

เทพสตรี

□ ฉบับประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2509 □

ร่วมร่ายของ

ท่านผู้อำนวยการ

ของดีของไทยเรารักเรา

พจนานุกรมแปล

ของสากลเรา

ของทอง หนึ่ง-ปี

ยังไปครอง

ทำโดยเราช่วย

ของใหม่มาแล้ว

ใช้

เป่ามุก

ยี่ห้อ

ของใหม่

กิจกรรม

HANSEL & GRETEL

เสภา^๒ขุนช้าง-ขุน^๓แผน^๑

SQUARE DANCE

วิภาตพระ: สมบูรณ์^๑

การเป็นครูต้องตรึกนึกดูว่า
รู้เนื้อหาหลักซงถึงเพียงไหน
ที่จะสั่งสอนศิษย์ให้เข้าใจ
อย่างเที่ยงแท้แน่ในทุกบทตอน □

■ บุญฉวี พรหมโสมปกรณ์กิจ

□ ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูเทพสตรี

ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดและท่านผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย

แผนการศึกษาของชาติ

ปาฐกถาของ

พญา รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ

แสดง ณ หอประชุมวิทยาลัยครู
เทพสตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๑๙

ผม ต้องขอโทษที่มาช้าไปเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะ
ว่ามีกำหนดการหลายอย่างก่อนถึงเวลาตามที่ รวมทั้ง
กำหนดให้รับประทานอาหารด้วย อาหารมีหลายอย่างจะ
ไม่รับประทานอย่างไหนก็เกรงว่าจะไม่เหมาะสม จึงทำให้
ล่าช้าไปบ้าง ขอภัยด้วย ที่จริงผมมาคืบหน้ามุ่งหมายที่จะ
มาคุลละคร ท่านกลับมาดูผมแทน รู้สึกว่าอย่างไรชอบกล
อยู่ แต่ที่ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้ขอร้องให้กล่าวถึงเรื่อง
แผนการศึกษาของชาติ ก็จำต้องทำตามที่ท่านขอร้อง
ความจริงท่านไม่ได้บอกผมล่วงหน้าเลยว่าจะให้พูดเรื่องนี้
ผมถามท่านผู้อำนวยการวิทยาลัย จะให้พูดเรื่องอะไร
ท่านบอกว่าพูดเหมือนวันก่อน ผมก็ได้แสดงปาฐกถา
หลายครั้งในวันก่อนพูดว่าอย่างไรก็ต้องนึก อย่างไรก็ตาม
เมื่อท่านผู้ว่าราชการจังหวัดให้พูดเรื่อง แผนการศึกษาชาติ
ผมก็จะสนองความต้องการของท่าน ผมเข้าใจว่าท่าน
ทั้งหลายที่อยู่ในห้องนี้เป็นนักศึกษาไม่มากนักน้อยและ
สถานที่เป็นวิทยาลัยของการศึกษา พูดเรื่องแผนการ
ศึกษาชาติก็ดีเหมือนกัน แผนการศึกษาชาตินี้ได้มา
มาหลายฉบับ ตั้งแต่ก่อนผมเกิด บัดนี้ใช้แผนการศึกษา
ชาติฉบับ ๒๕๐๒ เป็นเวลา ๗ ปีแล้ว คิดเฉลี่ยแผนการ
ศึกษาชาติฉบับหนึ่งๆ นั้นประมาณ ๗-๘ ปี เปลี่ยนหน
หนึ่ง แต่ฉบับนี้ยังไม่ทำทางว่าจะเปลี่ยน เราคงจะได้
ช่วยกันใช้แผนการศึกษาชาติฉบับนี้ไปได้อีกหลายปี แผน
การศึกษาชาติเป็นเอกสารไม่กี่หน้ากระดาษ และพูดสั้นๆ
ถ้วนๆ แต่ใจความมีมาก ที่จริงท่านก็คงจะได้อ่านกันแล้ว

เป็นส่วนใหญ่ เพราะว่าการศึกษามิได้ดูแลการศึกษาชาติเสียเลยนั้นเห็นจะไม่ได้ ความสำคัญ
ของแผนการศึกษาชาติทุก ๆ ฉบับมีอยู่ที่ตอนที่แบ่งการศึกษาออกเป็นระดับ ๆ แผนการศึกษาชาติ
ฉบับปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงระดับการศึกษาจากประถมศึกษา ๔ ปี เป็น ๗ ปี นั้นเป็นเรื่องที่ใหญ่
ที่สุดในแผนการศึกษาฉบับนี้ การเปลี่ยนเช่นนี้เพราะว่า เมื่อได้คำนึงถึงหลักการอบรมสั่งสอน
แล้วเห็นได้ว่า การสอนเด็กประถม ๑ ถึง ประถม ๔ นั้น คล้ายคลึงกับมัธยม ๑ ถึงมัธยม ๓
เดิมมาก

เด็กเล็กยังต้องการความเอาใจใส่ ต้องการเล่นเกมเรียนอยู่เรื่อยๆ ถูกตามหลักจิตวิทยา
การมีประถมศึกษาถึง ๗ ปีนั้นเป็นการถูกต้อง ก็เลยเปลี่ยน และใกล้เคียงกับหลักสากลด้วย
อันที่จริงประเทศต่าง ๆ นั้นเขามีก่อนประถมศึกษา ๖ ปีบ้าง ๗ ปีบ้าง ๘ ปีบ้าง แต่ ๗ ปีน้อยแห่ง
แต่องค์การศึกษาสหประชาชาติได้เชิญประชุมที่เมืองการาจี่ เมื่อ ๒๕๐๒ ต่ออีก ๒๕๐๓ เดือน
ธันวาคมต่อมากราคม ไปปรึกษาหารือกันว่าวางแผนการศึกษาสำหรับประเทศในเอเชียนี้ว่า
ควรจะมีประถมศึกษากี่ปี ประเทศไทยได้เสนอว่าควรจะมี ๗ ปี และประเทศอื่นเสนออย่างอื่น
ตอนท้ายลงมติกันเป็น ๗ ปี อย่างของไทยเรา เพราะฉะนั้นเราจะพูดได้ว่า ประเทศไทย
ได้วางแผนการศึกษาระดับประถมศึกษาสำหรับทวีปเอเชียด้วย และถ้าจะพูดให้ละเอียดก็ต้อง
กล่าวไปถึงก่อนประถมศึกษา คือระดับที่เรียกว่า Pre-school 1 หรือระดับอนุบาล การศึกษา
ระดับนี้มีความสำคัญมาก นักการศึกษาจะมองเห็นได้ว่า เราต้องอบรมนักเรียนตั้งแต่เล็กตั้งแต่
สมัยยังอ่อนอยู่ ขณะนี้องค์การ UNICEF กำลังประชุมกันอยู่กรุงเทพฯ เรื่องเด็กเล็กระดับนี้
ว่าจะพัฒนาการศึกษาระดับนี้อย่างไรและเข้าใจว่าวันนั้นเขาพูดเรื่องการศึกษาระดับนี้ด้วย แต่ผม
ก็มาอยู่ที่นี้เสียแล้ว แต่ว่าทั่วโลกไม่สามารถจะให้เงินทองแก่การศึกษาระดับนี้ได้มากมายนัก ไม่
มีประเทศไหนในโลกซึ่งให้ได้อย่างเต็มภาคภูมิ เพราะว่าต้องเอาเงินไปทำระดับประถมศึกษาเสีย
มากมาย อย่างประเทศไทยเราก็เช่นเดียวกัน เราใช้เงินสำหรับประถมศึกษามากประมาณวันละ
กว่า ๓ ล้านบาท สำหรับประถมศึกษาเท่านั้น เพราะฉะนั้นการศึกษาระดับต่ำกว่านั้นจึงมีเพียง
เล็กน้อย โรงเรียนอนุบาลอยู่ตรงนั่นเอง นโยบายรัฐบาลไทยก็จะจัดการศึกษาระดับนี้เพียงเล็กน้อย
อยากจะพูดว่าจังหวัดละ ๑ แห่ง ก็พูดไม่ได้ เพราะว่ามี ๒ แห่งอยู่ ๒ จังหวัด และไม่มีเลย
๖-๗ จังหวัด และที่ไม่มีเลยก็ยังไม่ทราบว่าจะได้ทำกันเมื่อไร แต่ว่ารัฐบาลมุ่งสร้างครูสำหรับ

การศึกษาระดับนี้ให้แก่โรงเรียนราษฎร์ ปรากฏว่าได้ผลดี มีโรงเรียนราษฎร์ระดับนี้เกิดขึ้นมากมายหลายแห่ง ช่วยให้เด็กได้รับการอบรมศึกษาตั้งแต่เล็ก

ที่นี้มาถึงระดับประถมศึกษา เป็นระดับที่สำคัญมาก เราจึงมีการศึกษาภาคบังคับ บังคับให้เด็กมาเล่าเรียนการบังคับนี้เป็นไปด้วยความลำบากในเบื้องต้น แต่ว่าเมื่อเวลาผ่านไปจนบัดนี้หลายสิบปีแล้ว ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๔๖๔ เป็นเวลานานมากอยู่ ความตื่นตัวของประชาชนก็มีอยู่โดยทั่วไป เด็กจึงมาเข้าเรียนกันมากต่อมาก เราสามารถจะเกณฑ์เด็กให้มาเข้าเรียนได้เป็นที่พอใจมาก ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีดีกว่าเราเพียง ๒ ประเทศในการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน คือประเทศตะวันออกที่สุด และประเทศตะวันตกที่สุด ได้แก่ประเทศญี่ปุ่น และอิสราเอล เท่านั้น แต่ว่าการศึกษาภายหลังการเกณฑ์นั้น เรายังอ่อนอยู่มาก

ผมได้เล่าให้ท่านฟังเมื่อก่อนว่ามีการประชุมที่เมืองการาจีเพื่อวางแผนการศึกษาระดับประถมศึกษาสำหรับทวีปเอเชีย ได้มีการประชุมต่อมาหลายครั้ง และครั้งสำคัญครั้งหนึ่ง เมื่อเวลา ๔ ปีมานี้ที่ประเทศญี่ปุ่น เขาเชิญรัฐมนตรีศึกษาของทวีปเอเชียไปประชุมที่นั่น ที่ประชุมตกลงว่าการวางแผนประถมศึกษาโดยลำพังนั้นไม่สามารถจะทำได้ ต้องวางแผนคลุมไปถึงมัธยมศึกษา อุดมศึกษา ผักหักครุ การศึกษาผู้ใหญ่ด้วย เลยตกลงขยายแผนการการาจีเดิม ซึ่งมุ่งจัดเฉพาะประถมศึกษาให้คลุมถึงการศึกษาระดับ มุ่งจะทำงานนี้ให้เสร็จภายใน ๒๐ ปี โดยกำหนดอย่างคร่าว ๆ ว่าให้ทุกประเทศจัดคนให้เข้าโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้เท่ากับร้อยละ ๒๐ ของพลเมืองทั้งหมด การคำนวณเช่นนี้ก็ยังไม่ใช้ได้สำหรับบางประเทศ สำหรับประเทศไทยเราถ้าจะให้เต็มก็ยังไม่ถึง ๒๐ ปี และที่ประชุมที่ประเทศญี่ปุ่นได้ตกลงบอกว่าห้องค์การศึกษาสหประชาชาติวางแผนตัวอย่างมาให้สำหรับแต่ละประเทศ ขณะเดียวกันให้ประเทศต่างๆ วางแผนสำหรับประเทศของตน เราก็ได้วางแผนไปแล้วและนัดประชุม ๓ ปีต่อมาที่กรุงเทพฯ และได้ประชุมที่กรุงเทพฯ เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่แล้วมานี้ ตามแผนห้องค์การศึกษาสหประชาชาติได้วางแผนให้ทวีปเอเชีย นั้น แบ่งได้เป็น ๓ ระดับคือระดับประเทศซึ่งคิดว่าทำได้แน่นอนตามแผนการอย่างไม่มีปัญหา เพราะกำลังเงินกำลังเศรษฐกิจพอจะไปได้ ประเภทที่ ๒ (นี่ผมพูดกลับหลัง คือพูดประเภทที่ ๓ ก่อน) คือระดับที่พยายามทำก็เห็นจะได้เป็นส่วนใหญ่ ประเภทที่ ๓ นั้นไม่มีหวังที่จะทำได้ ก็หมายความว่าเราแบ่งประเทศในทวีปเอเชียออกเป็น ๓ ระดับ ประเทศไทยเราอยู่ในระดับ ๑ หมายความว่า เราได้รับการยกย่อง หรือตราจากองค์การสหประชาชาติให้อยู่ในหมู่ประเทศที่มี

ความเจริญแล้วพอสมควร ประเภทนี้มีอยู่ ๖ ประเทศในเอเชียได้แก่ เกาหลี จีนคนละชาติ
ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย ลังกา ประเทศที่อยู่อันดับ ๓ มีอยู่ ๓ ประเทศ คือ ประเทศ
ลาว เนปาล และอาฟกานิสถาน นอกจากนั้นอยู่ระดับกลางทั้งสิ้น การประถมศึกษาของเรา
ขณะนี้มีปัญหาอยู่ที่ว่าอย่างไร การสูญเสียระหว่างทางถึงจะมีน้อยที่สุด คือว่าถึงปลายทางก็ไม่ได้สอบ
หรือสอบไม่ได้เพราะไม่ตั้งใจเล่าเรียน ขาดเรียนมากหรือหนีโรงเรียนหายหน้าไป
ย้ายจากอำเภอหนึ่ง จังหวัดหนึ่งไปอีกอำเภอหนึ่ง ไปถึงไม่รายงาน ไม่ได้เข้าโรงเรียนเหล่านี้ ทำ
อย่างไรจึงจะลดน้อยลงให้มากที่สุดประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็คือ ทำอย่างไรจึงจะขยายให้
มีชั้นประถมปีที่ ๕, ๖, ๗, ให้แพร่หลายโดยเร็วที่สุด กฎหมายในเรื่องนี้เรายึดตำบลเป็นหลัก
เพราะเป็นงานละเอียด งานที่ต้องทำมีมาก ยึดจังหวัดเป็นหลักใหญ่เกินไปด้วยยึดอำเภอเป็นหลัก
ใหญ่เกินไปอีก เราจึงยึดตำบลเป็นหลัก เพราะฉะนั้นในการขยายการศึกษาภาคบังคับเราจึง
ประกาศเป็นตำบลๆ ไป ตำบลในประเทศไทยนี้มีอยู่ ๔,๐๐๐ กว่า เกือบ ๕,๐๐๐ ตำบล ใน
ปีที่แล้วมาและปีก่อนปีที่แล้วมา สำนักงบประมาณอนุญาตให้ขยายเพียงบิลละ ๕ ตำบล ผมก็คิด
ดูแล้ว เวลาเรามีโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายอยู่กว่า ๑,๐๐๐ ตำบล เหลืออีกประมาณ
๓,๕๐๐ ตำบล ถ้าขยายบิลละ ๕ ตำบล เพราะเงินมีเท่านั้น ลองเอา ๕ ทหาร ๓,๕๐๐ ดู ก็ได้
ตัวเลขซึ่งแสดงว่าอีกสักประมาณ ๗๐๐ ปี จะสำเร็จ แต่ว่าการขยายการศึกษาภาคบังคับนี้เราไม่
ได้ฟังกฎหมายแต่อย่างเดียว มีการสร้างโรงเรียนในตำบลที่ไม่ขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น
อันมาก เราแอบสร้างบ้าง ประชาชนช่วยกันสร้างบ้าง ของงบประมาณมาสร้างบ้าง อีกมากมาย
เพราะฉะนั้นการที่เอา ๕ ทหาร ๓,๕๐๐ นั้นเห็นจะไม่ถูกเสียแล้ว

การศึกษาระดับต่อจากระดับประถมศึกษาไปนั้น ตามแผนการศึกษาที่เรียกว่า มัธยม
ศึกษา แบ่งเป็น ๒ ตอน มัธยมตอนต้น ตอนปลาย แล้วแบ่งเป็นสายสามัญ สายอาชีพ ปัญหา
ตามนี้อีกมากมายหลายประการ เพราะคล้ายกับว่าประชาชนต้องการอย่างหนึ่ง แต่อย่างที่ต้อง
การนั้นถ้าจัดให้แล้ว จะเกิดเป็นผลเสียหายอย่างร้ายแรง กล่าวคือประชาชนอยากจะศึกษาทาง
สายสามัญกันเรื่อยไป โดยที่ไม่ทราบว่าจะได้พบอุปสรรคข้างหน้าอย่างไร นักศึกษามองค้น
พบอุปสรรคล่วงหน้าซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบ พยายามจัดสายอาชีพให้ ประชาชนก็ไม่
ค่อยจะศึกษาเท่าใดนัก ตามความเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ ควรจะแบ่งการศึกษาให้เด็ดขาด
คือสายสามัญไม่เรียนการฝีมือให้มากนัก เพราะว่าจะต้องเรียนเลข เรียนภาษา ส่วนสายอาชีพ

นั้นจะเรียนวิชาสามัญก็เสียเวลา ให้ไปฝึกอาชีพดีกว่า นี่ตามความเห็นของประชาชนส่วนใหญ่
เป็นอย่างนั้นจริง ๆ แต่ในทางปฏิบัติและแนวโน้มที่จะเป็นไปนั้น ตรงกันข้าม การแยกระหว่าง
๒ สายนี้ ผมได้สังเกตมาเป็นระยะเป็นปี ๆ ไป การแยกกันแยกจริง แต่เดินทางใกล้กันเข้ามาทุก
ที จนขณะนั้นมีความใกล้เคียงกันมาก เมื่อ ๔-๕ ปี มานี้ปรากฏว่าโรงเรียนอาชีพหลายแห่ง
นักเรียนลดน้อยลงอย่างมาก เพราะว่าทางการไม่บรรจุผู้สำเร็จจากโรงเรียนเหล่านั้นเป็นครูประ-
ชาบาล ผลเรื่องนี้เป็นผลสะท้อนจากการกระทำซึ่งรวดเร็วเกินไป ในสมัยหนึ่งเร่งตั้งโรงเรียน
อาชีพกันโดยยังไม่มีทุนรอนมากพอ เมื่อนักเรียนไม่ค่อยมี ก็บอกว่าสำเร็จแล้วจะบรรจุเป็นครู
ประชาบาล ซึ่งเป็นการทำงานหลอกตัวเองอยู่เรื่อย ๆ ให้งานอาชีพเป็นการฝึกหัด สำเร็จแล้วก็
บรรจุเป็นครูซึ่งไม่ต้องใช้งานอาชีพนั้น เป็นการหลอกกันอยู่เรื่อยไป การประณตศึกษาจึงไม่ก้าว
หน้าไปตามสมควร ในระยะต่อมา เราเริ่มไม่หลอกตัวเอง เราขยายโรงเรียนฝึกหัดครู ขยาย
วิทยาลัยครู เพื่อให้มีครูเพียงพอ เมื่อรู้สึกว่าเป็นเพียงพอแล้ว การบรรจุผู้ที่จบวิชาชีพเป็นครูนั้น
ก็ลดน้อยลง เราไม่ได้ห้าม แต่ว่าต้องขออนุญาตเป็นราย ๆ ไป แทนที่จะบรรจุได้ตามใจแต่ก่อน
โรงเรียนอาชีพจึงได้มีนักเรียนน้อยลง ๆ เรื่องนี้ผมวิตกเป็นอันมาก คล้าย ๆ กับว่ารัฐบาลได้เดิน
งานผิดเสียแล้ว จนมีโรงเรียนแล้วไม่มีนักเรียน ได้กลุ้มอกกลุ้มใจมาเป็นเวลาช้านาน จนกระ-
ทั่งเมื่อเดือนพฤศจิกายนศกที่แล้วมานี้จึงได้หายความกลุ้มใจ ings เพราะว่ามีแต่ต้องจัดการศึกษา
สหประชาชาติยังวางรูปงานการศึกษาออกเป็น ๓ ส่วนให้แก่ทวีปเอเชีย แต่ละส่วนดำเนินงานไม่
เหมือนกัน สำหรับประเทศที่ยังล้าหลังอยู่นั้น เขาวางรูปการศึกษาเหมือนกับที่เราทำเมื่อ ๒๐ ปี
ก่อนไม่มีผิด ผมได้ทักว่าทำไมทำอย่างนี้ เราเห็นแล้วว่าโรงเรียนประเภทนี้อยู่ ๆ ไปมันอยู่ไม่ได้
เขาบอกว่า การวางรูปการศึกษานั้นต้องมองดูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นสำคัญ ประเทศ
หนึ่งกับอีกประเทศหนึ่งจะวางเหมือนกันมิได้ ถ้าเศรษฐกิจดีมากต้องวางไปอีกรูปหนึ่ง เพราะ
ฉะนั้นผมจึงเห็นและเชื่อว่าการที่เราวางรูปการศึกษาเมื่อ ๒๐ ปีก่อนนั้นไม่ผิด แต่บัดนี้เราต้อง
เปลี่ยนรูปไป เพราะเศรษฐกิจและสังคมได้พัฒนาตัวเองมาจนบัดนี้ แปลว่าถ้าองค์การศึกษา
สหประชาชาติเขามาสำรวจเมืองไทยเมื่อ ๒๐ ปีก่อน เขาจะไม่วางให้ประเทศไทยอยู่ในระดับนั้น
เขาจะวางให้อยู่ในอีกระดับและจัดรูปการศึกษาให้อีกแบบหนึ่ง เพราะฉะนั้นวิธีการศึกษานัก
ต้องเปลี่ยนไปเป็นระยะ ๆ เช่นการฝึกหัดครูที่วิทยาลัยนี้ แต่ก่อนรับนักเรียนจบมัธยม ๓ อย่าง
เก่า คือประณต ๗ อย่างใหม่ เราก็นึกว่าฝึกหัดได้ดี ทำได้ดี เมื่อกาลเวลาผ่านไป เราก็เปลี่ยน

ไปจนรับนักเรียนที่จบ ม.ศ. ๓ อย่างใหม่ เมื่อเวลาผ่านไปก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปอีก จนรับ
นักเรียนจบ ม.ศ. ๕ เท่านั้นเข้าเรียนฝึกหัดครู นี้แล้วแต่กาลเทศะ เราต้องเปลี่ยนไปเช่นนี้ ท่าน
ทั้งหลายที่เป็นนักเรียนครูที่นี้อาจจะนึกว่า "หมสมัยเราจะถืออย่างโน้นอย่างนี้" สมัยอีก ๒๐ ปี
ข้างหน้าจะมีการศึกษาคึกว่านี่อีก เราเกิดมาเรียนสมัย พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๐๙ ไม่ได้เรียนเช่น
นักเรียนรุ่นหลัง ผู้เด็กที่เกิดมาที่หลังไม่ได้ แต่ก็เป็นเรื่องธรรมดา เพราะฉะนั้นท่านไม่ต้องคิด
เช่นนั้น เพราะฉะนั้นการที่เราจัดโรงเรียนอาชีวศึกษาจนบางโรงเรียนมีคนน้อยนั้นถูกต้องแล้ว
คือถูกต้องตามกาลเทศะ แล้วเราก็กำลังเปลี่ยนอีก ผมได้บอกแล้วว่าการศึกษาหมสมัยแบบ ๒ สาย
เดินใกล้กันเข้ามาทุกที แต่มีโครงการอีกโครงการหนึ่ง ช่วยเร่งให้ใกล้กันมากขึ้น คือเรากำลัง
จัดโรงเรียนแบบประสมชั้น และตามโครงการซึ่งตกลงกันแล้ว จะจัดที่จังหวัดลพบุรีนี้ด้วย โครงการ
การแบบประสมชั้นหมายความว่า เราเขียนหลักสูตรที่หลังไม่ได้เขียนหลักสูตรไว้ก่อน โรงเรียน
ธรรมดาเขียนหลักสูตรไว้ก่อน ใครจะเดินเข้ามาก็ต้องใช้หลักสูตรที่วางไว้แล้วกัน ไม่ว่าคน
ที่เดินเข้ามานั้นจะรูปร่างเป็นยังไง ความคิดความอ่านเป็นอย่างไร แต่โรงเรียนแบบประสมเราทำ
ตรงกันข้าม หลักสูตรเปลี่ยนได้ทุกปี แล้วแต่ว่านักเรียนที่มาจะมีลักษณะเป็นอย่างไร ทางด้าน
ความคิดความอ่าน ความถนัด ความต้องการของท้องถิ่นเป็นอย่างไร ความต้องการของผู้ปกครอง
ด้วยกำลังสมองและความถนัดของนักเรียนมีความสำคัญมาก เมื่อครูได้สำรวจดูแล้วตามความสมควร
ในปีที่ ๑ แล้ว ปีที่ ๒ ก็จัดหลักสูตรและแบ่งพวกให้เหมาะสมแก่ความถนัดและนิสัยใจคอของ
นักเรียนเป็นใหญ่ และเท่าที่ทดลองมาบ้างแล้วนั้นปรากฏว่าการจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับนิสัย
ใจคอ จนกระทั่งนักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนไม่ประสงค์จะเรียนกันเรื่อยไปจนถึงสุดยอดอย่าง
ที่เป็นอยู่ขณะนี้ โดยไม่มีจุดใดสนใจเป็นพิเศษระหว่างทางมุ่งไปสู่ยอดอย่างเดียวแล้วสุดยอดก็
ไปไม่ถึง เช่นคน ๑๐ คน จะไปขึ้นต้นไม้ต้นเดียวกันจะขึ้นไปอยู่บนยอดไม่ได้ ขึ้นขึ้นไปอยู่บน
ยอดทั้ง ๑๐ คนก็หัก ต้องขึ้นได้สักคนสองคน คนอื่นก็อยู่กิ่งอื่น การศึกษาที่ท่านองเดียวกัน
เพราะฉะนั้นเราก็กำลังทดลองวิธีจัดโรงเรียนแบบประสมขณะนี้ การจัดโรงเรียนแบบนี้แพง ถ้า
เราต้องการของดีก็ไม่แพงเท่าไร เพราะฉะนั้นเราต้องคิดเหมือนกันว่าการศึกษานี้ต้องการทุน
รอนสักเท่าไร ใครอยากจะให้ลูกแต่งตัวสวย ๆ ก็ต้องซื้อเสื้อผ้าชนิดดีมาให้เป็นธรรมดาอยู่เอง
แต่เรามีนโยบายประหยัดอยู่ เพราะประเทศไทยไม่ร่ำรวยนักเราต้องประหยัด แต่ว่าอย่าให้มัน
เกินเขตไปจนกระทั่งทำไม่ได้ แต่ทางด้านสายอาชีพมีความสำคัญมาก เราต้องการคนทำงาน

สมัยนี้มีศัพท์ใหม่ๆ เกิดขึ้นซึ่งสมัยที่ผมเป็นเด็กไม่เคยได้ยิน อย่าว่าเมื่อผมเป็นเด็กเลย เมื่อ ๑๐ ปีก่อนนี่เองก็ไม่มีเคยได้ยิน เช่นคำว่า "กำลังคน" เวลานั้นมีการสำรวจ "กำลังคน" กันมาก โดยถือว่าเศรษฐกิจนั้นต้องพึ่งคน และกำลังคนเราเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจ เรามีเครื่องจักรเท่านั้นไม่พอ เราต้องมีคนใช้เครื่องจักรให้ถูกต้อง ดังนั้นคนสำคัญมาก เป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจ แม้เมื่อเร็ว ๆ นี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ นี้เอง ในกรุงเทพฯ ยังไม่ได้คิดถึงเรื่องนี้ จึงได้แบ่งสภาใหญ่ยิ่งของรัฐบาลออกเป็น ๒ ส่วน ไม่เกี่ยวข้องกัน คือสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติกับสภาการศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น ๒ ส่วน ไม่เกี่ยวข้องกัน แต่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ นี้เองเห็นว่าเกี่ยวกันอย่างยิ่ง เกี่ยวกันจนแยกกันไม่ออกเพราะว่า กำลังคนนี้เป็นกำลังเศรษฐกิจด้วย เพราะฉะนั้นเราต้องสนับสนุนอาชีพศึกษาด้วยเพื่อผลิตกำลังคนและเวลานี้ทั่วโลกเข้าใจแล้ว ค้นพบข้อเท็จจริงแล้วว่ากำลังคนที่ต้องการมากที่สุดคือกำลังคนระดับกลางหาใช้กำลังคนระดับสูงไม่ หมายความว่าถ้าเราไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัยเสียทุกคนแล้ว ขาดกลางคล้ายๆ เรือลำใหญ่แต่ขาดกลาง เรือก็ไปไม่รอด เราต้องสนับสนุนอาชีพศึกษาระดับมัธยมศึกษามากที่สุด แทนที่จะไปสนับสนุนมหาวิทยาลัยด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงคิดกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อการศึกษาเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง และรัฐบาลประชุมปรึกษาหารือกันว่าจะกู้มาทำระดับไหน ก่อน ก็ตกลงว่าระดับกลางคือระดับมัธยมสายอาชีพ เราได้ตกลงกันแน่นอนแล้วว่าจะกู้เงินมาเพื่อพัฒนาอาชีพศึกษาทางด้านช่างและเกษตรเป็นแห่งแรก เรื่องนี้ตกลงกันเสร็จเรียบร้อยแล้วไม่มีปัญหาใดๆ อีก เพียงแต่รอเวลาแล้วเราก็เริ่มจะกู้เงินเป็นขั้นที่ ๒ สำหรับมัธยมศึกษาสายสามัญประเภทแบบประสม ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นเจ้าของเงิน เขาได้เดินทางมากรุงเทพฯ แล้ว และมาถึงจังหวัดลพบุรีแล้วเมื่อประมาณ ๓ วันมานี้เอง และวันนี้เขาก็เดินทางกลับไปจากเมืองไทย ท่านทั้งหลายอาจจะตกใจว่ากู้เงินมากมายเป็นร้อยๆ ล้านบาท มาทำงานในโรงเรียนไม่กี่โรง ผมจำตัวเลขไม่ค่อยได้ แต่ว่าตัวเลขสำหรับเกษตรดูเหมือนจะเป็น ๑๐๙ ล้านบาท แต่ตามหลักเศรษฐกิจแล้วต้องกู้ ต้องยืม ต้องใช้หนี้กันเรื่อยๆ ไปจึงจะพัฒนาประเทศได้ ประเทศที่อยู่เฉยๆ ประชาชนเดือดร้อนที่สุด มีเงินทองแต่ไม่ใช้แล้วจะกู้ก็ไม่กู้ มีตัวอย่างเหมือนกัน ผมจะชักตัวอย่างก็ได้ แต่เสียเวลาไปเปล่าๆ การกู้เงินเพื่อหมุนเวียนทำงาน เป็นสิ่งที่ควรทำ แต่ผมอยากจะเรียนให้ท่านทราบว่ นำประหลาดเหลือเกิน คือว่าขณะที่เรากำลังกู้เงิน เราไม่ต้องการเงินคือเงินเราก็มีอยู่แล้วขณะนี้ กู้ อย่างเช่น ๑๐๙ ล้านบาทสำหรับการเกษตรนั้นเงินมีในเมืองไทย แต่เราไป

ก็ให้เสียดอกเบี้ยเปล่า ๆ ตามความเห็นของผมซึ่งคิดมากแล้วเห็นว่าเรากู่นั้นเราไม่ต้องการกูเงิน แต่เราต้องการกูวิธีการซึ่งไม่เคยใช้ในประเทศไทย ผมบอกแล้วว่าเป็นประเทศที่เงินทองไม่ค่อยมี เราพยายามประหยัดกันเรื่อย ประหยัดกันทุกแห่งหมด เราก็กินทำงานกันอยู่ในระดับนี้ เช่น โรงเรียนช่างกลในสมัยหนึ่งประหยัดมากเหลือเกิน จนกระทั่งมีเครื่องมือเครื่องเดียว เครื่องกลึง มีเครื่องเดียวให้คน ๒ คนมาช่วยกันทำและอีก ๒๐ คนมองดู เป็นการฝึกหัด เราประหยัด ต่างประเทศเขาก็ประหยัดเหมือนกัน ประหยัดอีกอย่างหนึ่งคือ ทุกคนจะได้ใช้เครื่องมือชิ้นพร้อม ๆ กันหมด นี่เป็นการประหยัดอันดับที่ ๒ การประหยัดอันดับที่ ๓ ซึ่งมีในเมืองไทยก็มี คือทุกคนมีเครื่องมือพร้อมกันหมด ถ้าเครื่องมืออันไหนชำรุด มีอยู่ในตู้ไปเอามาได้ทันที เสียเวลาไขกุญแจเอามาเท่านั้น ประหยัดระดับที่ ๒ และ ๓ นี้ยังไม่เคยใช้มากนักในเมืองไทย เรากูเงิน กูวิธีการ เพื่อจะได้เดินทางไปสู่การประหยัดระดับที่ ๒ และที่ ๓ ให้เกิดผล เรื่องมีเท่านั้น เมื่อเราพัฒนาอาชีพศึกษาเช่นนี้แล้วระดับต่อไป รัฐบาลก็ตกลงกันแน่นอนแล้ว ต้องพัฒนาระดับต่อไป ทางด้านแพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อให้แผนการศึกษาชาติของเราได้เดินไปอย่างมีคุณภาพ ปัญหาเรื่องคุณภาพกับปริมาณนั้นเป็นคู่แข่งกันเสมอ ถ้าเราปล่อยเรื่อย ๆ ไปโดยไม่ระมัดระวัง ปริมาณชนะ คล้าย ๆ เค้าแข่งกระต่าย ปริมาณชนะเสมอ เราต้องระมัดระวัง ต้องเร่งตัวเอง ต้องทำโทษตัวเอง เราทำผิดอะไรต้องแก้ไข เราต้องยอมรับผิดต้องจัดให้สำเร็จให้ได้ การกูเงินต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องคุณภาพทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นเราจะต้องมีวิธีการต่าง ๆ ออกมาใช้เพื่อคุณภาพเป็นระยะ ๆ วิธีการอย่างอื่นอีก ๑๐ ปี อาจใช้ไม่ได้ต้องหาวิธีการใหม่เพื่อจะนำคุณภาพมาให้ได้ ลงท้ายกลายเป็นอุปสรรคใหญ่หลวง อย่างเวลานี้คนอยากจะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราวปีละ ๓๐,๐๐๐ คน เรากูรับไม่ได้ เรารับได้น้อยเพราะว่าสถานที่มันน้อย ของที่เราทำเองมีไม่มากนัก เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เราทำไม่ได้เอง แต่รัฐบาลก็ขยายการศึกษาไปยังภูมิภาค เปิดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และก็มีคณะกรรมการจะเปิดมหาวิทยาลัยภาคใต้ แม้กระนั้นก็ยังเห็นว่าไม่เพียงพอ การที่คนเห็นว่าไม่เพียงพอ นั้นจะถูกหรือผิดอย่างไรต้องดูอีกทีหนึ่ง หมายความว่าคนที่อยากจะเข้า อยากให้ลูกเรียนในอุดมศึกษานั้นจะผิดก็ได้ เขาไม่ควรจะอยากเช่นนั้น เพราะว่าอย่างไรลูกของเขาก็เรียนไม่ได้ซึ่งมีจำนวนมากเหมือนกัน แต่ข้อเท็จจริง ก็คือว่ามีคนเดินทางไปต่างประเทศคิดเฉลี่ยแล้วเกินวันละ ๑ คน ปรากฏว่ามีนักเรียนในต่างประเทศประมาณ ๕,๐๐๐ คน ซึ่งไม่มีค่าเงินจำเป็นเลย ผม

เข้าใจว่าไม่ถึง ๑,๐๐๐ คน ที่รัฐบาลเห็นดีเห็นชอบว่าควรจะไปเรียนต่างประเทศ อีกราว ๔,๐๐๐ คน
 ไม่ควร ทำให้เงินตราต่างประเทศเสียไปประมาณปีละ ๑๒๕ ล้านบาท เดือนละ ๑๐ ล้านบาทเศษ
 นี้อาจจะเป็นข้อบกพร่องซึ่งต้องแก้ต่อไปอีก วิธีแก้ก็อาจจะมี แต่ว่าจะใช้ได้หรือยังก็เป็นอีกเรื่อง
 หนึ่ง นี่ก็เป็นการศึกษาชาติอย่างย่อ ๆ ว่าเราจะจัดการศึกษาระดับต้นอย่างไร ระดับกลางอย่างไร
 และระดับสูงอย่างไร เวลานั้นก็มีความเคลื่อนไหวที่จะให้เอกชนจัดอุดมศึกษา ที่เรายังรอซัดซ่าเช่น
 นี้ก็เพราะว่าเอกชนไม่มีเงิน สรุปแล้วเอกชนไม่มีเงินก้อนใหญ่ที่จะจัดอุดมศึกษาได้ เพราะอุดม
 ศึกษาในประเทศไทยขาดทุนทุกแห่ง รัฐบาลขาดทุนปีละมาก ๆ หลายล้านบาท เช่นแพทยศาสตร์
 มีนักศึกษาไม่เท่าไรเลย รัฐบาลใช้จ่ายไปปีละ ๑๕๐ ล้านเห็นจะได้ อย่างนี้เป็นต้น เอกชนคน
 โทจะทำได้ แต่เดี๋ยวนี้ก็มีคนสมัครจะทำแล้ว เราจึงเปิดโอกาสให้ทำ แต่เมื่อสภาการศึกษาลง
 มติว่าถึงเวลาแล้วที่จะให้เอกชนทำระดับนั้นนี้ คณะเนลลงมติ ๒๕ ต่อ ๒๔ ฝ่ายที่บอกว่าจะถึงเวลา
 แล้ว ๒๕ เสียง ฝ่ายที่ว่ายังไม่ถึงเวลา ๒๔ เสียง "ฝ่ายถึงเวลาแล้ว" ขณะตกลงเราจะให้เอกชน
 ทำในระดับอุดมศึกษา เวลานั้นมีผู้เสนอมาบ้างแล้ว แต่การที่เอกชนช่วยครั้งนี้ไม่มีประโยชน์เลย
 สำหรับปริมาณ เพราะไม่ได้เพิ่มอะไรขึ้นอีกเลย เขามีโรงเรียนอยู่แล้ว เขาเปลี่ยนชื่อจาก
 อาชีวศึกษาเป็นอุดมศึกษา นักเรียนนั่งอยู่ที่เก้าอี้ไม่ได้แก้ไข รัฐบาลเองจะต้องแก้ไขระดับนี้ต่อไป
 ผมคิดว่าผมพูดมานานพอสมควรแล้วในเรื่องแผนการศึกษาชาติเห็นจะต้องจบเสียที
 เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เล่นละครได้แสดงบ้าง และเปลี่ยนบรรยากาศให้ท่านสนุกรสนานครึกครื้น
 ผมขอขอบคุณท่านผู้ว่าราชการจังหวัดและขอบคุณท่านผู้ฟังทุกท่าน ผมมีความยินดีเหลือเกินที่
 ได้มาพูดเล็กๆ น้อยๆ แต่รู้สึกสนุกกว่าวิทยาลัยนี้เชิญผมมาสอนสัก ๒-๓ ชั่วโมงในชั้นฝึกหัดครู
 ผมจะสนุกมาก แต่นักสนับการศึกษาแล้ว อย่าพูดกันดีกว่า ผมมีความยินดีที่จะได้อยู่มอบ
 ประกาศนียบัตรให้นักเรียนจำนวนไม่น้อยทีเดียว ขอขอบคุณ... ●

▲ ก. ร. น.

ในช่วงโมงคณิตศาสตร์ ครูอธิบายการหา ค.ร.น. และ พหุคูณจากนั้นก็หันไปถามวาสนี
 ซึ่งกำลังครึ่งหลับครึ่งตื่น

ครู วาสนี ค.ร.น. ย่อมาจากอะไร

วาสนี ลูกชั้นตอบกระอ๋อ้มกระอ๋อ้มว่า ครูรักหนูค่ะ

ครู ? ! ?

ในหมู่บ้านเล็ก ๆ ริมฝั่งเจ้าพระยานั้น

ใครบ้างจะไม่รู้จักครูสงัด สำหรับเด็กรุ่นราวคราวเดียวกับผมเห็นจะไม่ต้องถาม เพราะไม่เรียกว่าอื่น ทำให้จำครูสงัดได้ไม่เคยลืม

ติดกับโรงเรียนของครูสงัดก็เป็นวัด จะพูดว่าโรงเรียนตั้งอยู่ในวัด หรือวัดตั้งอยู่ในโรงเรียน ก็ดูจะไม่ผิดทั้งคู่ ทั้งโรงเรียนและวัดก็อยู่ในวัยชราพอกัน

หลวงปู่ซึ่งเป็นพระองค์เดียวของวัดที่มีวัดเดียวในตำบลนั้น ยกย่องครูสงัด ซึ่งเป็นครูคนเดียวของโรงเรียนที่มีอยู่โรงเรียนเดียวในละแวกนั้นเสมอ เพราะครูสงัด วิชาสุราเพียงวันละ ๒ กิ่ง ตอนโรงเรียนเล็กเท่านั้น ผมเองไม่ทราบว่าครูสงัดจะเป็นครูหัดหรือเลว เพราะตั้งแต่เกิดมาครูสงัดก็เป็นครูคนเดียวที่ผมเห็น

ชีวิตประจำวันของครูสงัดไม่เคยเปลี่ยนแปลง อีก ๑๐ นาทีจะ ๙ นาฬิกา ครูสงัดจะต้องพายเรือไผ่ลู่กุงน้ำ พอถึง ๙ นาฬิกาตรง ครูสงัดจะต้องเหยียบบันไดขั้นแรกของท่าน้ำ ไม่เคยผิดพลาด จากนั้นสอนที่ละสี่ชั้น ครั้นพระท่านยากลองเพลก่หยุดพัก บ่ายคล้อยก็เข้าชั้นสอนต่อ ตกเย็น ตะวันถึงยอดตะแบกวิมหน้า ก็เลิกชั้น เป็นอันว่าหมดไปวันหนึ่ง นักเรียนเดินกลับบ้าน ครูสงัดเดินไปร้านเจ๊กฮ้วนชายเหล้า พอหมด ๒ กิ่ง ครูสงัดก็กลับบ้าน เขาลือกันว่าเมียแก่ปากร้ายนัก ถ้าครูสงัดกลับบ้านผิดเวลา เมียแก่จะบ่นจนหม้อข้าวเดือด จึงสงบปากสงบคำ

ตั้งแต่ผมแรกเข้า ป.๑ จนบั้นกำลังจะจบชั้น ป.๔ อยู่แล้ว ครูสงัดไม่เคยมาโรงเรียนสาย ไม่เคยหยุดโรงเรียน ผมจึงไม่ทราบว่า ถ้าครูสงัดไม่มาโรงเรียน พวกเราจะทำอะไรกันดี?

ครู สงัด

□ หลวงศรีเยี่ยม

วันนั้น เป็นวันตารางหนึ่ง (หมายถึงวันแรกของสัปดาห์ หลังจากหยุดวันโกน และวันพระ) ขณะที่เรากำลังเตรียมตัวเข้าแถวเคารพธงชาติ อีก ๑๐ นาทีจะมี ๙ นาฬิกา ครูสังกัด ควรจะโผล่คิ๊งหน้ามาแล้ว แต่ตลอดคิ๊งหน้าอันกว้างใหญ่นั้นว่างเปล่า นอกจากสายน้ำที่ไหลเอื่อยๆ พัดพาสะกอใหญ่ลอยหึ่งเต็งมาตามบุญตามกรรม ครูสังกัดยังไม่มา ครูสังกัดยังไม่มาจริงๆ ด้วย ๙ นาฬิกาตรง ควรที่ครูสังกัดจะเหยียบบันไดชั้นแรกของท่าน้ำแล้ว แต่นั่นไม่มีเงาของ ครูสังกัดเลย นอกจากผัดตบชวากอใหญ่ที่ลอยมาปะทะท่าน้ำ ครูสังกัดยังไม่มา

ครูสังกัดไม่มาโรงเรียน

ทุกคนเงียบกริบ เหลียวซ้ายแลขวาวอย่างไม่แน่ใจ เงียบสงบ นอกจากเสียงไหวกึ่งตะแบก ความเงียบนี้เอง ที่ทำให้หลวงปู่ต้องโผล่จากโบสถ์ มาดูด้วยความประหลาดใจ และท่านก็ประหลาดใจมากขึ้นอีกเมื่อทราบว่า ครูสังกัดไม่มาโรงเรียน หลังจากใช้ความคิด อย่างหนักครู่หนึ่ง ท่านก็ให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียน หลังจากดูพื้นที่ห้องเรียน ห้องสุดท้ายเสร็จ ท่านก็ให้เราทำงานชั้นสุดท้ายก่อนกลับบ้าน นั่นคือการค้าสะกอใหญ่ที่ติด ค้างอยู่ที่ท่าน้ำให้ลอยไป เพราะเป็นการไม่สะดวกแก่ชาวบ้านที่จะผูกเรือไว้กับท่าน้ำ

ทุกคนวิ่งเฮโลไปที่ท่าน้ำอย่างดีใจ

เพราะอีกครู่เราก็จะได้กลับบ้านกันแล้ว พลัดถิ่นน้ำก็ไต่กลิ่นสนุน้ำเน่า หอมหวนชวนดมมาจากกอสะพานนั้น หลังจากเราหาไม้ยาวๆ ได้ ก็เริ่มค้ำยันสวะกอนั้นให้หลุดลอยไปตามน้ำ ฉันทันทีที่ไม้ยาวนั้นแหวกกอสวะ ทุกคนก็เห็น ร้างๆ หนึ่งซึ่งปกปิดตัวเองด้วยใบสวะไว้อย่างหนาแน่น ร้างนั้นจะว่าเป็นคนก็ได้ เพราะใหญ่ เกินคนหลายเท่า เหม็นอย่างร้ายกาจ ซ้ายยังลอยน้ำได้ จะว่าไม่ใช่คนก็ได้ เพราะมี ๒ มือ ๒ ขา ขนาดใหญ่เหมือนคน และมี เสื้อผ้า สีปาก หึงชุด และมีรอยปะเป็นปากปลาอยู่ที่ หน้าอกอย่างนั้น และยิ่งกว่านั้นผ้าเคยเห็นรอยปะแบบนี้อยู่ทุกวัน ๆ คุณตาอยู่ และ โอ คุณพระ "ครูสังกัด" ทุกคนตะโกนขึ้นสุดเสียง

วันต่อมา เราจึงได้ทราบ จากปากคำของเจ๊กฮ้วนชายเหล่าว่า วันก่อนจะถึงวันโกน ตอนบ่ายๆ ครูสังกัดไปวัดมา ๔ กิ่ง มากกว่าทุกวันและลงเรือบด แต่งกายเรียบร้อย บอกกับ ทุกคนที่ถามด้วยอาการยิ้มแย้มว่าจะไปอาเภอสักหน่อย แล้ว.....ครูสังกัดก็กลับมาเวลา ๙ นาฬิกาตรง

ครูสังกัดไม่ได้มาสาย.....●

ในเมืองไทยหลายฉบับลงข่าวเรื่องเมืองศรีเทพ เมืองโบราณในป่าลึก ได้ถูกค้นพบ โดยชาวอังกฤษ ไม่ทราบนาม ต่อมาภายหลังได้มีบทความในหนังสือลอนดอนนิลลัสเตรเตด นิวส์ พิมพ์จำหน่ายในลอนดอน ประเทศอังกฤษ กล่าวเป็นทำนองว่า กรมศิลปากรไทยไม่ได้เหลียวแลเลย ราวกับว่าไม่ได้อยู่ในเมืองไทย เรื่องเมืองศรีเทพนี้ นายตรี อมาตยกุล เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรผู้หนึ่งได้เคยเดินทางไปตรวจด้วยตนเอง และเขียนวิจารณ์ไว้ในหนังสือเรื่องประวัติเมืองสำคัญเป็นข้อความว่า

“.... ความจริงเรื่องเมืองศรีเทพมิใช่เป็นเมืองที่ถูกค้นพบขึ้นใหม่โดยชาวอังกฤษผู้นั้น คือ ดร.ควอริช เวลส์ แห่งสมาคมสืบค้นวัฒนธรรมอินเดีย (เดอะ เกรตเตอร์ อินเดีย นรีเสริช โซเซียลตี้) มีผู้ได้สำรวจพบมานานแล้ว และชื่อของเมืองนี้ได้เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในหมู่นักโบราณคดี ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แต่ยังไม่มียุติได้เขียนเรื่องราวไว้โดยละเอียด และเนื่องจากเมืองนี้เป็นเมืองร้างอยู่ช้านานหลายร้อยปี จึงอาจทำให้บางท่านลืมนเสียโดยมิได้นึกว่า เมืองเช่นนี้จะมียุติอยู่ในประเทศไทยก็ได้.....”

เมืองศรีเทพ เป็นเมืองอย่างไร และมีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์อย่างไร สมควรหรือไม่ที่ท่านผู้อ่านจะได้พยายามหาโอกาสไปทัศนศึกษาให้จงได้ ขอได้โปรดติดตามผมมาได้ด้วย

■ ศรีเทพ

เมืองแห่งความเร้นลับ

□ วิศณุ ทรัพย์สุวรรณ

เมืองศรีเทพ^๕ ชาวชนบทในท้องถิ่นนั้นเรียกกันว่าเมืองไพศาล ตั้งอยู่ริมหมู่บ้าน
บงนางาน ตำบลนาตระตรุด อำเภอวิเชียรบุรี ท้องที่จังหวัดเพชรบูรณ์ (เมืองศรีเทพ^๕เป็น
นามที่เรียกกันใหม่ เมืองเก่าในลุ่มแม่น้ำส่านมอยู่สองเมือง คือ เมืองลม (เมืองหล่มเก่า) และ
เมืองบาจาย (เมืองบาจายนและที่สมเด็จพระยาดำรงศรีรัตนนาถพรหมมุนีขึ้นฐานไว้ว่า
น่าจะเป็นเมืองศรีเทพ^๕ที่แท้) เมืองศรีเทพ^๕ตั้งอยู่ลึกจากแม่น้ำป่าสักเข้าไปประมาณ ๖ กิโลเมตร
ขณะการเดินทางไปยังเมืองศรีเทพ^๕นั้นว่าสะดวกอย่างยิ่ง เพราะท่านสามารถจะเดินทางด้วย
รถยนต์ที่ผ่านไปตามถนนพหลโยธินถึงโคกสำโรง อันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดลพบุรี แล้วแยก
ออกทางถนนสายตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะนำท่านไปยังจังหวัดเพชรบูรณ์ ผ่านปากทางแยก
เข้าอำเภอวิเชียรบุรีแล้ว ให้ท่านเดินทางด้วยรถยนต์ต่อไปตามทางหลวงชนบทอีกประมาณ ๓๐
กิโลเมตรก็จะถึง หรือท่านจะเดินทางตามทางอำเภอไชยบาล ผ่านสระโบสถ์ ศรีมหาโพธิ์
วังคำหนัก ยางราก วังขาม สระกรวด พักที่ตำบลสระกรวดริมแม่น้ำป่าสัก ผ่านห้วยใหญ่
ที่เรียกกันว่าลำเหียง ก็จะถึงตำบลนาตระตรุด และนี่เองก็เป็นอันว่าท่านมาถึงตำบลศรีเทพ
เหมือนกัน แต่ขอเรียนว่าการเดินทางในย่านดังกล่าวนี้เต็มไปด้วยความทรมาณอย่างที่สุด ถ้าจะ
ให้ดี ก็ควรจะต้องไว้เสียที่อำเภอไชยบาลแล้วก็เดินไปเถิด เพราะถนนที่จะนำท่านไปนั้น
มีสภาพไม่ดีไปกว่าทางรกรกกลางป่าเราเลย

ถ้าท่านเป็นนักโบราณคดี ขอเชิญไปเที่ยวเมืองศรีเทพ ท่านจะได้ศึกษาศิลปะขอม
โบราณได้อย่างใกล้ชิด ขอยกแผนผังของเมืองศรีเทพมาวางตรงหน้าให้ท่านพิจารณาสักนิดหนึ่ง
อันว่าเมืองศรีเทพ^๕ ลักษณะจะเป็นเมืองแผ่มีกำแพงล้อมเมืองก่อด้วยดินปนศิลาแลง ตัวเมือง
กว้างประมาณ ๔๐ เส้น ยาวประมาณ ๖๐ เส้น ตัวเมืองน้อยอีกเมืองที่ตั้งอยู่เคียงกันนั้น มี
ศิลาจำหลัก เป็นรูปกนกหน้าสิงห์และเทวดา กับเสาประคูดสี่เหลี่ยม ๒ อัน อันหนึ่งเป็นรูป
จำหลักฤษีทั้งสี่ด้าน ที่ตรงหน้าบ้านเรียกกันว่าเจ้าพ่อหินหัก นับถือกันว่าศักดิ์สิทธิ์ ไม่มีใคร
กล้าไปแตะต้องละลาบละล้วง กล่าวกันในวงการของนักโบราณคดีว่าเมืองศรีเทพหลุดรอดจาก
การขุดค้นของมิชชันนารีเพราะศิลา ๓-๔ แห่ง^๕และ ศิลาดังกล่าวนี้ชาวบ้านเมืองศรีเทพจัด
งานบวงสรวงในราวปลายเดือนสี่ทุกปี มีชบวนแห่จากตำบลใกล้เคียงมากน้อยอย่างมโหฬาร
แต่งตัวกันสดสวยน่าทึ่งน่ายึ่ง (ขอเชิญชวนว่าถ้าท่านคิดจะไปเที่ยวที่เมืองศรีเทพ ก็ขอให้ไปให้
ตรงฤดูดังกล่าวนี้) ตัวเมืองน้อยมีประตู ๖ ประตู เมืองใหญ่มี ๕ ประตู ฝีมือที่ทิวามองปราดเดียว
ก็รู้ว่าฝีมือขอม มีปราสาทใหญ่รูปสี่เหลี่ยมก่อด้วยอิฐชนิดไม่มีปูนสอ องค์เจดีย์ส่วนสูงประมาณ

๖ เมตร กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๓.๘๐ เมตร ฐานเชิงก่อด้วยศิลาแลงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๔๓.๘๐ เมตร ยาว ๖๐ เมตร มีฐานทำเป็นบันไดสำหรับขึ้น ๔ ด้าน รูปที่แปลกก็เห็นจะเป็น รูปนารายณ์สวมหมวกแขกทำเป็นรูปยืนเอี้ยวตัว นุ่งผ้าบางแนบเนื้อคล้ายกับรูปพระพุทธอินเดียว ที่ทำขึ้นในสมัยราชวงศ์สุโขทัย (พ.ศ. ๘๖๐ - ๑๑๕๐) มีรูปเทวดายืนมีสุนัขอยู่ข้างหลัง ดูแล้ว คล้าย ๆ ม้า คันควัวดูแล้วปรากฏว่าเป็นรูปพระอิศวรปางไกรวระ (ปางนี้คันควัวเท่าไรก็ได้เรื่อง ละเอียดเลยมาเล่าให้ฟังไม่ได้) ศิลาจารึกลักษณะคล้ายตาปูดอกเห็ดจารึกภาษาสันสกฤตก็ได้ค้น พบที่ปรางค์ดังกล่าวนี้ ได้นำมาเก็บรักษาไว้ ณ หอสมุดวชิรญาณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เดียวนี้ ก็ยังอยู่ ใครใคร่ดูก็ขอเชิญไปได้ การที่เมืองศรีเทพถูกแบ่งออกเป็นสองเมืองนี้ พอสันนิษฐาน ได้ว่าแต่เดิมตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเหียง หรือลำเหียงเดิวนั้น ต่อมาแม่น้ำเหียงเกิดเปลี่ยนทางเดิน แบ่งกลางเมืองศรีเทพออกไป จึงปรากฏว่าเป็นสองเมืองอยู่เดิวนั้น

ถ้าเล่าเรื่องไปเที่ยวเมืองเก่า แล้วขาดนิยายปรัมปราประจำเมืองไปเสีย ก็นับว่า เรื่องชาดกรที่สำคัญไป จำเป็นจะต้องนำนิยายปรัมปราตำนานเมืองศรีเทพนี้ออกมาเล่าสู่กันฟัง พอระดับความรู้นั้นบ้างดังนี้ ที่บนเขาใกล้เมืองศรีเทพนี้มีฤๅษีสองตน สร้างภูที่อยู่ ใกล้ ๆ กัน ตนหนึ่งชื่อตาไฟ ตนหนึ่งชื่อดาววิ (ทำไมจึงชื่ออย่างนั้นก็ไมทราบ) ฤๅษีตาไฟ มีศิษย์เป็นลูกท้าวพระยาที่ครองเมืองศรีเทพ วันหนึ่งฤๅษีตาไฟบอกกับลูกท้าวพระยาผู้เป็นศิษย์ ว่า น้ำในบ่อสองบ่อที่อยู่ใกล้กันใครได้อาบในบ่อหนึ่งก็จะตาย แต่ถ้าได้น้ำอีกบ่อหนึ่งมารด จะฟื้นกลับเป็นขึ้นมาใหม่ ลูกท้าวพระยาไม่เชื่อ ฤๅษีตาไฟจึงตกลงจะทดลองให้ดู แต่เอาค้ำมัน สัตว์ลูกท้าวพระยาว่า เมื่อฤๅษีตาไฟตายไปแล้ว ลูกท้าวพระยาจะต้องเป็นผู้ไปเอาน้ำในบ่อ ที่สองมารดจะได้คืนชีวิตขึ้นมาใหม่ แต่ฤๅษีตาไฟต้องตายไปเพราะศิษย์ขาดความซื่อตรงไม่ทำ ตามสัญญา คือไม่เอาน้ำในบ่อที่สองมารดให้กลับหนีเข้าเมืองไปเสีย (ทำไมจึงเป็นอย่างนั้นก็ไมทราบ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีเรื่องโกรธกันก็ทำได้ แต่จะเอาอะไรกับนิทาน)

กล่าวถึงฤๅษีดาววิ เคยไปมาหาสู่กับฤๅษีตาไฟเสมอ ผิดสังเกตที่ไม่เห็นฤๅษีตาไฟ มาเยี่ยมเยียนก็ออกไปตาม เมื่อผ่านบ่อน้ำที่ใครอาบก็ตาย เห็นน้ำในบ่อเดือดพล่าน ก็แจ้งว่ามีเหตุเภทภัยเกิดขึ้น และค้นพบซากศพฤๅษีตาไฟในที่ใกล้เคียงกับบ่อน้ำนั้น จึงได้ตักน้ำอีก บ่อหนึ่งมารดซากศพฤๅษีตาไฟ จึงกลับฟื้นคืนชีวิตขึ้นมา จึงเล่าเรื่องที่ขึ้นมาแล้วให้ฤๅษี ดาววิฟัง แล้วว่าจะต้องแก้แค้นลงโทษลูกท้าวพระยาให้จงหนัก และจะลงโทษตลอดจนประชาชน

ทั้งหมดที่อยู่ในเมืองอึกด้วย (ทำไมถึงใจร้ายไปหาเรื่องกับราษฎรที่ไม่รู้อิเหน่อเห็นด้วยเลยก็ไม่รู้)
 ฤๅษีตัววุ่นเตือนสติว่าอย่าให้หลังโทษรุนแรงถึงเช่นนั้นเลย ฤๅษีตัวไฟไม่เชื่อฟัง เนรมิตรววิ
 ชนตัวหนึ่ง ไอพิชร้ายบรรจไว้ในท้องวุ้นจนเต็ม (ไม่รู้ว่ามีพิษอะไร) แล้วปล่อยววกายสิทธิ์
 ให้เดินไปรอบกรุง ชูคำรามด้วยเสียงร้องอันกึกก้องตลอดเวลา ยามประตูเมืองเห็นผิดสังเกต
 ก็ปิดประตูเมืองเสีย ววกายสิทธิ์เข้าเมืองไม่ได้ ก็เดินวนเวียนเลาะอยู่รอบกำแพงเมืองถึง ๗ วัน
 พอครบวันที่ ๗ ท้าวพระยาผู้ครองเมืองรับสั่งให้เปิดประตูเมือง ววกายสิทธิ์ซึ่งคอยที่อยู่กึ่งปราง
 เข้าไปได้ และพร้อมกันนั้นท้องววกี้ระเบิดออกไป ไอพิชร้ายไหลพุ่งออกมา (อ้อ เพิ่งรู้ว่า
 ระเบิดไอพิช) ทำลายคนในเมืองตายหมด เมืองศรีเทพจึงร้างอยู่แต่บัดนั้นจนบัดนี้.....”

เมืองศรีเทพนั้นวันนี้จะไม่ถูกฝังอยู่ในความเร้นลับต่อไปแล้ว
 เพราะกรมศิลปากรก็ได้ อังคาร อ.ส.ท. ก็ได้ กำลังมีบทบาทอยู่อย่างยิ่ง
 ถึงกับเคยเปิดโบราณคดีสัญจร ไปเมืองศรีเทพก็ครั้งหนึ่ง ถ้าท่านผู้อ่าน
 สนใจจะไปก็อาจติดต่อโดยตรงได้จากกองการ อ.ส.ท. หรือกรมศิลปากร
 จะได้รายละเอียดกว่านั้น.....●

■ ข้อคิดจากชายผู้หนึ่งว่า..... ผู้หญิงชอบเข้าใจผิดและหลงผิดโดยคิดว่า.....
 “การแสดงวาจาก้าวร้าวและทำอานาจบาตรใหญ่เข้าข่มขู่ฉันจะสามารถปราบผู้ชายได้ แต่โดย
 นิสัยสันดานที่แท้จริงแล้วผู้ชายมักคดและรั้น ภายนอกเรายอมก็จริง แต่ภายในเรารู้สึกว่า
 ยิ่งถูกห้าม ยิ่งถูกข่มขู่ ก็ยิ่งเห่ากบฏให้เรายากทำยิ่งขึ้น ผู้หญิงที่ชอบประพடுத்தอย่างนั้น
 ก็เท่ากับพกอาวุธไว้ประหารตัวเองแท้ ๆ ไม่มีผู้ชายคนไหนจะทนอยู่ด้วยได้ตลอดชีวิต ในที่สุดชีวิต
 สมรสก็จะต้องแตกแยก ถึงกับเลิกราหรือหย่าร้างกันไปได้”..... น่าคิด ▲

อ. พิชิตการคำ

□ DISCIPLINE □
IN THE
PRIMARY
SCHOOL

I. M. Stewart

Education has two tasks. Firstly, it has to help children to grow up to be good members of the society in which they live and, secondly, it has to develop in them a proper sense of independence so that they can think choose wisely by themselves.

It is not easy to bring up a child so that he will be both a good citizen and an individual personality at the same time.

Most children want to please their parents and teachers and so they imitate their manners and customs. This desire to be liked is a strong motive of children's good behaviour in the primary school, and it is most important that the teacher should strengthen this motive.

In the early years, this strengthening cannot be done by talking, but, as the children get older, it can be done through stories and discussion. The teacher encourages some things and discourages other things and, in this way, he shapes the children's attitudes and helps them to form their own standards of good conduct.

The teacher's power to influence the children depends on how they feel about him. If he is kind and polite, he is likely to find that the children imitate his voice and manners. Children

want to be sure that their teacher likes them and when there is a warm relationship between them and their teacher, they do what he asks them to do because they trust and respect him.

In good schools, the children are encouraged to know and to think about the school's purposes and problems. They feel satisfied and become more interested in the school when the teachers listen to their suggestions and discuss them. As children get older, they can take more responsibility in planning and organising as well as taking part in activities. This experience in responsibility is of great value.

When the children understand the purposes of the school and accept them, there is less need for strict rules and regulations because the children will behave more sensibly, doing their duties efficiently and becoming proud of the good organisation of the school. When this happens, good work can be done even in a poor building with large classes.

A teacher can, of course, keep discipline by having many rules and many punishments but, in the end, that is unsatisfactory for everybody. It is much better to leave as much as possible to the good sense of the children so that they feel responsibility for their own behaviour. If the teacher respects the children their self-respect will increase and help them to become reliable people. Their efficiency will also increase.

To keep good discipline, it is important that the children should be interested in their work so that they will try their best to do it. Children need to feel the pleasure of success which comes from doing something well. The teacher's help and encouragement are necessary for this.

So, in modern schools, with closer cooperation between teachers and students and with fewer rules, there is less disobedience and, therefore, less punishment. But, sometimes, when a child will not listen to reason or persuasion, he must be punished.

In the busy life of a school, it is not easy for the teacher to perform his duty to help the children to grow into self-controlled individuals, but he must always try to do so, because a child's power to make good decisions by himself cannot be forced by rules. It can only come from inside. The teacher should provide the opportunities for responsibility and decision which are suitable for each stage of the child's development. The teacher's knowledge of his children should tell him how much responsibility he can give them at each stage, and the teacher's own example in responsibility will have the most important effect on his children.

The best discipline is self-discipline.

□ ท่านจะสามารถทำที่เบ็ดขวดเบียร์ โศดา หรือน้ำอัดลมได้ เพียงแต่หาคะปูดมาสักตัวกับไม้ท่อนไม้ขนาดมือถือ แล้วตอกให้ติดไว้ หัวตะปูดจะโค้งลงไปหน่อยเวลาเบ็ดก็วางไม้บนฝาเบียร์นั้น ใช้หัวตะปูดฝาเบียร์ออกมา ก็จะออกมาโดยง่ายโดยที่ท่านไม่ต้องเสี่ยงกับการเอาฟันกัด เพราะมันเป็นการเสี่ยงอันตรายกับฟันอันเป็นอวัยวะที่จำเป็นแก่ร่างกายของเราโดยใช้เหตุ.

□ เครื่องพิมพ์เป็นสิ่งที่ให้เสียงไปพร้อมกับผลงาน ดังนั้นคนที่ต้องใช้พิมพ์ดีดอยู่เสมอ ก็จะมีกังวลในเรื่องเสียงดังในเวลาพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลากลางคืนที่เงียบสงบแล้ว ยิ่งเป็นที่กวบประสาทของบุคคลข้างเคียงเป็นอย่างมาก ถ้าหากท่านเพียงแต่ หาแผ่นฟองน้ำมาตัดเป็นฐานรองขาเครื่องพิมพ์ดีดไว้ทั้งสองข้าง ก็จะช่วยลดเสียงรบกวนลงได้มาก.

■ คุณก๊วย

□ หน่วย (UNIT)

ในวิชา

วิทยาศาสตร์

□ บรรจบ สดประเสริฐ

หน่วยที่สำคัญมี ๒ ประเภท คือ หน่วยหลักมูล และ หน่วย อนุพันธ์

I. หน่วยหลักมูล (Fundamental unit)

หน่วยหลักมูล เป็นหน่วย โดดๆ ที่ใช้วัดน้ำหนัก ระยะทาง เวลา ประจุไฟฟ้า ความร้อน เป็นต้น ที่จะพูด คือ หน่วยหลักมูลของการวัด ความยาว น้ำหนัก และเวลา

หน่วยหลักมูลมีสองระบบ คือ

ก. ระบบอังกฤษ ชื่อเต็มเรียกว่า Foot-Pound-Second ชื่อย่อเรียกว่า F.P.S. (=ฟ.ป.ว.) ในระบบนี้ เรามีหลักดังนี้

ระยะทาง ต้องทอนให้เป็น ฟุต
น้ำหนัก ต้องทอนให้เป็น เปอนด์
เวลา ต้องทอนให้เป็น วินาที

ข. ระบบเมตริก (Metric System) ที่ใช้กัน มี 2 อย่างคือ

ก. หน่วย M.K.S. (M.K.S. มาจาก metre, kilogram, second) ใช้ในทางปฏิบัติ เช่น วิศวกรรม เทคนิค ในระบบ M.K.S. นี้ เรากลือหลักดังนี้

ระยะทาง ต้องทอนให้เป็น เมตร
น้ำหนัก ต้องทอนให้เป็น กิโลกรัม
เวลา ต้องทอนให้เป็น วินาที

ข. หน่วย c.g.s. (ซ.ก.ว.=centimetre, gram, second) ใช้ในภาคทฤษฎีเป็นส่วนใหญ่ ในระบบ c.g.s. นี้มีหลักดังนี้

ระยะทาง ต้องทอนให้เป็น เซนติเมตร
น้ำหนัก ต้องทอนให้เป็น กรัม
เวลา ต้องทอนให้เป็น วินาที

หน่วยหลักมูลของการวัดความยาว

ก. ระบบอังกฤษ ใช้ นิ้ว ฟุต หลา ไมล์ เป็นหน่วยวัดความยาว แต่ถ้าจะเอาไปแทนในสูตรซึ่งเป็นหน่วย อนุพันธ์ ต้องทอนให้เป็นฟุต

ข. ระบบเมตริก ใช้ มิลลิเมตร เซนติเมตร เมตร กิโลเมตร เป็นหน่วยวัดความยาว แต่ถ้าจะเอาไปแทนในสูตร ต้องถือหลักดังนี้

ถ้าเป็น M.K.S. ต้องทอนให้เป็นเมตร

ถ้าเป็น c.g.s. ต้องทอนให้เป็น ซม.

หน่วยหลักมูลของการวัดน้ำหนัก

ก. ระบบอังกฤษ ใช้ ออนซ์ เปนดัลตัน อันเดรดเวต เป็นหน่วยวัด แต่ถ้าจะเอาไปแทนในสูตรซึ่งเป็นหน่วยอนุพันธ์ ต้องทอนให้เป็นเปนดัลตัน

ข. ระบบเมตริก วัดน้ำหนักเป็น มก. กรัม กก. ตัน แต่ถ้าจะเอาไปแทนในสูตรซึ่งเป็นหน่วยอนุพันธ์ เราถือหลักดังนี้

ถ้าเป็น M.K.S. ต้องทอนให้เป็น กก.

ถ้าเป็น c.g.s. ต้องทอนให้เป็น กรัม

หน่วยหลักมูลของการวัด เวลา

การวัดเวลา ทั้งระบบ อังกฤษ และ เมตริกใช้แบบเดียวกัน คือ ปี เดือน วัน ชม. นาที วินาที แต่ถ้าต้องการ เอาไปแทนในสูตร ซึ่งเป็นอนุพันธ์ ต้องทอนให้เป็น วินาที

II. หน่วยอนุพันธ์ (Derivative unit)

หน่วยอนุพันธ์ หมายถึงหน่วย ซึ่งเกิดจากการที่เราเอาหน่วยหลักมูลของน้ำหนัก ความยาว เวลา มาสัมพันธ์กัน เช่น ความหนาแน่นมีหน่วยว่า กรัม/ลบ.ซม. ซึ่งเกิดจากหน่วยหลักมูลของน้ำหนัก กับหน่วยหลักมูลของความยาว (ชม.³)

คำจำกัดความของค่าบางค่า

ความเร็ว (velocity) หมายถึงอัตราการเปลี่ยนระยะทาง ในหนึ่งหน่วยเวลา หรือความเร็ว คือ ระยะทาง หารด้วยเวลา นั่นคือ

$$\text{ความเร็ว} = \frac{\text{ระยะทาง}}{\text{เวลา}}$$

จากสูตรนี้ ถ้าเรา แทนระยะทางด้วยหน่วยต่างๆ และเวลาด้วยหน่วยต่างๆ เราจะได้หน่วยของความเร็วดังนี้ ฟุต/วท, ซม/วท, ไมล์/ชม, เมตร/วท, แต่ถ้าจะนำไปคำนวณต้องใช้ดังนี้

$$\text{ความเร็ว} = \text{ฟุต/วท} - \text{ระบบอังกฤษ}$$

$$\text{ความเร็ว} = \text{ซม/วท} - \text{c.g.s.}$$

$$\text{ความเร็ว} = \text{เมตร/วท} - \text{M.K.S.}$$

} ระบบเมตริก

อัตราเร่ง (acceleration)

อัตราเร่งหมายถึงอัตราการเปลี่ยนความเร็ว ในหนึ่งหน่วยเวลา หรือ อัตราเร่งเท่ากับความเร็วที่เปลี่ยนไปหารด้วย เวลา นั่นคือ

$$\text{อัตราเร่ง} = \frac{\text{ความเร็วที่เปลี่ยนไป}}{\text{เวลา}}$$

หน่วยของอัตราเร่ง หน่วยที่ใช้อยู่นั้นได้จาก การที่เราแทน หน่วยหลักมูลของความยาว และเวลา ลงไปในสูตร ซึ่งเราพิจารณาได้ดังนี้

1. ระบบอังกฤษ

$$\therefore \text{ความเร็ว} = \frac{\text{ฟุต}}{\text{วท}}, \text{ เวลา} = \text{sec (วท)}$$

$$\therefore \text{อัตราเร่ง} = \frac{\frac{\text{ฟุต}}{\text{วท}}}{\text{วท}} = \frac{\text{ฟุต}}{\text{วท}} \times \frac{1}{\text{วท}} = \frac{\text{ฟุต}}{\text{วท}^2}$$

$$\boxed{\therefore \text{อัตราเร่ง} = \frac{\text{ฟุต}}{\text{วท}^2}}$$

2. ระบบเมตริก

$$\text{ก. M.K.S. ความเร็ว} = \frac{\text{เมตร}}{\text{วท.}} \quad \text{เวลา} = \text{วท.} \quad \text{ได้}$$

$$\text{อัตราเร่ง} = \frac{\text{เมตร}}{\text{วท.}^2}$$

$$\text{ข. c.g.s.} \quad \text{ได้} \quad \text{อัตราเร่ง} = \frac{\text{ซม.}}{\text{วท.}^2}$$

แรง (Force)

แรง คือ อำนาจอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้

1. วัตถุเปลี่ยนรูปทรง
2. วัตถุที่อยู่นิ่งแล้วเคลื่อนที่ หรือวัตถุที่เคลื่อนที่แล้วหยุด
3. วัตถุที่กำลังเคลื่อนที่อยู่เปลี่ยนทิศทาง

เมื่อวัตถุอยู่นิ่ง ๆ มันยังไม่มีพิกสง แต่จะมีพิกสงเมื่อมันเคลื่อนที่ด้วยความเร็วต่าง ๆ กัน คือ เมื่อมันเคลื่อนที่จะทำให้เกิดแรง เพราะฉะนั้น เราอาจให้ความหมายของแรงได้ดังนี้

$$\text{แรงที่เกิดจากวัตถุ} = \text{มวลของวัตถุ} \times \text{อัตราเร่งของวัตถุ}$$

$$\text{หรือ} \quad F = ma \quad \text{เมื่อ } F = \text{แรง}, m = \text{มวล}$$
$$a = \text{อัตราเร่ง}$$

หน่วยของแรง

1. พิจารณาในระบบอังกฤษ จาก $F = ma$

$$\text{ให้มวลของวัตถุ} = 1 \text{ เปนด} \quad \text{อัตราเร่ง} = 1 \text{ ฟุต/วท.}^2$$

$$\text{แรง} = (1 \text{ เปนด}) \left(1 \frac{\text{ฟุต}}{\text{วท.}^2}\right) = 1 \text{ เปนด} \frac{\text{ฟุต}}{\text{วท.}}$$

เรียก เปนด $\frac{\text{ฟุต}}{\text{วท.}}$ ว่า เปนดแคล (poundal) จากนั้นเราให้คำจำกัดความ

ของแรง 1 เปานแคสได้ดังนี้

แรง 1 เปานแคส คือแรงที่ใช้เข็นวัตถุหนัก 1 เปานต์ ให้เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร่ง 1 ฟุต/วท²

2. พิจารณาในระบบเมตริก

ก. M.K.S. ถ้าเราแทน $m = 1$ กก. $a = 1$ เมตร/วท²

ลงในสูตรจะได้

$$\text{แรง} = (1 \text{ กก.}) \left(1 \frac{\text{เมตร}}{\text{วท}^2}\right) = 1 \text{ กก.} \frac{\text{เมตร}}{\text{วท}^2}$$

เรียก กก. $\frac{\text{เมตร}}{\text{วท}^2}$ ว่า นิวตัน (Newton) นั่นคือ

$$\boxed{\text{นิวตัน} = \text{กก.} \frac{\text{เมตร}}{\text{วท}^2}}$$

จากนั้นเราให้คำจำกัดความของแรง 1 นิวตัน ได้ดังนี้

แรง 1 นิวตัน คือแรงที่ใช้เข็นวัตถุหนัก 1 กก. ให้เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร่ง 1 เมตร/วท²

ข. c.g.s. ถ้าเราแทน $m = 1$ กรัม $a = 1$ ซม./วท² ลงในสูตร $F = ma$

$$\text{ได้ แรง} = (1 \text{ กรัม}) \left(1 \frac{\text{ซม.}}{\text{วท}^2}\right) = 1 \text{ กรัม} \frac{\text{ซม.}}{\text{วท}^2}$$

เรียก กรัม $\frac{\text{ซม.}}{\text{วท}^2}$ ว่า ดายน์ (dyne) นั่นคือ

$$\boxed{\text{ดายน์} = \text{ก.} \frac{\text{ซม.}}{\text{วท}^2}}$$

หรือ แรง 1 ดายน์ คือแรงที่ใช้เข็นวัตถุหนัก 1 กรัม ให้เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร่ง 1 ซม./วท²
ตัวอย่าง แรง 1 นิวตัน เป็นกี่ ดายน์

วิธีทำ

$$\text{แรง 1 นิวตัน} = (1 \text{ กก.}) \left(1 \frac{\text{เมตร}}{\text{วท}^2}\right)$$

ทำ กก. เมตร ให้อยู่ใน ช.ก.ว.

1 กก. เท่ากับ 1000 กรัม และ 1 เมตร เท่ากับ 100 ซม.

$$\text{แรง 1 นิวตัน} = (1000 \text{ กรัม}) \left(100 \frac{\text{ซม.}}{\text{ม.}}\right)$$

$$= 100000 \text{ ก.} \frac{\text{ซม.}}{\text{ม.}^2}$$

$$= 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \text{ ดายน์}$$

$$\therefore \boxed{1 \text{ นิวตัน} = 10^5 \text{ ดายน์}}$$

ตัวอย่าง แรง 1 เปาน์ดล มีกี่ ดายน์

$$\text{วิธีทำ} \quad \text{แรง 1 เปาน์ดล} = (1 \text{ เปาน์ด}) \left(1 \frac{\text{ฟุต}}{\text{ม.}}\right) \text{ และแรง 1 ดายน์} = (1 \text{ ก.}) \left(1 \frac{\text{ซม.}}{\text{ม.}}\right)$$

ต้องแตก 1 เปาน์ด ให้เป็น กรัม และ ฟุต ให้เป็น ซม.

$$1 \text{ เปาน์ด} = 453.59 \text{ กรัม, } 1 \text{ ฟุต} = 30.48 \text{ ซม.}$$

$$1 \text{ เปาน์ดล} = (1 \text{ เปาน์ด}) \left(1 \frac{\text{ฟุต}}{\text{ม.}}\right)$$

$$= (453.59 \text{ กรัม}) \left(30.48 \frac{\text{ซม.}}{\text{ม.}}\right)$$

$$= 13600 \text{ กรัม} \frac{\text{ซม.}}{\text{ม.}^2}$$

$$\therefore \boxed{\text{แรง 1 เปาน์ดล} = 13600 \text{ ดายน์}}$$

โดยทั่วไปหน่วยของแรงแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

๑. หน่วยสัมบูรณ์ (Absolute unit) แรงมีหน่วยเป็น

เปาน์ดล ระบบอังกฤษ

ดายน์ c.g.s.

นิวตัน M.K.S.

} ระบบเมตริก

๒. หน่วยโน้มถ่วง (Gravitational unit) แรงมีหน่วยเป็น

เปาน์ด ในระบบอังกฤษ

กรัม }
กิโลกรัม } ในระบบเมตริก

ในการคำนวณบางครั้งโจทย์บอกแรงเป็น เปานด์, กรัม, กก. เราต้องทำแรงในหน่วยโน้มถ่วงให้เป็นแรงในหน่วยสัมบูรณ์เสียก่อน โดยใช้ค่า g คุณ

g คือ อัตราเร่งเนื่องจากความโน้มถ่วงของโลก มีค่าเท่ากับ 32 ฟุต/วท²

$$\text{แต่ } 1 \text{ ฟุต} = 30.48 \text{ ซม.} \therefore g = 32 \times 30.48 \frac{\text{ซม.}}{\text{วท}^2}$$

$$g = 32 \text{ ฟุต/วท}^2$$

$$g = 980 \text{ ซม./วท}^2$$

$$g = 9.80 \text{ เมตร/วท}^2$$

นั่นคือ แรง 1 เปานด์ เท่ากับ $1 \times 32 \text{ เปานด์} \times \frac{\text{ฟุต}}{\text{วท}^2} = 32 \text{ เปานด์แวล}$

แรง 1 กรัม เท่ากับ $1 \times 980 \text{ ก.} \frac{\text{ซม.}}{\text{วท}^2} = 980 \text{ ดายน์}$

แรง 1 กก. เท่ากับ $1 \times 98.0 \text{ กก.} \frac{\text{ซม.}}{\text{วท}^2} = 9.80 \text{ นิวตัน}$

แรง 1 กรัม = 980 ดายน์

แรง 1 กก. = 9.80 นิวตัน

แรง 1 เปานด์ = 32 เปานด์แวล

งาน (Work)

เมื่อเราทำงาน เราต้องออกแรง เพื่อจะเห็นวัตถุให้ไปได้ไกล ระยะทางจำนวนหนึ่ง จากนั้นเรามีสูตรคือ

$$\text{งาน} = \text{แรง} \times \text{ระยะทางในทิศที่ขนานกับแรง}$$

หน่วยของงาน

พิจารณาในหน่วยสัมบูรณ์

1. ระบบอังกฤษ

$$\text{งาน} = \text{แรง} \times \text{ระยะทาง}$$

แรงในระบบนี้มีหน่วยเป็น เปาน์ดแลล

ระยะทางมีหน่วยเป็น ฟุต

$$\therefore \text{งาน} = \text{เปาน์ดแลล} \times \text{ฟุต}$$

$$\text{หรือ งาน} = \text{ฟุต} \times \text{เปาน์ดแลล}$$

งานจึงมีหน่วยเป็น ฟุต . เปาน์ดแลล ($\therefore =$ คูณ)

2. ระบบเมตริก

ก. M.K.S.

$$\text{งาน} = \text{แรง} \times \text{ระยะทาง}$$

แรง มีหน่วยเป็นนิวตัน

ระยะทางมีหน่วยเป็นเมตร

$$\therefore \text{งาน} = \text{นิวตัน} \times \text{เมตร} = \text{นิวตัน} \cdot \text{เมตร}$$

เรียก (นิวตัน) . (เมตร) ว่า จูล (Joule)

$$\therefore \boxed{\text{Joule} = \text{newton} \cdot \text{metre}}$$

ข. c.g.s.

แรงในหน่วยนี้มีหน่วยเป็นดายน์

ระยะทางมีหน่วยเป็น ซม.

$$\therefore \text{งาน} = (\text{ดายน์}) \cdot (\text{ซม.})$$

เรียก ดายน์ . ซม. ว่า เออร์ก

$$\therefore \boxed{\text{เออร์ก} = \text{ดายน์} \cdot \text{ซม.}}$$

เพราะว่า 1 Newton = 10^5 ดายน์

$$1 \text{ เมตร} = 10^2 \text{ ซม.}$$

$$\therefore 1 \text{ Joule} = (10^5 \text{ ดายน์}) (10^2 \text{ ซม.})$$

$$1 \text{ joule} = 10^7 \text{ ดายน์} \cdot \text{ซม.}$$

$$\boxed{1 \text{ joule} = 10^7 \text{ เออร์ก}}$$

พิจารณาในหน่วยโน้มถ่วง

1. ระบบอังกฤษ

$$\text{งาน} = \text{แรง} \times \text{ระยะทาง}$$

แรง มีหน่วย เป็น เปานด์

ระยะทาง .. ,, ฟุต

$$\therefore \text{งาน} = \text{เปานด์} \cdot \text{ฟุต} = \text{ฟุต} \cdot \text{เปานด์}$$

\therefore งานมีหน่วยเป็น ฟุต . ปอนด์ หรือ เปานด์ . ฟุต

2. ระบบเมตริก

ก. M.K.S.

แรงมีหน่วยเป็น กก.

ระยะทางมีหน่วยเป็น เมตร

$$\therefore \text{งาน} = \text{กก} \cdot \text{เมตร}$$

\therefore งานมีหน่วยเป็น กก . เมตร

ข. c.g.s.

แรงมีหน่วยเป็น กรัม

ระยะทางมีหน่วยเป็น ซม.

\therefore งานมีหน่วยเป็น กรัม . ซม.

กำลัง (Power)

กำลัง หมายถึง งาน ต่อ วท.

$$\text{หรือ } \boxed{\text{กำลัง} = \frac{\text{งาน}}{\text{วท}}}$$

หน่วยของกำลัง

1. ระบบอังกฤษ

$$\text{กำลัง} = \frac{\text{ฟุต} \cdot \text{เปาน์ดแลต}}{\text{วท}} \quad - \quad \text{หน่วยสมบรูณ์}$$

$$\text{กำลัง} = \frac{\text{ฟุต} \cdot \text{เปาน์ด}}{\text{วท}} \quad - \quad \text{หน่วยโน้มถ่วง}$$

2. ระบบเมตริก

พิจารณาในหน่วยสัมบูรณ์

ก. M.K.S.

$$\text{กำลัง} = \frac{\text{งาน}}{\text{วท}} = \frac{\text{จูล}}{\text{วท}}$$

เรียก $\frac{\text{จูล}}{\text{วท}}$ ว่า วัตต์

$$\boxed{\text{วัตต์} = \frac{\text{จูล}}{\text{วท}}}$$

ข. c.g.s.

$$\text{กำลัง} = \frac{\text{เออร์ก}}{\text{วท}}$$

พิจารณาในหน่วยโน้มถ่วง

$$\text{กำลัง} = \frac{\text{กก. เมตร}}{\text{วท}} \quad - \text{ M.K.S.}$$

$$\text{กำลัง} = \frac{\text{กรัม. ซม.}}{\text{วท}} \quad - \text{ c.g.s.}$$

หมายเหตุ

ในระบบอังกฤษ ยังใช้ กำลังม้า อีกด้วย

$$\begin{aligned} 1 \text{ กำลังม้า} &= 550 \frac{\text{ฟุต. ปอนด์}}{\text{วท}} \\ &= 746 \text{ วัตต์} \\ &= 0.746 \text{ กิโลวัตต์} \end{aligned}$$

×

×

×

■ จังหวะนั้น

ของประโยค

△ มียา

ภาษาไทย นอกจากจะยากที่ความหมายของคำ เพราะคำหนึ่งๆ อาจจะมีหลายไปได้หลายแง่หลายมุม แล้ว การเว้นจังหวะหรือการแบ่งคำพูดในประโยค ก็เป็นสิ่งจำเป็น ชนิดที่ทำให้ผู้ฟังตีความหมายไปอีกแนวหนึ่ง ซึ่งแตกต่างไปจากความตั้งใจเดิมของผู้พูด

แม่บ้านเมื่อมาพบกัน หลังจากคุยกันเรื่องต่างๆ แล้ว แม่บ้านคนหนึ่งก็พูดว่า "บ้านของฉันไม่มีคนใช้ต่อไปอีกแล้ว" เธออาจจะพูดด้วยความโล่งอกว่าต่อไปนี้ไม่มีคนมาส่งโน่นส่งนี้ให้เธอทำงานก็ได้ และในทำนองเดียวกัน เธอก็อาจจะหมายความถึงว่าคนใช้ลาออกก็เลยไม่มีคนสำหรับทำงานในบ้าน.

ที่โต๊ะอาหาร เสียงพ่อบ้านบ่นว่า "เนื้อฝอยอย่างนี้กินไม่อร่อย" อาจจะเป็นอาหารที่เรียกว่าเนื้อฝอยมองดูแล้วไม่ชวนกิน ไม่อร่อย หรือ เนื้อนั้นทำเสียจนเป็นฝอยกินไม่อร่อย

เมื่อคุณครูถามเด็กหญิงก้อยว่า ทำการฝีมือเสร็จแล้วหรือยัง เด็กหญิงก้อยก็ตอบว่า "หนูทำเสียหมดแล้ว" คุณครูคงต้องเก็บไปคิดอีกนานว่า การฝีมือนั้นเด็กหญิงก้อยทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว หรือ ทำเสียหมด เอาไปทำเสียจนทำต่อไปอีกไม่ได้

หลายคนปรารภว่า "กินกับข้าวมากทำให้อ้วน" ประโยคนี้ทำให้คนอื่นอีกหลายๆ คนตกใจ และคงจะลดการกินกับข้าว มากินแต่ข้าว หรือคนที่ปรารภอาจจะหมายถึงอะไรสักอย่างหนึ่ง ที่กินกับข้าวมาก ๆ แล้ว ทำให้อ้วน

“พ่อเลี้ยงกุยเป็นผู้ชายเต็มตัว” กุยอาจจะโดนใครรังแก เลยคุยโม้ว่าพ่อของกุยเลี้ยงกุย ให้เป็นผู้ชาย คือให้เป็นคนกล้าหาญ เป็นคนเก่ง ลึกลับ หรือ อาจจะใช้บาร์มีของพ่อเลี้ยง ว่าพ่อเลี้ยงของกุยเป็นผู้ชายเต็มตัว (แข็งแรง) หรือ พ่อเลี้ยง (ภาษาทางภาคเหนือหมายความว่าคนมี) ที่ชื่อกุยเป็นผู้ชายเต็มตัวก็ได้

“ฉันไม่รู้จะตอบแทนเธออย่างไร” คนที่พูดอาจจะตื่นตัวในบุญคุณ เลยพูดว่าไม่รู้จะตอบแทนบุญคุณนั้นอย่างไร หรือ อาจจะโมโหแทนเพื่อน เพราะมีคนว่าพาดพิงมาถึง แต่เขาก็ไม่รู้จะพูดแทนเพื่อนอย่างไร

เมื่อมีคนกล่าวถึงเพื่อนของท่านว่า “เขายกตัวอย่างมากน่ารำคาญ” ท่านโมโห ที่เขามองว่าเพื่อนของท่านว่าเป็นคนยกตัวอย่างดี แต่อีกคนที่ฟังอยู่ด้วยอาจจะไม่โมโห เพราะเข้าใจว่าเพื่อนของท่านพูดมาก ชอบยกตัวอย่างประกอบมากมายเกินไปจนน่ารำคาญ.

เวลาที่แม่บ้านไปธุระ พ่อบ้านจำเป็นต้องปรุงอาหารเอง พ่อจะเริ่มรับประทาน เสียงแม่บ้านก็บ่นว่า “น้ำมันออกอย่างนี้จะกินอย่างไร” แม่บ้านอาจจะบ่นเพราะ น้ำมันของผักมันออกจนไม่น่ากิน หรือ อาหารนั้นมีแต่น้ำมันเลยดูไม่น่ากิน หรือ อาหารนั้นมีแต่น้ำมัน กินแล้วไม่อร่อย ไม่น่ากิน

ในการพูดภาษาไทยเราจึงควรเน้นประโยคให้ตรงกับ
กับความหมาย มิใช่พูดให้คิดสองแง่สองมุม บางทีคนฟัง
ก็เลยเข้าใจผิดไปอีกความหมายหนึ่ง เราจึงควรพูดไม่ให้
ผู้ฟังแปลเจตนาไปเป็นอื่น.....●

▲ คุณสม

วันหนึ่งบริษัทแห่งหนึ่งได้ประกาศรับสมัครพนักงาน เพื่อเข้าไปทำหน้าที่เดินตลาด
ของบริษัท พ่อดีมีชายคนหนึ่งได้อินข่าวเข้า ก็เตรียมหาหลักฐาน และสิ่งของที่จำเป็นในการสมัคร
ไปสมัคร พ่อไปถึงก็ตรงเข้าไปหาผู้จัดการบริษัททันที.

ชายคนนั้น สวัสดีครับผู้จัดการ เขากล่าวพร้อมกับยกมือไหว้

ผู้จัดการ สวัสดี มาสมัครใช้ไหม

ชายคนนั้น ครับ

ผู้จัดการ ได้รับระเบียบการ และนำหลักฐานมาพร้อมหรือยังล่ะ

ชายคนนั้น พร้อมแล้วครับ

ผู้จัดการ เออ ชื่ออะไร

ชายคนนั้น สีม ครับ

ผู้จัดการ อารายกัน ชื่อตัวเองยังสีมแล้วจะทำงานทำการกันได้อย่างไร

ชายคนนั้น สีม ครับ ผม สีมจริง ๆ ครับ

ผู้จัดการ สีมยังงี สีมชื่อจะมาสมัครได้อย่างไร ไปกลับไป

ชายคนนั้น ไร่ท่านผู้จัดการครับผมสีม สีมจริง ๆ ครับ ชื่อของผม ชื่อสีม จำแม่น ครับ.

ผู้จัดการ ? ! ?

▲ ขาด้าย

แดงกับดำเป็นเพื่อนสนิทกันมาก แต่ได้จากกันไปเสียนาน อาชีพเก่าของแดงก็เป็นคนขายขนม วันหนึ่งทั้งสองก็ได้กลับมาพบกันอีกด้วยความดีใจ กินเลี้ยงกันอย่างสนุก นั่งคุยกันไปเรื่อย ๆ

ดำ เออ แแดง เอ็งขายขนมอยู่อย่างเก่าหรือเปล่านั้น

แดง ขาด้าย

ดำ นึกว่าเพื่อนฟังไม่ชัดจึงถามขึ้นอีก เออ ขายขนมอยู่อย่างเก่าหรือเปล่านั้นแดง

แดง ขาด้าย

ดำ ขาดถามเอ็งว่าขายขนมอยู่อย่างเก่าหรือเปล่า ไม่ได้ถามว่าขายได้ หรือไม่ได้

แดง ซักโมโห ก็บอกว่า ขาด้ายไม่ได้ยินหรือวะ อ้าวขาด้ายเย็บผ้ารู้ไหม

ดำ ? ! ?

พ. พาน

ในเรื่องประวัติและวิวัฒนาการของดนตรีนั้นทางโรงพิมพ์คิด-คิดมาก จึงขอแก้ไขให้ถูกต้องดังนี้
อ่านตั้งแต่แรกไปจนถึงเนื่องจากพวกทรูบาตัวเป็นพวกชอบเที่ยว ใหขามไปอ่านหน้า๓๒บรรทัดที่๑๑ตรงจึงทำให้เพลงของ
เขากระจัดกระจายไปยังที่ต่างๆอ่านไปเรื่อยๆจนถึงหน้า๓๒บรรทัดที่ ๒๕ อีกคนหนึ่งคือ Handel ซึ่งเป็นนักแต่งเพลง
สำหรับเครื่องมืต่างๆเช่นViolin, Oboe, Flute. ใหขามไปอ่านหน้า ๓๒บรรทัดที่ ๑๐ ในยุคนี้เป็นยุคที่เกิดแบบแผน
ทางดนตรีอ่านไปเรื่อยๆจนถึงหน้า๓๒บรรทัดที่๑๑นอกจากนี้ยังแต่งเพลงสั้นๆไว้อีกรวม๑๐๐๐ เพลง ใหขามไปอ่านหน้า๓
บรรทัดสุดท้ายตรงชูเบิร์ตเป็นนักดนตรีชั้นอัจฉริยอีกผู้หนึ่งไปจนจบ
หวังว่าคงได้รับการอภัยจากท่านผู้อ่าน

สุวิทย์ วรางค์วิทย์

ประวัติ

และ

วิวัฒนาการของดนตรี

▲ สุรัตน์ วราภรณ์

ผู้เขียนต้องขอยกก่อนว่า ไม่ใช่เป็นผู้ค้นหาค้นหรือเจตนาในเรื่องนี้โดยเฉพาะ เรื่องราวต่าง ๆ เขียนขึ้นเพราะความสนใจ และต้องการที่จะรู้เพื่อประดับสติปัญญา ดังนั้นถ้าข้อความตอนใดยังไม่สมบูรณ์ ขาดตกบกพร่อง ก็ขอให้ผู้อ่านที่มีความรู้ในด้านนี้ช่วยแนะนำ ก็จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง การเขียนเรื่องนี้ส่วนใหญ่เอามาจากหนังสือ History of music by Hugh Milton. ดังนั้นถ้าหากผู้ใดสนใจที่จะติดตามค้นคว้า ก็ทำอ่านได้จากหนังสือที่ได้อ่านมาแล้ว ความรู้เรื่องดนตรีส่วนมากมาจากต่างประเทศ ดังนั้นผู้เขียนก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษบ้าง เพื่อคงรูปศัพท์เดิม หากเป็นบุญกุศลใดจากท่านผู้อ่าน ข้าพเจ้าขอมอบบุญกุศลนี้ให้แก่ นักดนตรีเอก ๆ ของโลกที่ล่วงลับไปแล้ว

สมัยก่อนคริสต์ศตวรรษ

ในการแบ่งสมัยแบ่งยุคของดนตรี ต้องถือสมัยทางศาสนาเป็นสำคัญ ดนตรีสมัยก่อนคริสต์ศตวรรษนี้ ต้องอาศัยประวัติศาสตร์ และธรณีวิทยาเข้าช่วยเหลือในการสันนิษฐาน และนับว่าเป็นโชคดีของนักประวัติศาสตร์ที่คนในสมัยโบราณได้ทิ้งหลักฐานต่าง ๆ ไว้ เช่น ประเพณีการฝังศพบางแห่งจะมีการเอาเครื่องใช้ไม้สอย ถ้วยชามของผู้ตายวางไว้ข้างศพ โดยมีความมุ่งหมายจะให้ผู้ตายนำไปใช้ บางคนที่เป็นนักศิลปะมักจะใช้เวลาว่างวาดภาพไว้ตามฝาผนังถ้ำ หรือแกะสลักเครื่องมือต่าง ๆ เครื่องดนตรีก็ปะปนไปกับเรื่องดังกล่าวแล้ว จากการค้นคว้านัก

ประวัติศาสตร์ได้สิ่งของต่างๆ เหล่านี้ใน จีน อินเดีย กรีก โรมัน นักประวัติศาสตร์ได้สันนิษฐาน
 ต่อไปอีกว่า เครื่องดนตรีเหล่านี้ ส่วนใหญ่ใช้ประกอบการรำรำ เครื่องดนตรีบางอย่างมี
 ลักษณะเป็นเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ เจาะรูไว้เพื่อใช้นิ้วเปิดเพื่อให้เกิดเสียงสูงต่ำ ในอียิปต์
 มีภาพสลักให้เห็นว่า ชาวอียิปต์รู้จักตีพิณ เป่าขลุ่ย เป่าปี่ ตีฉาบ การเดินแถวของพวกทหาร
 มีกองและแถวประกอบด้วย ในกรีกสมัยโบราณกล่าวว่ามีกวีหญิงคนหนึ่งชื่อ Pindar เขียนไว้
 เกี่ยวกับการเล่นละคร ซึ่งเป็นพิธีฉลองเทพเจ้า Dionysus ซึ่งถือกันว่าเป็นเจ้าแห่งสวนองุ่น
 มีการประกวดเพื่อชิงรางวัลในพิธีฉลอง ซึ่งเริ่มด้วยการร้องหมู่ที่เรียกว่า Chorus ต่อมามีการ
 ออกทำทางประกอบเพลง นานเข้าก็มีบทเจรจาแทรก ซึ่งกลายเป็นละครไป

การดนตรีในสมัยโบราณแตกต่างกับสมัยปัจจุบัน เข้าใจกันว่าการร้องเพลงก็ตี การ
 รำรำก็ตี เกิดจากการกระทำเพื่อต้องการอันวอนพระเจ้า ซึ่งก็อาจเป็นจริง เพราะมนุษย์เชื่อว่า
 ปราบปรามการณ์ธรรมชาติทุกอย่างขึ้นอยู่กับมารบการของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งมองไม่เห็นตัว และได้
 สมมุติให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นเป็นพระเจ้า กูดผู้บาศาง นางฟ้า นางไม้ ใครเชื่อสิ่งใดก็อันวอน
 สิ่งนั้น การอันวอนโดยไหว้กราบอย่างเดียวย่อมไม่เป็นที่โปรดปราน ก็เกิดการรำรำ การ
 รำรำถ้าไม่มีดนตรีประกอบก็ดูเก๋ไก๋ ดั้งนั้นจึงมีการสร้างเครื่องดนตรีขึ้น ซึ่งตอนแรกๆ ก็
 อาจเป็นเครื่องให้จังหวะ เช่น ไม้กลวง ๆ กลอง ฉิ่ง ฉาบ ส่วนดนตรีที่เกิดจากความเพลิดเพลิน
 นั้นยังไม่มี ถ้าจะมีก็คงเป็นระยะที่ที่มนุษย์มีที่อยู่เป็นบ่กแผ่นมันคงแล้ว

พื้นฐานที่ให้กำเนิดของดนตรีนั้นมาจากความเจริญของยุโรป โดยเฉพาะเอเชียและ
 อัฟริกาเหนืออันเจริญมาราว ๕๐๐๐ ปีแล้ว ถ้าจะพูดถึงความเจริญทางด้านศิลปะ
 จะต้องยกให้แก่ทางตะวันตก ส่วนทางตะวันออกเป็นผู้ค้นพบและเจริญทางด้านทำนองและจังหวะ
 เพลง เขาสรุปแหล่งของความเจริญทางด้านดนตรีสมัยโบราณไว้ ๕ แหล่งใหญ่ ๆ คือ

1. The far east chiefly china and Japan.
2. Indo - china, Burma, Polynesia.
3. India.
4. Persia, Arabia and The Moslem countries of The Eastern Mediter-
 ranean and Northern Africa.

สมัยคริสต์ศตวรรษ

ในสมัยนี้ แบ่งออกเป็น ๖ ยุค ที่จะเขียนในที่นี่จะเขียนเพียง ๕ ยุค เพราะยุคที่ ๖
 เป็นยุคของดนตรีสมัยใหม่ประเภทแจ๊ส.

เรื่องดนตรีกับศาสนาเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ ความเจริญของดนตรีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในสมัยศาสนาคริสต์รุ่งเรืองที่โรมัน เท้าที่ทราบกันก็คือสมัยหนึ่งที่ปาเลสไตน์ได้ตกอยู่ในอำนาจของโรมัน ชาวิวัดต้องเสียภาษีให้แก่โรมันและต้องการผู้นำที่จะมาปลดปล่อยให้ตนพ้นจากการกดขี่ของโรมัน พื้นฐานเดิมของบิดามารดาพระเยซูอยู่ที่แคว้น Galilee อันมี Herod เป็นเจ้าผู้ครองนคร ส่วนข้าหลวงโรมันเวลานั้นชื่อ Pontius Pilatus อยู่ที่เจอร์ซาเล็ม จากนั้นก็เป็นเรื่องของการกำเนิดพระเยซู เมื่อพระเยซูโตขึ้นก็ดำเนินการสั่งสอนไปตามหลักธรรมของโมเสส แต่คำสอนบางตอนของพระเยซูละเอียดลึกซึ้งดีกว่าของโมเสส ซึ่งทำให้ความไม่พอใจให้แก่ Phariseus หัวหน้าศาสนา จึงกล่าวหาว่าพระเยซูตั้งตนเป็นบุตรพระเจ้า และคิดอ่านจะเป็นกษัตริย์ยิว จึงสั่งตัวให้ปอนติอุสประหารชีวิต ถึงแม้พระเยซูจะสูญชีพไปแล้วแต่ก็ยังมีศาสนิกษย์ที่สนิทอีก ๑๒ คน ที่สำคัญคือเปาโล หรือเซนต์ปอล ผู้ได้เดินทางไปท่องเที่ยวและเผยแพร่หลักธรรมตามที่ต่าง ๆ เช่น อราเบีย ซีเรีย และไซลีเซีย เป็นเวลาถึง ๑๒ ปีเศษ ได้รับความลำบากนานาประการแต่ก็ได้รอดตาย และได้สร้างโบสถ์เป็นแห่งแรกที่เมือง Antioch

การที่เซนต์ปอลได้เที่ยวสั่งสอนไปยังที่ต่าง ๆ ถูกจับขังก็หลายครั้ง แต่ก็ไม่เคยทอดยครั้งสุดท้ายถูกจับตัวไปในกรุงโรมเพื่อพิพากษาโทษ แต่เซนต์ปอลก็เอาชนะข้าราชการที่ตัดสินความและได้รับการปลดปล่อย รวมทั้งได้รับอนุญาตให้สั่งสอนศาสนาและมีสิทธิที่จะพักในกรุงโรมได้ด้วย นับว่าผู้เป็นผู้วางหลักฐานทางคริสต์ศาสนาให้แก่โรมัน เซนต์ปอลได้สิ้นชีพลงในปี ค.ศ. ๖๒ หลังจากนั้นก็ยังมีผู้นับถือศาสนาคริสต์มากขึ้น มีบุคคลทุกอาชีพตั้งแต่ชั้นต่ำจนถึงข้าหลวงหัวเมือง แต่ก็ยังมีการก่อกวนต่าง ๆ นานาให้ชาวคริสต์เดือดร้อน ในที่สุดพระเจ้าคอนสแตนตินจึงได้ออกกฤษฎีกาให้ประชากรนับถือคริสต์ได้ตามความสมัครใจ ใน ค.ศ. ๓๑๓ เมื่อโรมันรับศาสนาคริสต์เข้าเป็นศาสนาประจำชาติแล้ว ก็มีการสร้างวัดกันใหญ่โตมโหฬาร มีการแต่งคัมภีร์เป็นภาษาลาติน เพราะพวกโรมันเป็นพวกเห่อชอบโอ้อวด ศาสนาคริสต์จึงกลายเป็นอีกรูปหนึ่ง ซึ่งเรียกกันว่าแบบ Roman - catholic พวกพระชาวโรมันนี้มีอำนาจมาก รวมทั้งอำนาจทางด้านการเมือง ทำให้พระเป็นอาชีพรูปที่สำคัญ ใครจะเป็นพระต้องมีการศึกษาเล่าเรียน วิชาต่างๆ ที่พระต้องเรียนคือ Theology, Arts, Philosophy, Music.

การเผยแพร่ศาสนาคริสต์นั้นนอกจากจะใช้คำสอนแล้ว เพลงนับว่ามีส่วนสำคัญมาก

จากเรื่องราวและประวัติของพระเยซูคี เช่นตโปลกัตรีเราจะเห็นว่าชีวิตที่นำสงสาร เพราะทำ
เพื่อพระเจ้า เพื่อให้ประชาชนเป็นคนดี ดังนั้นเมื่อสวดใส่เนื้อเพลงทำนองเพลงเข้าไปด้วยแล้ว
จึงทำให้ผู้ฟังมีจิตใจอ่อนไหว คล้อยตามและสงสารพระเยซูมากขึ้น

ศตวรรษที่ ๒

ระยะแรก ๆ จนถึงยุคที่มีเครื่องดนตรีของชนหลายชาติ ซึ่งจะกล่าวเฉพาะที่
สำคัญและมีเครื่องดนตรีทั้งไว้เป็นหลักฐาน คือ

จีน มีเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายขิมเรียกว่า Chinese chin อันที่จริง
จีนเป็นชาติอารยะมานานแล้ว มีดนตรีเกิดขึ้นราว ๕๐๐๐ - ๖๐๐๐ ปี ระบบเสียงของจีนตอนนั้น
ก็เหมือนกับของไทยโบราณ คือแบ่งเสียงออกเป็น ๕ ส่วน ที่เรียกว่า Pentatonic Scale เพลง
ของจีนเป็นไปแบบโมหิรี ซึ่งเรียกว่า Descriptive music คือเป็นเพลงที่ฟังแล้วเกิดภาพออกมาได้
เช่นเพลง ลังตวงฉา ซึ่งแปลว่าคลื่นกระทบฝั่ง บางตำรากล่าวว่าเวลานั้นจีนมีพิณ ๓ สายเล่นด้วย

เฮบบรู ได้กล่าวว่าชาวเฮบบรูเป็นชาติที่เก่าแก่ที่สุดในเรื่องดนตรี ทั้ง ๆ ที่ชาติตน
เจริญในทางดนตรีมาก่อนใคร และเป็นต้นกำเนิดเพลงศาสนาดนตรีของเฮบบรูเอง เมื่อผสมกับ
ดนตรีของกรีกและโรมันแล้วก็กลายเป็นเพลงคลาสสิกในยุคต่อมา เครื่องดนตรีของเฮบบรู
ส่วนมากเป็นเครื่องสายที่เรียกว่า Hebrew psaltery และฉาบที่เรียกว่า Hebrew cymbals อีก
อย่างหนึ่งเป็นโลหะผสม ซึ่งอาจเป็นต้นตระกูลของทรัมเป็ต เรียกว่า Hebrew schofar

อียิปต์ และ กรีก มีเครื่องดนตรีหลายชนิด มีทั้งเครื่องสายที่เรียกว่า Egyptian
harp มีเครื่องเป่าอย่าง แบบหนึ่งเป็นท่อเสียงติดกันหลายอันทำให้เกิดหลายเสียงเรียกว่า Greek
panpipes อีกแบบหนึ่งเป็นลักษณะคล้ายปี่ ซึ่งมีทั้งชนิดเดี่ยวและคู่เรียกว่า Greekaulos ส่วน
เครื่องตีนั้นมีก้องเล็กเรียกว่า Greek tympanon บทเพลงที่ขึ้นชื่อของกรีกตั้งแต่สมัย ๑๓๐ ปี
ก่อนคริสต์ศตวรรษ คือ Hymns to the Muse and Hymn to Nemesis.

โรมัน โรมันเป็นผู้รับอิทธิพลทุกอย่างทางวัฒนธรรมจากกรีกตามลักษณะของผู้ชนะ
สงคราม และเนื่องจากโรมันเป็นชาตินักรบนี้เอง ก็เป็นผลทำให้เกิดเครื่องดนตรีประเภททำด้วย
ทองเหลืองหลายชนิด เพราะชาวโรมันใช้เครื่องดนตรีเหล่านี้ในการเดินแถวของทหาร

ภาพของเครื่องดนตรีดังกล่าวแล้วนี้ได้จากหนังสือ History of music by Hugh

ศตวรรษที่ ๕ ได้มีการสร้างออร์แกนขึ้นเป็นครั้งแรกเพื่อใช้ในโบสถ์ ออร์แกนนี้เล่นได้เพียงไม่กี่เสียงและมีความกว้างไม่มากนัก การร้องเพลงประสานเสียงยังไม่เกิดขึ้นเพราะยังไม่มีตัวโน้ต เพลงส่วนมากเป็นเพลงช้า ๆ

ศตวรรษที่ ๖ เป็นยุคของการเกิด Neumes คำว่า Neumes มาจากภาษากรีกว่า Neuma ซึ่งหมายถึง a nod or a sign การใช้โน้ตวิเศษใช้ในหมู่พระ วัดแรกที่ใช้นิวมีสชื่อวัด St. Gall นิวมีสที่ใช้กันใญุคนี้มี ๑๐ อย่าง และใช้กับเสียงสูงตาดังนี้

1. the acute (/) a high sound
2. the grave (\) a rising sound
3. the circumflex (^) a rising and falling
4. the podatus (v) down, up
5. the porectus (w) up, down, up.
6. the torculus (w) down, up, down.
7. the climacus (A) up, down, down.
8. the scandicus (v) down, down, up.
9. the porrectus flexus (M) up down, up down.
10. the torculus resupinus (W) down up, down up.

และในศตวรรษนี้มีพระรูปหนึ่ง ซึ่งมีความสามารถในทางร้องเพลงประสานเสียงชื่อ Sancte Papae Pregarius นับว่าเป็นพระที่เก่งทีเดียว เพราะยุคนี้ระบบโน้ตสากลยังไม่ดีพอ พระที่มหน้าสวดมนต์อันนวยพระเจ้านเรียกว่าพวก Missa ลักษณะของการสวด มี 4 แบบ คือ

1. Missa Solennis คือการสวดอย่างยาวเต็มที่
2. Missa Breves คือการสวดโดยย่อ
3. Missa Requiem คือการสวดให้กับคนตาย
4. Missa Cantata คือการสวดโดยร้องเดียว

ศตวรรษที่ 11 ยุคนี้เป็นระยะที่โน้ตสากลมีความก้าวหน้า โดยเฉพาะในเรื่องชื่อประจำเสียง กล่าวคือเสียง โด เร มี ฟา ก่อน ๆ นี้ยังไม่มีการตั้งชื่อขึ้นในระยะนี้ กล่าวคือมีพระรูปหนึ่งชื่อ Guido d Arezzo ได้ค้นพบชื่อประจำเสียงของโน้ตโดยบังเอิญขณะที่ฟังเพลงสวดซึ่ง

เป็นภาษาละตินเก่าเพลงหนึ่งชื่อ Hymn to John the baptist เพลงแต่ละท่อนเหล่านี้สูงกว่ากัน
ชั้นหนึ่งเสมอ และแต่ละท่อนก็เป็นชื่อพระสำคัญ ๆ หนึ่งนั้น คือ

6. Labu Reatum
5. Solue Polutli
4. Famuli Tuorum
3. Mira Gestorum
2. Resonave Fibris
1. Utqueant Laxis

ภายหลังได้เพิ่มท่อนที่ ๗ เพิ่มขึ้นคือ Sancte Johannes นับว่า ไกโด เป็นคนแรกที่
ให้ชื่อประจำเสียงโน้ตสากลขึ้น ส่วนตัว Ut ภายหลังได้เปลี่ยนเป็น Do

นอกจากชื่อประจำเสียงดังกล่าวแล้วในยุคนี้ยังใช้เส้นบรรทัดเป็นเครื่องช่วยให้ทราบ
ถึงระดับเสียงสูงต่ำที่แน่นอนด้วย ระยะแรก ๆ ใช้เส้นบรรทัดสี่ เช่นบรรทัดสี่แดงแทนเสียงฟา
สี่เหลืองแทนเสียงโด เป็นต้น ความนิยมในการใช้เส้นบรรทัดมีมากขึ้นทุกทีจนถึง ๑๑ เส้น แล้ว
ในที่สุดก็วิวัฒนาการมาเป็นบรรทัด ๔ เส้น และบรรทัด ๕ เส้นอย่างในทุกวันนี้

ศตวรรษที่ ๑๓ ยุคนี้เป็นระยะที่ดนตรีเริ่มเป็นหลักฐาน ระบบโน้ตสากลสี่ชั้น
ลักษณะตัวโน้ตเพิ่งมาเกิดในยุคนี้ เรียกว่าระบบโน้ตตัวดำ ที่เรียกเช่นนั้นเพราะว่าโน้ตทุกตัวมีสีดำ
หมด มีโน้ตอยู่ ๔ ชนิดที่ใช้กันอยู่ในยุคนั้น

1. the maxima (■) equal to two longae
2. the longa (■) equal to three breves
3. the breves (■) equal to three semibreves (◆)

TROUBADOURS AND TROUVERES ในระยะ ค.ศ. ๑๑-๑๓ ที่ฝรั่งเศสมีนัก
ดนตรีอยู่ ๒ พวก พวกหนึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศเรียกว่าพวกทรูบาดัวร์ พวกนี้เป็นนักร้อง
นักดนตรี มีนิสัยชอบพเนจรไปยังที่ต่าง ๆ และมีพรสวรรค์ในการเล่าเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
เวลาไปไหนก็ตามมักจะมีพินคดีมือไปด้วย เขาจะเล่าเรื่องร้องเพลงและเล่นพิณคลอไปด้วย ทำให้
ประชาชนตามท้องถิ่นที่เขาไปเยี่ยมติดอกติดใจ กล่าวกันว่าพวกทรูบาดัวร์แต่งเพลงไว้ถึง ๒๖๔ เพลง
และเขียนบทประพันธ์ไว้มาก ๒๖๐๐ เรื่อง บุคคลที่มีชื่อเสียงได้แก่ Marcabru of Gascony.

Bernart de Ventadorn, Guiraut de Bornelh. อีกพวกหนึ่งอยู่ทางตอนเหนือของฝรั่งเศสเรียกว่าพวกทรูเวอว์ พวกนี้ได้แต่งเพลงไว้ ๑๔๐๐ เพลง และแต่งบทประพันธ์ไว้ ๔๐๐๐ เรื่อง บุคคลที่มีชื่อของพวกนี้ได้แก่ Quesnes de Bethune, Blondel de Nesle, Thibaut 4 (King of Navarre), and Adam de la Halle.

ลักษณะเพลงของพวกทรูบาดัวร์และพวกทรูเวอว์นั้นเหมือนกัน เพลงพวกนี้มีทั้งบันได Major และ Minor เรื่องราวที่เป็นเนื้อเพลงก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และนิยายปรัมปรา พวกทรูบาดัวร์รุ่นหลังๆ ได้เอาบทโรแมนติกเข้าไปสอดแทรกในบทเพลง เช่น พรรณนาถึงความงดงามของตนไม่ในต้นฤดูใบไม้ผลิ ความรักระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว ทำให้บทเพลงมีความหมายและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และเนื่องจากพวกทรูบาดัวร์เป็นพวกชอบเที่ยว

ในยุคนั้นเป็นยุคที่เกิดแบบแผนทางดนตรีและทางละครซึ่งมีคำศัพท์ต่างๆ อยากรจะให้ผู้อ่านรู้จักไว้บ้างคือ

CHAMBER MUSIC เป็นลักษณะวงดนตรี วงแชมเบอร์เป็นวงเล็ก ๆ มีคนเล่นตั้งแต่ ๒ คน ถึง ๔ คน นักดนตรีที่เล่นแชมเบอร์ต้องเก่งทั้งเครื่องมือและอ่านโน้ตเพลง ทั้งนี้เพราะวงแชมเบอร์ไม่มีคอนดักเตอร์โดยมากแล้ววงแชมเบอร์จะเล่น ๔ แนวๆ ละคน ดังนั้นดนตรีประเภทนี้จึงเหมาะที่จะเล่นในบ้านของผู้มีอันจะกิน ถ้าจะเปรียบก็คงได้กับวงมโหรีของขุนหรือพระยาของคนไทยในสมัยโบราณ บทเพลงมักจะเป็นเพลงสั้นๆ เพื่อจะได้แสดงฝีมือการบรรเลง เครื่องดนตรีที่ใช้กับวงแชมเบอร์โดยมากเป็นเครื่องสาย เช่น ไวโอลิน ไวโอล่า เชลโล เพลงที่ใช้สำหรับวงแชมเบอร์นี้เรียกว่า sonata ลักษณะของโซนาตานั้นมักจะมี ๓ ท่อน ท่อนที่ ๑ มักจะเร็วซึ่งเขาจะเขียนศัพท์กำกับไว้ที่เพลงเช่น Allegro ท่อนที่สองมักจะช้า อาจเป็น Andante ท่อนที่สามอาจเร็วซึ่งอาจถึงใช้ศัพท์ Lento โซนาตาของฝรั่งถ้าจะเปรียบกับของไทยก็คงจะเข้ากับเพลงเถาซึ่งไทยเราก็มียุค ๓ ชั้นช้า ๒ ชั้นเร็วขึ้น และชั้นเดียวก็เร็วก็เหมือนกัน แตกต่างกันตรงโซนาตาของเขามักสลับช้า-เร็ว

SYMPHONY MUSIC เป็นลักษณะของเพลง คือ ถ้าแต่งโซนาตาให้กับเครื่องดนตรีหลายชนิดเล่นพร้อมๆ กัน โดยผู้แต่งต้องมีความรู้ความชำนาญจริงจะเกิดเป็นเพลงเสียงประสานขึ้น เพลงชนิดนี้เรียกว่าเพลงซิมโฟนี วงดนตรีที่ใช้เล่นเพลงซิมโฟนีต้องเป็นวงดนตรีที่ใหญ่มีเครื่องดนตรีมากคือตั้งแต่ ๔๐ ชิ้น ถึง ๑๐๐ ชิ้น ในจำนวนเครื่องมือเหล่านั้นเขาจะแบ่งออกเป็นพวกๆ

เช่นพวกเครื่องสาย พวกเครื่องลมไม้ พวกเครื่องทองเหลือง พวกเครื่องให้จังหวะ วงดนตรีที่เล่นเพลงซิมโฟนีดังกล่าวนั้นเรียกว่าวง Orchestra บางทีก็เรียกรวมกันว่า Symphony Orchestra OPERA MUSIC คือดนตรีที่ใช้ประกอบละครร้อง (Opera) ละครชนิดนี้มีการร้องโต้ตอบกันแทนคำพูด ดังนั้นคนที่ทำงานด้านนี้ต้องเก่งอีกนั่นแหละคือ ต้องรู้จักหาเรื่องราวที่จะนำมาแสดง อาจได้มาจากบทประพันธ์ของคนอื่นหรืออาจพลอตเรื่องขึ้นมาเอง จากนั้นก็แต่งคำพูดให้ตัวละครร้อง ขณะที่ร้องก็ต้องมีดนตรีคลอ ดังนั้นจึงต้องเขียนโน้ตให้ดนตรีทั้งวงใหญ่คือวงออร์เคสตรา ตัวละครก็ต้องร้องแก่ โดยเฉพาะต้องแยกเสียงออกตามลักษณะของเรื่อง ฉากก็ต้องสวยงามที่สำคัญก็คือต้องแต่งเพลงเพื่อใช้โหมโรงก่อนแสดงที่เรียกว่าเพลง Overture

กลับมาพูดถึงเรื่องเพลงทางศาสนาบ้าง คือ Oratorio ซึ่งแปลว่าบรรยาย เล่าเรื่อง การร้องเพลงแบบนี้ต้องมีการประสานเสียง มีดนตรีคลอ ส่วนมากเป็นการร้องเล่าเรื่องราวต่างๆ ของพระเยซู พวกที่ร้องก็มักจะเป็นพระ เพลงเหล่านี้มักจะร้องในตอนต้นคริสมาส ในเทศกาลอีสเตอร์ เพลงที่มีชื่อมากคือ Messiah ซึ่งแต่งโดย Handel เพลงทางศาสนาอีกอย่างหนึ่งก็คือ Cantata เป็นเพลงร้องสวดเกี่ยวกับศาสนาโดยเฉพาะแต่แตกต่างกับโอราทอเรียตรงที่ว่าไม่มีการประสานเสียง ไม่มีดนตรีประกอบ

THE CLASSICAL PERIOD (1750 - 1820)

ยุคนี้เป็นยุคที่ดนตรีเจริญมาก มีแบบแผน นักแต่งเพลงที่ยิ่งใหญ่ของโลก ๔ คนในยุคนี้คือ

1. Christoph Willibald Gluck (1714-1787) ซึ่งเรารู้ว่าเป็นนักแต่งอุปรากรชั้นเยี่ยมคนหนึ่งของโลก

2. Franz Joseph Haydn (1732-1809) ท่านผู้นี้ได้แต่งซิมโฟนีแชมเบอร์ และโอราทอเรีย และเป็นผู้ที่วางรากฐานของ Modern Orchestration and Sonata form

3. Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) ผู้นี้เรายกย่องให้เป็นยิ่งใหญ่ทาง Symphonic music, Chamber music and Opera

4. Ludwig Van Beethoven (1770-1827) ก็เป็นนักดนตรีที่มีชื่อเสียงมากเช่นเดียวกัน และถือว่าเป็นผู้นำดนตรีเข้าสู่ยุคหนึ่งที่เรียกว่าดนตรียุค Romantic

นักดนตรีดังกล่าวนั้นแล้วมีประวัติที่น่าสนใจมาก เช่นไฮเดินเมื่อตายแล้วถูกขโมยลักศีรษะไปทางการต้องติดตามอยู่นานกว่าจะได้คืน โมซาร์ทเป็นนักดนตรีที่จัดว่าเป็นอัจฉริยะคือเล่น

ดนตรีได้ตั้งแต่อายุ ๓ ขวบ อายุ ๘ ขวบก็เรียนดนตรีจนฟังและแต่งเพลงได้อย่างถูกต้อง บีโธเฟ่นเป็นนักดนตรีที่อัจฉริยภาพ คือแต่งเพลงเล่นดนตรี และควบคุมวงได้ทั้ง ๆ ที่หูหนวก

THE ROMANTIC PERIOD (1820-1900)

ความหมายของยุคนี้คือเป็นยุคฟุ้งซ่าน นอกแบบ นอกลู่หนทาง ไม่เป็นไปตามแบบแผนเดิมคือแบบคลาสสิก กล่าวคือเพลงแบบ Classical นั้นเป็นเพลงที่แต่งแบบ Absolute music คือฟังเฉย ๆ ไม่ต้องคิดอะไรมาก แต่เพลงยุคโรแมนติกนั้นจัดว่าเป็นเพลงแบบ Program music หรือ Descriptive คือผู้ฟังต้องรู้อะไรมาก่อนจึงจะฟังให้เกิดภาพพจน์ได้ ถ้าคิดในแง่ของความเจริญแล้วการนอกลู่หนทางแบบนี้ดี เพราะเราจะได้ฟังดนตรีแปลก ๆ ใหม่ ๆ

ตัวอย่างของการนอกลู่หนทางแรกก็คือการประสานเสียง แต่ก่อนการประสานเสียงมีไว้สำหรับคนร้อง แต่เสียงคนจะร้องเพลงอย่างมากก็เพียง 2 octave ถ้าร้องเร็วและจะให้ถูกหมดก็ย่อมไม่ได้ พวกนักแต่งเพลงยุคนี้เปลี่ยนมาเขียนให้เครื่องดนตรีบรรเลง แทนที่จะเป็นเสียงคนร้อง ประเทศฝรั่งเศสนับว่าเป็นผู้นำสไตล์นี้เดี่ยว กล่าวกันว่าในปี ค.ศ. ๑๗๐๐-๑๘๐๐ เวลาฝรั่งเสด็จงานเต้นรำนั้นต้องมีดนตรีเกริ่นให้ครึกครื้นเสียก่อน เพลงนำนี้เรียกว่า Prelude มีอยู่ ๓ เพลงที่ใช้เป็นเพลงนำ และทุก ๆ เพลงเวลาจบจะเร็วคือ Mennet, Gavatte, Bouree. นักดนตรีที่มีชื่อเสียงในยุคนี้คือบีโธเฟ่น ท่านผู้นี้ได้แต่งเพลงไว้ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น เพราะตายเสียเมื่ออายุเพียง ๓๖ ปี เพลงซิมโฟนีที่มีชื่อมาก Symphony No 6 in F Major มีชื่อว่า Pastoral ซึ่งบรรยายถึงบ้านนอก บ้างเขาเล่าเนาไพร ซึ่งจะขอยกเป็นตัวอย่างว่าเขาฟังอย่างไรจึงจะเป็น Discript music เพลงนี้มี ๕ ท่อน

ท่อนที่ ๑ เร็ว มีชื่อว่า Cheerful impressions received on arriving in the country พอเริ่มก็จะเป็นเสียงดนตรีพร้อมกันอย่างสนุกสนาน จากชื่อของเพลงผู้ฟังต้องฟังแล้วให้เห็นภาพว่ากำลังมีคนเดินออกไปสูดอากาศตามท้องทุ่งตามชนบท บางคนอาจวาดเป็นบ้ำเขาลำเนาไพร คนที่เคยไปเยอรมันมาอาจนึกถึงภาพบ้ำเขาที่สวยงามที่ไหนสักแห่งก็ได้

ท่อนที่ ๒ มีชื่อว่า by the brook ซึ่งแปลว่าริมลำธาร ท่อนนี้ช้า ดนตรีจะเริ่มด้วยเสียงขลุ่ยผิวที่เรียกว่า Flute เบา ๆ มีเสียงบี Oboe และบี Clarinet สอดแทรกอยู่ เสียงของเครื่องดนตรีเหล่านี้แหละ บางคนอาจฟังให้เกิดเป็นเสียงน้ำตก เสียงนกร้อง

ตอนที่ ๓ มีชื่อว่า Peasant's merry making ซึ่งแปลว่าการรื่นเริงของชาวบ้าน แต่ตอนจะจบดนตรีจะทำเสียงดังแรงขึ้น เขาบอกว่าตอนนั้นกำลังมีพายุผู้คนกำลังเอ็ดอึงหลบฝนกันวันววย

ตอนที่ ๔ มีชื่อว่า Tempest and strom ดนตรีจะดังมากแสดงว่าฝนยังกระหน่ำอยู่ จะมีเสียงกลองรัวให้รู้ว่าเป็นเสียงฟ้าร้อง ใครจะจินตนาการว่าฝนตกแรงแค่ไหนก็เป็นเรื่องของแต่ละคน

ตอนที่ ๕ มีชื่อว่า The Shepperd's hymn Thanks giving after the strom คือพอฝนซาแดด พายุกสงบ ท้องฟ้ากลับแจ่มใสขึ้น ต้นไม้ใบไม้เขียวชอุ่มอย่างเดิม

SCHUBERT (1797-1828) เป็นนักแต่งเพลงผู้ชื่ออีกคนหนึ่ง ได้แต่งซิมโฟนีไว้ ๘ เพลง โอเวอร์เจอร์ ๘ เพลง เพลงที่เราได้ยินกันอยู่ทุกวันนี้คือ Serenade นอกจากนี้ยังแต่งเพลงสั้น ๆ ไว้อีกร่วม ๑๐๐๐ เพลง จึงทำให้เพลงของเขากระจุกกระจายไปยังที่ต่าง ๆ และเกิดการแลกเปลี่ยนเพลงซึ่งกันและกัน ดังนั้นเราจะเห็นว่าเพลงของชาวยุโรปโดยทั่ว ๆ ไปแล้วมีลักษณะเหมือนกัน

ศตวรรษที่ ๑๔ พวกทรูบาดัวร์ที่ชอบพเนจรได้รวมกลุ่มกันอยู่เป็นหลักแหล่ง บางพวกก็มีวงดนตรี บางคนก็อยู่กับเจ้านาย บางคนก็เป็นนักดนตรีอยู่ตามโบสถ์ ดนตรีแบบกรีกและโรมันได้เจริญขึ้นมาอีกระยะหนึ่งแต่เป็นลักษณะผสมอิตาลี พวกที่สนับสนุนให้ดนตรีเป็นปึกแผ่นก็คือพวกพระในคริสต์ศาสนานั้นเอง ตามวัดบางแห่งมีโรงเรียนสอนดนตรี มีนักดนตรีประจำมีเด็กซึ่งเป็นนักร้องอยู่ในความอุปการะของวัด การประสานเสียงได้เจริญถึงขั้นเต็มที เครื่องดนตรีได้วิวัฒนาการกว่าแต่ก่อน ทางด้านโน้ตสากล ได้มีผู้เปรียบเทียบลักษณะต่างๆ ซึ่งมีอยู่ในศตวรรษที่ ๑๓ และเรียกชื่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวโน้ตลักษณะต่างๆ ขึ้น เช่น

เรียกความสัมพันธ์ระหว่าง	longa	กับ	breve	ว่า	modus
.. breve	..	semibreve	..	tempus
.. tempus	..	minim	..	prolatio

THE POLYPHONIC PERIOD

อันที่จริงแล้วยุคของดนตรีเสียงประสานนั้น ตามตำราเขาจะเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. ๘๐๐ ถึง ๑๖๐๐ แต่ที่เพิ่งจะมาเขียนไว้ในยุคนี้ก็เพราะเห็นว่าการประสานเสียงอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรนั้นควรจะเกิดในศตวรรษที่ ๑๓ และมารุ่งเรืองในศตวรรษที่ ๑๔ ดนตรีประเภทเสียงประสานนี้

เกิดขึ้นมาจากเพลงในโบสถ์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเพลงในยุคนี้จึงเพราะกว่ายุคของโมโนโฟนิกใน
ยุคต้นคือมีแต่เพียงเสียงเดียว การประสานเสียงในยุคนี้มี ๒ แบบ คือ

1. Contrapuntal Style ประเภทเป็นแบบล็อกกัน การประสานแบบนี้กลายเป็น
การประสานเสียงแบบหนึ่งที่เรียกว่า Counterpoint

2. Harmonic Style การประสานแบบนี้มีการจัดวางตัวโน้ตเป็นหลักเกณฑ์แล้ว
ร้องหรือเล่นดนตรีพร้อมๆกัน แต่จะมีเสียงสูงต่ำต่างกัน เกิดเป็นวิชาการประสานเสียงที่เรียก
ว่า Harmony

เมื่อมีการร้องประสานเสียงก็ต้องมีการจดบันทึกเพลงเป็นตัวโน้ต ทำให้ระบบโน้ต
สากลเจริญมาก ในระยะปลายของยุคนี้มีระบบโน้ตตัวขาวเกิดขึ้น และมีเครื่องหมายทางดนตรี
เกือบจะสมบูรณ์อย่างทุกวันนี้ ครูที่เป็นต้นกำเนิดการประสานเสียงที่มีชื่อมากคือ Palestrina
ซึ่งมีอายุราว ๑๕๒๕-๑๕๐๙ A.D.

การแบ่งเสียงร้องเพลงประสานเสียงนั้นเขาแบ่งออกตามลักษณะของเสียง เป็นประเภท
ดังนี้

หญิง ที่ร้องเสียงสูงสุดเรียกว่านักร้องเสียง Soprano ถ้าร้องเสียงระดับปานกลาง
เรียกว่านักร้องเสียง Mezzo Soprano ถ้ามีเสียงต่ำๆ เช่นหญิงแก่ๆ เรียกว่านักร้องเสียง Alto
or Contralto

ชาย ที่ร้องเสียงสูงๆ เรียกว่านักร้องเสียง Tenor ถ้าร้องเสียงระดับกลางเรียกว่าเสียง
Baritone ถ้ามีเสียงต่ำๆ เรียกว่านักร้องเสียง Bass

THE BAROQUE PERIOD (1600-1750)

ยุคนี้เป็นยุคของเพลงศาสนาเจริญเต็มที่ เพลงที่เกี่ยวกับการแสดงละครต่างๆ ก็รุ่งเรือง
มีนักดนตรีและนักแต่งเพลงที่มีชื่อเสียงหลายคนโดยเฉพาะเยอรมันนี้ นักดนตรีชาวเยอรมันที่เรา
รู้จักกันดีและเรียกว่าเป็นบิดาของวิชาดนตรีคือ Johann Sebastian Bach บุคคลผู้หนึ่งผลงาน
ต่างๆ ไว้มากมายเช่นแต่งเพลงร้องในโบสถ์ที่เรียกว่า Cantata ไว้มากกว่าเพลง แต่งเพลงสำ-
หรับดนตรีเช่น Harpsichord Organ ไว้มาก นอกจากนี้ยังได้แต่งเพลงสำหรับ Chamber Music
สำหรับ Orchestra อีกคนหนึ่งคือ Handel ซึ่งเป็นนักแต่งเพลงสำหรับเครื่องมือต่างๆ เช่น Violin,
Oboe, Flute ฮูเบิร์ตเป็นนักดนตรีชั้นอัจฉริยบุคคลผู้หนึ่ง เขาแอบฟังพี่ชายเล่นบอานและเริ่มฝึก

เองโดยไม่มีใครสอน ปรากฏว่าเขาเล่นได้ถูกต้องเมื่ออายุเพียง ๖ ขวบเท่านั้น แต่บทเพลง
ของเขาไม่มีใครสนใจนัก เขาเริ่มจะมีชื่อเสียงเมื่ออายุ ๒๓ ปี

SCHUMANN ก็เป็นนักเปียโนที่มีชื่อคนหนึ่ง เขาได้แต่งซิมโฟนีไว้ ๔ เพลง คอนเสิร์ต โอเวอร์เจอร์ ๔ เพลง เพลงของชูมานจัดว่าโรแมนติกมาก เพราะมีการใช้เครื่องดนตรีทั้ง ๔ อย่างผสมกันคือมีทั้งเครื่องสาย เครื่องลมเป่า เครื่องทองเหลืองและเครื่องให้จังหวะ ในเรื่องจังหวะเพลงนั้นชูมานชอบแต่งเพลงกระตุกๆ โดยการใส่ตัวโน้ตที่เป็น Syncopate

ทั้ง ๓ คนที่กล่าวมานี้เป็นนักดนตรีชาวเยอรมัน ยังมีชนชาติอื่น ๆ ที่เป็นนักแต่งเพลง เช่น Debussy ของฝรั่งเศสเป็นผู้ให้กำเนิดเพลงประเภทหนึ่งเรียกว่า Impressionism ซึ่งเขาถือกันว่าเพลงประเภทนี้เป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่าง Romantic กับ Modern music

ผู้เขียนต้องขอยุติไว้ก่อนเพราะยุคต่อไปเป็นยุคดนตรีใหม่ คือยุคแจ๊สที่เป็นอยู่ซึ่งต้องใช้ความยาวมาก อนึ่งเรื่องที่เขียนมานี้อาจจะเอื่อยคไม่พอเพราะต้องย่นย่อมาก.

□ ทรรศนะการอบรมวิยวุ่น ของคุณหญิงอุณา ปราโมทย์ สุภาพสตรีนักสังคมสงเคราะห์ของเมืองไทยตั้งแต่สมัยแรกเริ่มจนปัจจุบัน และกรรมการแผนกสวัสดิภาพสตรีวิยวุ่นของสภาสตรีแห่งชาติ ว่า.....

“การอบรมที่สำคัญเบื้องต้นก็คือ การสอนให้รู้จักมีความรักในบิดามารดาเป็นใหญ่ เพราะในชั้นต้นถ้าเด็กของเรารู้จักถือกตัญญูและกตเวทีเป็นเรื่องสำคัญ ก็จะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งมิให้คิดผิด และมีความตั้งใจที่จะทำตัวดีสนองคุณ เมื่อพ้นขั้นนี้แล้ว ก็ควรสอนให้รู้จักศักดิ์ศรีของตัวเอง เพื่อช่วยยับยั้งมิให้ประพฤติตัวมัวหมอง สอนให้เห็นความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ ให้รู้จักการสมาคม รู้จักการคบหากับเพื่อนต่างเพศ เปิดโอกาสให้ได้พบปะสมาคม แต่ควรอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ด้วย”

อ. พิชิตการคำ

สุขนั้นอยู่แห่งไหน

□ อนินทิตา

ตะวันเลื่อนเคลื่อนคล้อยลงต่ำ

นึ่มอบน้ำแต่งกายไม่มีหมอง
งานบ้านทำสำเร็จเสร็จสมปอง
ร้องเรียกน้องนิตจามาเที่ยวกัน
จะพานั่งจกریانไปบ้านอ้อย
ที่มาคุยกับเราเข้าวานั้น
นิตว่าอ้อคนสวยสวยมาด้วยกัน
กับน้องสาวเขานั่นชื่ออุทัย
นึ้มตอบรับใช่แล้วน้องแก้วพี่
บ้านเขานึกกว้างขวางเกินชานไช
ทุ่งใหญ่โตโอ้อ่าน่าสุขใจ
มีดอกไม้หลายหลากสีหน้าชม
เขามเงินใช้จ่ายได้แคล้วคล่อง
ไม่เคยหมองไม่เคยยากมากสุขสม
อีกของดีมีใช้ไม่เคยตรม
คนนิยมเรียกกันบ้านผู้ดี
แม่เคยบอกว่าพี่สาวของคุณอ้อย
เธอชอบคุยวางท่าเห็นเป็นเศรษฐี
เราจะต้องอ่อนน้อมต่อมัจฉี
อย่าให้มีที่เขาเหยียดรังเกียจเรา
นึ้มชานไชพาทีมต่อน้อง
ยมย่องลิ้มเสวรสร้อยเคยหงอยเหงา
ให้น้องนั่งซ้อนท้ายเก้งไม้เบา
นิตนั้นเล่าเผ่าฝันถึงบ้านโต

ไม่นานนักมาถึงซึ่งบ้านใหญ่

ไม่ผิดไปจากอ้อยเล่าว่าเขาโก้
นึ้มเหลียวมามองน้องร้องไอ้โฮ
เหมือนคฤหาสน์ใหญ่โตในนิยาย

สิ่งซึ่งนิมิตหวังพิณาศ
มาพานพบสภาพแท้แก่ความจริง
อยู่มอหน้าเพื่อนรักตระหนักจิต
สายตานั้นบอกความหวังพิงบรลย์
อยู่กล่าวขานทันใดคลายความเงียบ
เพราะวันหยุดต่างก็อยากพักเต็มที่
บรพยาภาศในนี้มีวัน

ข้างนอกมีไม้ดอกออกแยะไป
นี้มีรู้สึกหายใจได้คล่องขึ้น
เกือบลืมเลือนความน้อยใจแรกได้เจอ
ค่อยอย่างเท้าก้าวไปใกล้ ๆ น้อย
กระซิบบอกให้คอยอยู่ดูต่อไป
พยายามทำใจให้เข้มขึ้น
แต่ส่วนลึกในททัยได้แปรปรวน

กลับจากสวนหวนมาถึงหน้าบ้าน
มองเห็นนิตนังคอยทำหน้าที่
เฮ้ยนี้หายหัวไปไหนกันหมด
นั่งแฉ้วนั่งก็เงอะงะหว่างระอา
ไม่รู้จักหน้าที่ ที่รับหมาย
จะขับไล่ไสหัวก็กลัวตรอม
นิมิตชะงักทันใดใจหวิวาบ
นี่แหละคำพูดจาเป็นราคิน

กลับถึงบ้านนิมิตเข้านอนแต่ตอนค่ำ
ที่ได้รับเป็นสิ่งมอบตอบแทนกัน
นิมิตสะท้อนในอุราหลับตาพร้อม
บ้านของนิมิตแหละหนาน่าเปรมปรีดี

ที่เคียวาดจินตนาประหญิง
นิมิตต้องนั่งหมดสนุกหมดสุขใจ
แล้วเฟื่องพิศท่าทางอย่างสงสัย
เหมือนถูกใครตัดรอนถอนไมตรี
บ้านไม่เรียบร้อยเลยจะน่าบัดสี
จึงไม่มีคนกวาดถูถูกระไร
จะออกเดินให้ชุ่มชื้นกันหน่อยไหม
ถ้าต้องการฉันจะให้จริงนะเธอ

แล้วลุกยืนรับคำตามเสนอ
ที่สุดเธอก็รู้สึกนึกอภัย
เห็นนั่งจ้องชม ที่.วิ. ที่สุดใส
สั่งนั่งไว้แล้วออกเดินตามเชิดชวน
เหมือนนพฤษภารวยวันต้องสมทวน
แม้ยมสรวลยังแฝงซำดี

นี้มีรู้สึกสำราญขึ้นแทนที่
เสียงคุณนายเอ็ดต้องมั่งดังออกมา
ข้าวปลาจะยอมอดหรือใจหว่า
ไม่คิดที่จะจัดหามาเตรียมพร้อม
คิดจะมาเป็นนายหรือใจหม่อม
จึงจำยอมเลี้ยงไว้ให้อยู่กิน
มโนภาพเคยนึกไว้ มลายสิ้น
ผู้ใดยินจะตำหนิมิวายวัน

ยังจดจำความหยาบช้ำน่าหยามหยัน
แก่ชนชั้นจนยากจากผู้ดี
เกิดกระหิมและตระหนักในศักดิ์ศรี
มีพร้อมที่ความรักและเมตตา

เป็นเสมือนวิมานอันน้อยน้อย
ที่ลอยลอยอยู่หว่างดาวพราวเวหา
ไม่รู้รู้สึกสุขสันต์พันพรรณนา
แล้วนิทราทวนละห้อยม้อยหลับไป.

■ ข อ

□ แม่ มณี

พ่อจำ

ที่น้ำตารินลบกลบเนียนสอง
ไหลเลยผ่านแก้มแล้วเป็นแฉวง
มีแต่หมองหม่นใจอยู่ไม่วาย
ที่ลูกฝันสะอื้นไห้ในกลางดึก
เศร้ารู้สึกหิวหวนเหมือนขวัญหาย
ที่ลูกเป็นเช่นนี้หลายปีปลาย
ใช้โรคร้ายรุมร่างแต่อย่างเดียว

ถ้าวันหนึ่งมิใช่ใกล้ดับจิต

ลูกจะปีดอำพรางอย่างแน่นเหนียว
คิดว่าจะมลายค่อยคลายเกลียว
เหลือแต่เรียวรอยแผลในแฉดวง

แต่เผชิญโรครุมล้อมสมทบ

จิตที่พบแต่เหงาเศร้าและหวง
หมดเรี่ยวแรงรบรุกทุกซัั้งปวง
รอวันล่วงสิ้นลมตรอมตรมมาน

ใกล้เวลาลูกไปไกลลับแล้ว

ฟังลูกแก้วขอโทษโปรดสงสาร
คนที่พ่อห้ามใกล้ไปฟ้องพาน
ดวงวิญญาณลูกหนอ.....ขอตั้ง

■ การวิจัย
วิธีสอนอ่านไทย
สำหรับเด็กเริ่มเรียน

△ ไพฑูรย์ ธรรมแสง

●.....วิทยาลัยครูเทพสตรีได้อบรมครูผู้เลี้ยง
ที่สอนภาษาไทยชั้น ป.๑ เพื่อให้สอนอ่านไทย
แก่เด็กเริ่มเรียน โดยวิธีอ่านเป็นคำปนกับการ
ผสมอักษร เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๐๘ เป็นเวลา
๒ สัปดาห์ เพื่อที่จะพิสูจน์ว่าการสอนอ่านไทย
โดยวิธี ดังกล่าว ได้ผลดีกว่า วิธีที่ครู ใช้กัน อยู่เดิม
หรือไม่ จึงได้ทำการวิจัยค้นคว้าเรื่องนี้.....●

ความมุ่งหมายของการค้นคว้า

เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลการเรียนอ่านไทย
ระหว่างนักเรียน ๒ พวก คือ

พวกที่ ๑ เรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับ
แบบผสมอักษร

พวกที่ ๒ เรียนอ่านไทย แบบผสมอักษร
อย่างเดียว

ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบดูว่า การเรียนอ่านไทย
โดยวิธีใดจะช่วยให้นักเรียนชั้น ป.๑ เกิดการเรียนรู้ได้ดี
กว่า ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะวิธีสอน
อ่านไทยต่อครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ต่อไป

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้น ป.๑ ที่เรียนอยู่ในปีการศึกษา
๒๕๐๘ ของ ๓ โรงเรียนที่อยู่ใกล้กัน โรงเรียนอยู่ติดถนน
พหลโยธินเหมือนกัน มีสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป คล้าย ๆ
กัน ครูผู้สอนมีวุฒิครูเช่นเดียวกัน โดยแบ่งได้ดังนี้

- ก. นักเรียนที่เรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษร จำนวน ๓๔ คน จากโรงเรียน
๑. วัดศรีธรรมโศภณ อ.เมือง ลพบุรี จำนวน ๑๙ คน เป็นชาย ๖ คน หญิง ๑๓ คน
 ๒. วัดใหม่จำปาทอง อ.เมือง ลพบุรี จำนวน ๑๕ คน เป็นชาย ๖ คน หญิง ๙ คน
- ข. นักเรียนที่เรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียว จำนวน ๒๒ คน จากโรงเรียนบ้านหัวช้าง อ.เมือง ลพบุรี เป็นชาย ๑๑ คน หญิง ๑๑ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า

ใช้แบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อถือได้ และค่าความเที่ยงตรงสูงของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก พระนคร โดยผ่านการอนุมัติของกรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบแบบทดสอบนี้ จำนวน ๒ แบบ คือ

๑. แบบทดสอบความพร้อมในการอ่าน
๒. แบบทดสอบวิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑

วิธีการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ได้ทำการทดสอบนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่างดังนี้

๑. แบบทดสอบความพร้อมในการอ่าน สอบเมื่อวันที่ ๑๔ และ ๒๐ ตุลาคม

๒๕๐๔

๒. แบบทดสอบวิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑ สอบเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๐๔
- แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ดังต่อไปนี้

๑. หาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่าน ที่ทำการทดสอบครั้งแรกของนักเรียนทั้งสองพวก คือพวกที่เรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำปนกับแบบผสมอักษร กับพวกที่เรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียว

๒. หาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนวิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑ ที่ทำการทดสอบครั้งหลังของนักเรียนทั้งสองพวก

๓. จัดคะแนนความพร้อมในการอ่านเสียใหม่ โดยทำการย้ายย้ายเทเพื่อหาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่านของทั้งสองพวกเท่ากันหรือใกล้เคียงกันที่สุด ซึ่งในการนี้อาจต้องตัดนักเรียนบางคนออกไป แต่ในการตัดออกไปนี้ก็ไม่ให้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนวิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑ ของทั้งสองพวกเปลี่ยนแปลงไปมากนัก

๔. เมื่อปรับให้พื้นฐานเดิมของนักเรียนทั้งสองพวกเท่ากัน โดยการทำให้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่านเท่ากัน ดังในข้อ ๓ แล้ว ก็ทำการเปรียบเทียบผลการสอบวิชาอ่านไทย ชั้น ป.๑ ในการสอบครั้งหลัง หลังจากที่ได้ทดลองเรียนอ่านไทยกันคนละวิธีแล้ว เพื่อดูว่า คะแนนเฉลี่ยของวิชาอ่านไทย ชั้น ป.๑ ของพวกใดจะสูงกว่า และสูงเท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ คือดูว่าพวกใดอ่านไทยเก่งกว่า และเก่งกว่ากันถึงขนาดที่ทางสถิติยอมรับหรือไม่นั่นเอง การเปรียบเทียบเช่นนี้ใช้วิธีการ t -test (แบบ Matched-Group) การวิเคราะห์ข้อมูลและผลของการค้นคว้า

ก. การเปรียบเทียบผลการเรียนอ่านไทย แบบอ่านเป็นคำปนกับแบบผสมอักษรของนักเรียนโรงเรียนวัดศรีธรรมโสภณ และโรงเรียนวัดใหม่จำปาทอง จำนวน ๓๓ คน กับผลการเรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียว ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหัวช้างจำนวน ๒๒ คน

นักเรียนโรงเรียนวัดศรีธรรมโสภณ และโรงเรียนวัดใหม่จำปาทองที่เข้าสอบวิชาความพร้อมในการอ่านกับวิชาอ่านไทย ชั้น ป.๑ ทั้งหมด ๓๓ คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านหัวช้างที่เข้าสอบมีจำนวน ๒๒ คน ปรากฏคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองวิชา ดังที่แสดงไว้ในตาราง ๑

ตาราง ๑. คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่าน กับวิชาอ่านไทยชั้น ป.๑ ของนักเรียนพวกที่ ๑ จำนวน ๓๓ คน กับ ของพวกที่ ๒ จำนวน ๒๒ คน

ประเภท	จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการอ่าน	คะแนนเฉลี่ยวิชาอ่านไทย ชั้น ป.๑
พวกที่ ๑ เรียนแบบอ่านเป็นคำปนแบบผสมอักษร	๓๓	๒๐.๘๑๘๑๘๒	๓๗.๒๑๒๑๒๑
พวกที่ ๒ เรียนแบบผสมอักษรอย่างเดียว	๒๒	๒๐.๕๕๕๕๕๖	๓๓.๔๐๙๐๙๐

เมื่อทำการปรับให้คะแนนความพร้อมในการอ่านของทั้งสองพวกใกล้เคียงกันที่สุดแล้ว ปรากฏผลใหม่ ดังในตาราง ๒

ตารางที่ ๒ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่าน กับวิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑ ของนักเรียนพวกที่ ๑ จำนวน ๓๑ คน กับของพวกที่ ๒ จำนวน ๒๒ คน

ประเภท	จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการอ่าน	คะแนนเฉลี่ยวิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑
พวกที่ ๑ เรียนแบบอ่านเป็นคำปนแบบผสมอักษร	๓๑	๒๐.๕๕๔๓๐๗	๓๗.๐๙'๖๗๗๔
พวกที่ ๒ เรียนแบบผสมอักษรอย่างเดียว	๒๒	๒๐.๕๕๕๕๕๖	๓๓.๔๐๙'๐๙๐

จากตาราง ๒ จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาอ่านไทยชั้น ป. ๑ ของพวกที่ ๑ มากกว่าของพวกที่ ๒ เพื่อที่จะดูว่าพวกที่ ๑ เก่งกว่าพวกที่ ๒ จริงหรือไม่ ทางสถิติยอมรับหรือไม่ว่าเก่งกว่าจริง ก็ต้องใช้ t -test วิเคราะห์ดู ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ค่า t ในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านไทยของนักเรียนที่เรียนอ่านแบบเป็นคำ ปนแบบผสมอักษร กับนักเรียนที่เรียนอ่านแบบผสมอักษรอย่างเดียว

ประเภท	N	ΣX	\bar{X}	S	r	S.E.X.	t
พวกที่ ๑	๓๑	๑๑๕๐	๓๗.๐๙๖๗๗๔	๕.๙๐๕๗๐๘	๐.๑๑๓๗๗๗	๑.๑๕๐๒๖๕	๑.๘๑๕
พวกที่ ๒	๒๒	๗๓๕	๓๓.๔๐๙๐๙๐	๑๑.๐๕๓๒๓๗		๒.๔๒๐๓๔๓	

$P = .๐๕$	$t = ๒.๐๐๐$
$P = .๐๑$	$t = ๒.๖๖๐$ ($df = (๓๑ - ๑) + (๒๒ - ๑) - ๑ = ๕๐$)

จากตาราง ๓ จะเห็นว่า ทั้งสองพวกจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับความเชื่อมั่น ๕% เมื่อค่า $t = ๒.๐๐$ และในระดับความเชื่อมั่น ๑% เมื่อค่า $t = ๒.๖๖๐$ หรือมากกว่า

ดังนั้น ค่า $t = 1.465$ ที่ได้ ซึ่งน้อยกว่า 2.00 จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติถึงระดับ 5%
 นักเรียนพวกที่ 1 ที่เรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษร จึงเก่งกว่านักเรียน
 พวกที่ 2 ที่เรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียว ไม่ถึงขนาดที่ทางสถิติยอมรับว่าเก่งกว่ากัน
 จริง

ข. การเปรียบเทียบผลการเรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษร ของ
 นักเรียนโรงเรียนวัดใหม่จำปาทอง จำนวน 15 คน กับผลการเรียนอ่านไทยแบบผสมอักษร
 อย่างเดียว ของโรงเรียนบ้านหัวช้าง จำนวน 17 คน

นักเรียนโรงเรียนวัดใหม่จำปาทองที่เข้าสอบวิชาความพร้อมในการอ่าน กับวิชาอ่าน
 ไทย ชั้น ป.1 ทั้งหมด 15 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านหัวช้างที่เข้าสอบมีจำนวน 22 คน
 ปรากฏคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองวิชา ดังที่แสดงไว้ในตาราง ๔

ตาราง ๔. คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่าน กับวิชาอ่านไทยชั้น
 ป.1 ของนักเรียน พวกที่ 1 จำนวน 15 คน กับของพวกที่ 2 จำนวน 22 คน

ประเภท	จำนวน นักเรียน	คะแนนเฉลี่ย ความพร้อมในการอ่าน	คะแนนเฉลี่ย วิชาอ่านไทย ชั้น ป.1
พวกที่ 1 เรียนแบบอ่าน เป็นคำ ปนแบบผสมอักษร	15	21.93333333	39.44444444
พวกที่ 2 เรียนแบบผสม อักษรอย่างเดียว	22	20.54545455	33.40909091

เมื่อทำการปรับให้คะแนนความพร้อมในการอ่านของทั้งสองพวกใกล้เคียงกันที่สุดแล้ว
 ปรากฏผลใหม่ ดังในตารางที่ ๕

ตาราง ๕. คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่านกับวิชาอ่านไทยชั้น ป.1
 ของนักเรียนพวกที่ 1 จำนวน 15 คน กับของพวกที่ 2 จำนวน 17 คน

ประเภท	จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย ความพร้อมในการอ่าน	คะแนนเฉลี่ย วิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑
พวกที่ ๑ เรียนแบบอ่าน เป็นคำปนแบบผสมอักษร	๑๕	๒๑.๙๓๓๓๓๓	๓๙.๘๖๖๖๖๗
พวกที่ ๒ เรียนแบบผสม อักษรอย่างเดียว	๑๗	๒๑.๙๔๑๑๗๖	๓๓.๗๐๕๕๘๒

จากตาราง ๕. จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาอ่านไทย ชั้น ป. ๑ ของพวกที่ ๑ มากกว่า
ของพวกที่ ๒ เมื่อใช้ t -test วิเคราะห์ความแตกต่าง ก็ปรากฏผล ดังในตาราง ๖

ตาราง ๖. ค่า t ในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านไทยของนักเรียน ที่
เรียนอ่านแบบเป็นคำ ปนแบบผสมอักษร กับนักเรียนที่เรียนอ่านแบบผสมอักษรอย่างเดียว

ประเภท	N	ΣX	\bar{X}	S	r	S.E.X.	t
พวกที่ ๑	๑๕	๕๕๘	๓๗.๘๖๖๖๖๗	๕.๘๕๐๓๕๓	๐.๕๒๘๗๑๘	๑.๓๐๗๐๐๒	๒.๓๔๕
พวกที่ ๒	๑๗	๕๗๓	๓๓.๗๐๕๕๘๒	๑๑.๑๕๗๕๐๓		๒.๗๕๕๓๗๕	
P = .๐๕		t = ๒.๐๔๕					
P = .๐๑		t = ๒.๗๕๖		(df (๑๕ - ๑) + (๑๗ - ๑) - ๑ = ๒๙)			

จากตาราง ๖. จะเห็นว่า ทั้งสองพวกจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ
ความเชื่อมั่น ๕% เมื่อค่า $t = ๒.๐๔๕$ และในระดับความเชื่อมั่น ๑% เมื่อค่า $t = ๒.๗๕๖$
หรือมากกว่านี้

ดังนั้น ค่า $t = ๒.๓๔๕$ ที่ได้ จึงมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ ๕% นักเรียนพวก
ที่ ๑ ที่เรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษร จึงอ่านไทยได้เก่งกว่านักเรียน
พวกที่ ๒ ที่เรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียวยิ่ง ถึงขนาดที่ทางสถิติยอมรับ เพราะว่า
ความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ ๕%

สรุปผลการค้นคว้า

การค้นคว้าครั้งนี้เริ่มโดยการทดสอบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนชั้นป.๑ ของ ๓ โรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ พวก ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการอ่านของทั้งสองพวก ไม่แตกต่างกันมากนัก และได้ทำการปรับให้คะแนนเฉลี่ยดังกล่าวใกล้เคียงกันที่สุด แล้วให้พวกที่ ๑ ซึ่งมี ๒ โรงเรียน เริ่มเรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษร และให้พวกที่ ๒ ซึ่งมี ๑ โรงเรียน เรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียว หลังจากนั้นเป็นเวลา ๔ เดือน ก็สิ้นบทการศึกษา จึงทำการทดสอบวิชาอ่านไทย ชั้นป.๑ โดยใช้แบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้ว มีค่าความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อถือได้สูงของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ทั้ง ๒ ครั้ง ในการทดสอบครั้งหลังนี้ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนวิชาอ่านไทยของพวกที่ ๑ สูงกว่าของพวกที่ ๒ แต่จากการใช้ t -test ทดสอบความแตกต่าง ก็พบว่า พวกที่ ๑ อ่านไทยเก่งกว่า พวกที่ ๒ ไม่จริง ยังไม่ถึงระดับความเชื่อมั่น ๕% ซึ่งเป็นระดับที่ทางสถิติยอมรับว่าเก่งกว่ากันจริง อย่างไรก็ตาม ค่า t ที่ได้้น ค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาดูพวกที่ ๑ ซึ่งมี ๒ โรงเรียนด้วยกัน พบว่าโรงเรียนหนึ่งในสองโรงเรียนนั้น คือ โรงเรียนวัดใหม่จำปาทอง มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนวิชาอ่านไทย ชั้นป.๑ สูงที่สุด จึงได้ทดลองเปรียบเทียบกับพวกที่ ๒ คือ โรงเรียนบ้านหัวช้างอีกครั้งหนึ่ง โดยเปรียบเทียบโรงเรียนต่อโรงเรียน ก็พบค่า t ที่ได้สูง มีนัยสำคัญทางสถิติ ๕% นั่นคือ นักเรียนโรงเรียนวัดใหม่จำปาทองที่เรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษรนั้น อ่านไทยได้เก่งกว่านักเรียนโรงเรียนบ้านหัวช้างที่เรียนอ่านแบบผสมอักษรอย่างเดียว อย่างเชื่อถือได้

ดังนั้น ถึงแม้ว่าการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านไทยในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จะพบว่านักเรียนที่เรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษร อ่านไทยได้ไม่เก่งกว่านักเรียนที่เรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียว ถึงขนาดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่า t ที่ได้ก็ค่อนข้างสูง และเมื่อทดลองเปรียบเทียบโรงเรียนต่อโรงเรียน ดังได้กล่าวมาแล้ว ก็พบว่านักเรียนที่เรียนแบบอ่านเป็นคำ ปนแบบผสมอักษร อ่านไทยได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนแบบผสมอักษรอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงอาจสรุปผลการค้นคว้าได้ว่า จากการค้นคว้าครั้งนี้ มีแนวโน้มให้เห็นว่า การเรียนอ่านไทยแบบอ่านเป็นคำ ปนกับแบบผสมอักษรได้ผลดีกว่า การเรียนอ่านไทยแบบผสมอักษรอย่างเดียว

อนึ่ง ระยะเวลาที่ทำการทดลองมีเพียง ๔ เดือน เท่านั้น ถ้าได้ทำการทดลองระยะยาวตลอดปีการศึกษา ผลที่ได้ อาจจะเป็นที่เชื่อถือได้มากกว่านี้.... ●

๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕

อาจารย์นิกร คะ

■ อาจารย์ถามอาจารย์

■ พวงทอง เสนะวัต ถาม

■ นิกร นนทวงศ์ ตอบ

คณะผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ ของชุมนุมหนังสือพิมพ์ วิทยาลัยมีความสนใจในชุมนุมเพลงพื้นเมืองของอาจารย์ เป็นอย่างยิ่ง และไม่ใช่ว่าคณะของเราเท่านั้น บรรดา อาจารย์และนักเรียนต่าง ๆ ก็กล่าวขวัญถึงเสมอ ถ้าอาจารย์ เป็นอาจารย์ประจำหอพักในวิทยาลัย จะได้ยินเด็ก ๆ ร้อง เพลงเหย่ยบ้าง ลำตัดบ้าง เพลงพวงมาลัยบ้างสลับกันไป เสมอ ๆ คราวนี้ได้โอกาสแล้วล่ะ จะขอสัมภาษณ์อาจารย์ แต่เนื่องจากไม่มีโอกาสจะพบอาจารย์ด้วยตนเองได้ เพราะ โทรศัทพ์ไปหาอาจารย์ที่ไร เสียงตามสายก็ตอบมาว่า "อาจารย์นิกรยังไม่กลับจากชนบทครับ" เสมอดีฉันคิดว่า ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเขียนถามอาจารย์คงสะดวกกว่า ขอ ตั้งคำถามเป็นข้อ ๆ เลยนะคะ

๑. ทำไมจึงจัดให้มีชุมนุมเพลงพื้นเมืองขึ้น และ อาจารย์มีความสนใจในด้านนี้มาตั้งแต่เมื่อไร ?

๒. ในชุมนุมของอาจารย์มีจำนวนสมาชิกเท่าไร ? การดำเนินงานของชุมนุมเป็นอย่างไรบ้าง ?

๓. สำหรับภาคพื้นอาจารย์ได้นำชุมนุมของอาจารย์ ออกโรงกี่ครั้ง ? ที่ใดบ้าง ? และการแสดงแต่ละครั้งได้ ผลเป็นที่พอใจหรือไม่ ?

๔. มีอุปสรรคอะไรบ้างหรือไม่ในการจัดตั้งชุมนุม ^ฯ นชน ?

๕. เมื่อไร อาจารย์จะออกว่าเพลงน้อย ให้พวกเรา ฟังอีกสักครั้ง ? เห็นลวดลายอาจารย์เมื่อครั้งก่อนยังลึ้มไม่ ลงเลยคะ

ดิฉันขอสัมภาษณ์อาจารย์สั้น ๆ เพียงนี้แหละค่ะ หวังว่าอาจารย์จะกรุณา
ตอบโดยด่วน

ขอบพระคุณค่ะ

หวังทอง

(พรุ่งนี้ถ้าอาจารย์ไม่เขียนฝากลูกชายมาละก็เห็นจะบ้านพังแน่เพราะจะรับนำเรื่อง
ส่งโรงพิมพ์ค่ะ)

๑๖ สิงหาคม ๒๕๐๕

อาจารย์หวังทองที่นับถือ

กลับจากชนบทถึงบ้านค่ำ ลูกชายรีบวิ่งให้ตอบและกลับบ้านจะฟังจึงรีบตอบคำถาม
อาจารย์เป็นการด่วน ตามลำดับข้อจากความจำทั้งสิ้นดังนี้

๑. เมื่อผมย้ายจากอยุธยามารับราชการที่เทพสตรี ปีการศึกษา ๒๕๐๕ ผมอยู่หมวด
ภาษาไทย ได้เปิดวิชาเอกภาษาไทย ๔ (คติชาวบ้าน) ขึ้น เนื้อหาของวิชาเอกนี้มีเรื่องของ
เพลงพื้นเมืองด้วย ได้จัดแสดงเพลงพื้นเมือง มีเพลงน้อย เพลงพวงมาลัย เพลงเรือ เพลง
เกี่ยวข้าว และลำตัด ณ หอประชุมของวิทยาลัย การแสดงครั้งนั้นได้ผลดี ผู้ชมต่างได้รับความ
บันเทิงสนุกสนานเป็นอย่างยิ่ง ปีการศึกษา ๒๕๐๖ ได้เปิดวิชาเอกคติชาวบ้านอีกเป็นครั้งที่ ๒
ได้แสดงผลงาน ณ หอประชุมเช่นเคยเพลงพื้นเมืองที่จัดแสดง พอจะจำได้มี เพลงน้อย เพลงเรือ
เพลงพวงมาลัย เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเดินกำรำเคียว และเพลงระบำชาวไร่ เป็นต้น ได้ผลเป็น
น่าพอใจอย่างยิ่ง หลังจากนั้นทางคณะภาษาไทย ไม่ได้เปิดวิชาเอกนี้อีกเลย ผมก็ไม่มีโอกาสได้
สอนเนื่องจากต้องไปทำงานทางด้านฝึกหัดครูชนบท เผื่อคิดถึงศิษย์คติชาวบ้านทั้ง ๒ รุ่น ยากที่จะ
ลืมเดินทางไป ปีการศึกษา ๒๕๐๗ อาจารย์วิจิตร กาญจนรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสภา
นักเรียน มีความสนใจในเรื่องเพลงพื้นเมืองมาก การแสดงของคติชาวบ้านแต่ละครั้ง อาจารย์
วิจิตร กาญจนรัตน์ไม่เคยพลาดโอกาสเลย มาชมทุกครั้ง ท่านจะนั่งแถวหน้าและชมอยู่จนจบ
รายการ ด้วยเหตุนี้กระมังครับ อาจารย์วิจิตร จึงมาปรารภกับผม อยากจะตั้งชุมนุมเพลงพื้น
เมืองขึ้น ให้ผมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาผมก็รับคำ และได้รับความสนับสนุนจากท่านผู้อำนวยการ
เป็นอย่างดี ชุมนุมเพลงพื้นเมืองจึงเกิดขึ้น ด้วยเหตุผลดังที่ผมได้กล่าวมานี้

ผมมีความสนใจในด้านเพลงพื้นเมืองมาตั้งแต่เล็ก เนื่องจากเป็นลูกชาวบ้าน เกี้ยว
ซ้องอยู่กับกลิ่นโคลนสาบควายคันไถกองฟาง การละเล่นในชนบทสมัยเมื่อผมยังเป็นเด็ก ๆ เช่น
งานทอดผ้าป่า ทอดกฐิน ตรุษสงกรานต์ งานประจำปีของวัด ผมจะได้ชมการเล่นเพลงน้อย
ลิเก เพลงเรือ เพลงระบำชาวไร่ รำกลองยาว ลำตัด เป็นต้น จนคุ้นเคยมาตั้งแต่เด็ก ๆ
พ่อแม่ผู้ย่าตายายของผม ก็ไม่เห็นท่านเป็นพ่อเพลงแม่เพลงสักคน ผมยังจำความได้ คุณพ่อ
เฒ่าแล้วกลับบ้านมีดคำ คุณแม่ก็มักจะบ่น คุณพ่อท่านก็มีได้โต้เถียงสักคำ ท่านได้แต่ร้องลิเก
ลำตัด เพลงน้อยตามเนื้อท่านเองที่ท่านจำ ๆ มาจากที่ได้ดูการละเล่นสมัยนั้น คุณแม่ก็เลยหลับ
ผมเองก็พลอยหลับ เพราะเสียงกล่อม ด้วยเพลงชาวบ้านของคุณพ่อไปครับ

๒. สมาชิกชุมนุมเพลงพื้นเมือง ภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๐๙ มีจำนวน ๓๐ คน
เพราะรับจำกัดเพียงเท่านั้น เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าสมาชิกมากเกินไปได้ผลน้อย

การดำเนินงานของชุมนุม เป็นมาด้วยดี ปีการศึกษา ๒๕๐๗ มีสมาชิกประมาณ
๑๗๐ คน ได้จัดสอนฝึกซ้อมเพลงพื้นเมืองต่างๆ ที่สมาชิกสนใจ และได้แสดงผลงานในรอบปี
คือแสดงเพลงพื้นเมืองต่างๆ ณ หอประชุม บางครั้งก็นำรายการแสดงบางออกไปแสดง ณ หน่วย
ฝึกหัดครูชนบทเก็บเงินรายได้บำรุงการศึกษาของโรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๐๘ รับสมาชิกจำกัด
จำนวน ๕๐ คน ชาย ๒๕ หญิง ๒๕ ทำการฝึกซ้อมนอกเวลาเรียนตามโอกาส จัดแสดง ณ
หอประชุม นำรายการไปแสดง ณ หน่วยฝึกหัดครูชนบท จัดแสดงในงานของวิทยาลัย แสดง
ต้อนรับคณะนักเรียนฝึกหัดครูอยุธยา ฝึกหัดครูเพชรบุรี และฝึกหัดครูนครราชสีมาเป็นต้นทุก
ครั้งที่สมาชิกของชุมนุมจัดแสดง มีอาจารย์หลายท่าน และนักเรียนสนใจเข้าชมเป็นจำนวน
มาก ปีการศึกษา ๒๕๐๙ ทางวิทยาลัยยังไม่มีสถานักเรียน แต่ทางวิทยาลัยก็เปิดชุมนุมต่างๆ
หลายชุมนุม มีชุมนุมเพลงพื้นเมืองด้วยและผลงานของชุมนุม ย่อมปรากฏชัดแจ้ง เมื่อจัด
แสดงร่วมกับชุมนุมนักกลอน และฝึกหัดครูชนบท คือ ชุมนุมเพลงพื้นเมืองเสนอเพลงพวง
มาลัย เพลงเห่ และลำตัด ชุมนุมนักกลอนเสนอ เสภา แห่ และตอบปัญหากลอน
ฝึกหัดครูชนบทเสนอ พ่อนมอญ พ่อนพม่าและรำกลองยาว ผู้ที่ได้เข้าชมรายการแสดงคืนนั้น
ต่างได้รับความสนุกสนานเบิกบานใจโดยทั่วกัน ผู้ที่พลาดโอกาสย่อมเสียใจไปนานทีเดียว
อาจารย์เองก็ได้ชมมิใช่หรือครับ

๓. ภาคต้นนั้น ได้จัดแสดงเพียงครั้งเดียว ดังกล่าว ได้ผลเป็นที่น่ายินดี และมีกำลังที่จะปฏิบัติงาน เป็นที่ปรึกษาของชุมนุมตลอดไป เพราะแรงศรัทธาของนักเรียนที่มีต่อชุมนุม

๔. อุปสรรคของชุมนุมก็มีอยู่บ้างในเรื่องเครื่องแต่งตัว และเครื่องประกอบในการเล่น ทางวิทยาลัยไม่มีกล่องยาวกล่องร่ามะนา แคน เป็นต้น การแสดงของชุมนุมเพลงพื้นเมือง ชุมนุมนักกลอนและฝึกหัดครูชนบทเมื่อภาคต้นนั้น เก็บเงินได้ ๘๓๑.๐๐ บาท เงินจำนวนนี้จะชอกล่องยาว ๖ ใบให้วิทยาลัย ถ้ามีเงินเหลือจะจัดซื้อกล่องร่ามะนาและแคนต่อไป ส่วนเครื่องแต่งตัวนั้นทางวิทยาลัยก็มีอยู่บ้าง แต่ไม่พอเพียง ถ้าจะได้จัดซื้อหาไว้บ้างก็จะเป็นการดีอย่างยิ่ง

๕. ผมไม่เคยออกโรงว่าเพลงน้อยเลย เคยออกโรงว่าเพลงอีแซวครั้งเดียว เมื่อปีการศึกษา ๒๕๐๗ รู้สึกเหนียม ๆ เพราะแสดงร่วมกับลูกศิษย์ เคยคิดไว้ว่า จะจัดเพลงน้อยสักชุดหนึ่งเป็นชุดอาจารย์โดยเฉพาะ ฝ่ายพ่อเพลงมีผม อาจารย์ดาวเรือง อาจารย์วิจิตร อาจารย์ชั้น ฝ่ายแม่เพลงมีอาจารย์สีนีนาง อาจารย์อุไรวรรณ อาจารย์ดวงเพ็ญ ขาดแม่เพลงอีกท่านหนึ่งมองไม่เห็นใครนอกจากอาจารย์เองเป็นใจครับ คงไม่ปฏิเสธนะครับ เก็บเงินรายได้บำรุงกาชาดหรือเป็นทุนเด็กขัดสนของวิทยาลัย ทำจะเข้าที่ ผมก็ได้แต่คิด ไม่เคยออกปากเชิญใครเลย ใครจะสนับสนุนบ้างก็เชิญ ผมยินดีและเต็มใจอย่างยิ่ง อาจารย์ถามสั้น ๆ ผมตอบเสียยาวพอควร แต่เป็นการตอบยาวแบบย่อนะครับ ยังมีอะไรอีกมาก ถ้าได้สัมภาษณ์โดยตรงจะสนุกทีเดียวครับ

จบตอบสัมภาษณ์เพียงเท่านี้ สวัสดีครับ.

นิกร

■ ความรักในทรศนะของสุทนต์

ด้วยวิสัยในประเทศทุกเขตแคว้น
อันความจริงหญิงก็มีวัยลงด้วยชาย

ถึงโกรธแค้นความรักย่อมหักหาย
ชายก็ตายลงด้วยหญิงจริงดังนี้

■ อนึ่งหญิงทั้งสี่วัยเรดัดขาด
ข้างนอกนวลส่วนข้างในใจสุดา

ถึงรูปชั่วตัวดำระยำยาก
ถึงปากแหว่งแข็งคอดไม้ทอดทั้ง

จนแก่กกงเงินเดินไม่รอด
อันหญิงลึงหญิงค่างหญิงอย่างนั้น

ถึงเอนาธรรมชาติไม่ปรารถนา
เหมือนปลาร้าร้ายกาจอุจาดจริง

รู้จักปากรักหน้าประสาหญิง
จะรักยิ่งยอดรักให้หนักครั้น

จะสูกอดแก้วตาจนอาสัญ
ไม่ผูกพันพิศวาทให้คลาดคลาย

■ อันหญิงดีเพราะผลปรนนิบัติ
ผัวยิ่งรักหนักหญิงก็ยิ่งกลัว

รักษาสัตย์สุม้วยอยู่ด้วยผัว
อย่าถือตัวต่อชายจะหน่เยใจ

■ อันลมปัดแต่เพราะเสนาหู่
แต่ความรักมันออกกะบอกตา

ที่จะสูลมปากยากนักหนา
จะเป็นข้าพวกเขาชาวขมพู

■ นำใจชายหลายสิ้นเที่ยวปล้นปล่อน
พอสมรักแล้วมักไม่นำพา

หลอนหลอกลวงเล่ห์เสน่ห์หา
เฝ้าหลบหน้าซ่อนเร้นไม่เห็นกาย

อ. พิชิตการคำ ■ รวบรวม

□ อุตสาหกรรมศิลป์

□ ทฤษฎีพันธุ์พันธุ์

๔
๕
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

ขอชุมนุมครูสักว่าจะเป็นขอทมิคนหุกับ
นักเวียน หรือใครก็ตามที่ได้อินได้ฟัง เพราะทางวิทยา-
ลัยครูเทศศรได้ตั้งขึ้นเป็นครั้งแรก ในปีการศึกษา ๒๕๐๙
นี้ เข้าใจว่าคงไม่มีวิทยาลัยครูหรือโรงเรียนใดเขาด้วยกัน
เพราะผู้เขียนเองก็ยังไม่เคยได้ยินเหมือนกัน แต่อย่างไร
ก็ตาม ชื่อ "อุตสาหกรรมศิลป์" นี้ต่อไปคงจะคุ้นหูกับนักเรียน
และนักการศึกษาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ที่ผู้เขียนกล่าวอย่างนี้ก็
เพราะว่าประการแรกก็คือหลักสูตรวิชาศิลปปฏิบัติในชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ได้บรรจุแขนงวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ไว้
ด้วย ประการที่สองก็คือโครงการจัดโรงเรียนมัธยมแบบ
ประสม ซึ่งเป็นงานชั้นโบว์แดงชั้นหนึ่งของกระทรวงศึกษา
ธิการ และงานเร่งรัดพัฒนาประเทศรู้สึกว่าจะเน้นเรื่อง
อุตสาหกรรมศิลป์นี้มากพอสมควร เพราะมีการสร้างโรง-
ฝึกงานเหมือนโรงเรียนอาชีวศึกษา อีกประการหนึ่งก็คือ
โรงเรียนฝึกหัดครูพระนครได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูพระ-
นคร เนื่องจากเบ็ดสอน ป.กศ. สูง อุตสาหกรรมศิลป์เป็น
ปีแรก โดยรับจากผู้สำเร็จ ป.กศ. ต้น ที่ได้คะแนนเฉลี่ย
๒.๕๐ ขึ้นไป และมีความถนัดทางอุตสาหกรรมศิลป์ (ศิษย์
เก่า ป.กศ. ของเราก็ได้ไปเรียนต่อ ๒ คน คือนายวิเชียร
อินทปัญญา กับนายอภิวัฒน์ ล้อเลิศวิไล)

อ่านมาตั้งนาน นักเรียนคงยังไม่ทราบ
เลยว่าอุตสาหกรรมศิลป์นี้เป็นวิชาอะไรกัน พุดง่าย ๆ อุต-
สาหกรรมศิลป์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางช่างต่าง ๆ
เช่น ช่างไม้ ช่างโลหะ ช่างปั้นดินเผา ช่างไฟฟ้าวิทยุ ช่าง
ตัดเย็บเสื้อผ้า ฯลฯ ถ้าจะเรียนกันให้ถูกตามชื่อวิชาแล้วก็
จะต้องปฏิบัติงานด้วยเครื่องจักร เครื่องยนต์ ผลิตภัณฑ์ของ
ออกมาเสมือนโรงงานอุตสาหกรรมทีเดียว โรงเรียนใน

ประเทศไทยคงจะค่อย ๆ ทำไปจึงจะได้อย่างนั้น แต่อีกไม่นานประเทศไทยจะต้องใช้เครื่องจักร เครื่องยนต์อย่างมากมายแน่นอน

สำหรับชุมนุมช่างอุตสาหกรรมศิลป์ ที่ทางวิทยาลัยตั้งขึ้นขึ้นนี้เพื่อต้องการให้นักเรียนที่มีความถนัดทางช่างได้ฝึกหัดและปฏิบัติงานกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางช่างไม้ ประจวบเหมาะกับทางวิทยาลัยมีเครื่องมือที่จัดอยู่ในพวกเครื่องจักรอยู่ ๓ เครื่อง คือ เครื่องกลึงไม้ เครื่องเลื่อยไม้และเครื่องไสไม้ นักเรียนที่มีความถนัดและมีความสนใจทางงานไม้ก็อาจจะได้มีโอกาสฝึกงานกลึงไม้ และใช้เครื่องไสไม้ เลื่อยไม้ สำหรับงานช่างอื่น ๆ เช่นช่างโลหะ ช่างปั้นดินเผา และการประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้นั้น นักเรียนที่สนใจก็อาจจะฝึกหัดได้เช่นกัน สิ่งที่สำคัญยิ่งก็คือ ถ้านักเรียนสนใจจริง ๆ แล้วก็อาจจะฝึกหัดงานช่างเหล่านี้จนชำนาญได้ และถ้านักเรียนสนใจและเอาใจใส่ต่อการทำงานดีก็อาจจะมีโอกาสได้ไปเรียนต่อ ป.ศ. สูง ทางอุตสาหกรรมศิลป์ที่วิทยาลัยครูพระนคร หรือประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ใช้เองได้ เป็นงานอดิเรก เมื่อนักเรียนสำเร็จออกไปเป็นครูแล้ว

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีนักเรียนที่สนใจและมีความถนัดทางช่างเหล่านี้ได้สมัครเข้ารับการศึกษาในชุมนุมช่างอุตสาหกรรมศิลป์เพียง ๑๕ คน มีหลายคนที่เอาใจใส่ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ได้ฝึกหัดกลึงไม้ ใช้เครื่องไสไม้ และเครื่องเลื่อยไม้ บางคนก็ฝึกหัดประดิษฐ์เศษวัสดุจากกระดาษหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ก็มีการสร้างตุ๊กตาวัสดุต่างๆ เป็นต้น

สรุปแล้วชุมนุมช่างอุตสาหกรรมศิลป์นี้มีความมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนที่มีความถนัดความสนใจทางช่างต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างโลหะ ช่างปั้นดินเผา ช่างประดิษฐ์เศษวัสดุได้ฝึกหัดทำงานที่ตนถนัด และเป็นการเตรียมตัวนักเรียนที่จะคิดสมัครไปเรียนต่อทาง ป.ศ. สูง อุตสาหกรรมศิลป์ที่วิทยาลัยครูพระนคร นอกจากนี้ก็ยังช่วยให้นักเรียนได้มีงานอดิเรกทำเมื่อออกไปเป็นครูหรืออาจจะออกไปเป็นครูสอนทางวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ต่อไปได้

เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับเครื่องใช้

□ ผู้ที่เล่นกล้อง ปัญหาที่เกิดขึ้นอีกอย่างหนึ่งก็คือ ภาพที่ถ่ายนั้นมีระยะใกล้หรือไกลเกินไป ดังนั้น หากว่าผู้เล่นกล้องต้องการจะถ่ายภาพประณีต เช่น ภาพแฟนสาวหรือขวัญใจของท่าน ก็มีวิธีที่จะช่วยให้ท่านถ่ายได้ระยะภาพที่ดี และนุ่มนวลที่สวยงามที่สุด โดยการทำการรอบสำหรับช่วยเส็งภาพ ตอนแรกอาจจะไม่ถนัดนักแต่พอนานเข้า ทักษะก็จะมีมาเอง สิ่งที่จะช่วยกระยะว่าต้องถือกล้องตรงตาห่างเพียงใด จึงจะเห็นพอดีกับกรอบข้างเส็งในกล้อง เมื่อเส็งจากกรอบเส็งภาพที่ท่านเองจนได้ที่แล้ว จึงเส็งด้วยกล้องอีกที ก็จะถ่ายภาพได้ด้วยความแน่นอน แม่นยำว่าการเส็งด้วยกล้องถ่ายภาพโดยตรงครึ่งเดียว

□ ไม้แขวนเสื้อที่เรา ๆ ท่าน ๆ ใช้กันอยู่เป็นประจำนั้น ส่วนมากแล้วก็นักจะมีน้ำหนักเบา และอีกประการหนึ่งก็คือ เสื้อผ้าจะมาพับกันตรงก้านของไม้แขวน ไม้แขวนเสือกางเกงจะนำใช้ขึ้นอีกมาก ถ้าเพียงแต่จะหาหลอดด้ายขนาดใหญ่ ๆ ที่ใช้ด้ายหมดไปแล้วมาสวมไว้ตรงคอของไม้แขวน ก็จะทำให้ไม้แขวนเสื้อค้อยหนักขึ้น ช่วยไม่ให้หลุดไปจากรางง่าย ๆ เมื่อเวลาโดนลมพัดหรืออะไรมาสะกิดค้อย ๆ และอีกประการหนึ่งก็คือ จะทำให้แขวนเสื้อผ้าได้ง่ายลง ไม่ให้มาพับกันยุ่งตรงก้าน

□ คุณ กุ๋ย

◁ สังคมกรรมท่า—เขี้ยว

สวัสดีชะ ชาวทุ่งทองทุกคน หนึ่งเทอมผ่านไปช่างรวดเร็ว
ใครทำอะไร? ที่ไหน? เมื่อไหร่? เชิญชัชชะผมจะกระซิบ
ให้ฟัง

สุนทรพจน์ของพี่ เจลย ยาคำ (คนแก่ที่ไม่ยอมแก่)
เมื่อวันทุ่งทอง—น้องพี่ ทำให้น้อง ๆ ปลื้มปิติไปตาม ๆ กัน

.....ดาวรุ่งดวงใหม่ในโลกแห่งความฝัน เห็นจะได้แก่
คุณวีระยุทธ จิตต์ศิริ **คุณบรรเทา ศรีพันธ์**

หนุ่มรูปหล่อในวงการฟุตบอลของเรากระซิบแผ่ว ๆ มา
ว่า "ผมชอบสีแดง" (จริงหรือเปล่าชะ) **คุณ**

ประเทือง บินทอง ประธานนักเรียนปีที่ ๑ รู้สึกว่า
ทำงานเข้มแข็งมาก แต่ก็มักจะอ่อนให้กับ..... **เสมอ**

(ใครกันแน่) **คุณสุภารัตน์ วสุวัต** รวงทองของเรา
ได้ข่าวว่าเปลี่ยนจากเพลงกัญแจใจ เป็นเพลงฝากรักแล้ว

(เพราะกัญแจดอกนั้นมีคนขโมยไป) **คุณ**

บุญเกอ ละอองปลิว นักบาสมือกาของเรานอกจาก
จะเผ่าหมก่งแล้ว ยังเล่นวีวัดก่งอีกด้วย..... **เทอมต้น**

๑๓ คน **เทอมกลาง** แล้ว **เทอมปลาย** ละชะ **คุณประนอม**
(ปีสี่ ชะ) เพลา ๆ มือไว้บ้าง ปีใหม่ชะชะ ปีใหม่.....

คุณข่มเพลิน เทพนิกร น้องที่น่ารักของเรา กลับ
บ้านบ่อยจัง (มีอะไรที่บ้านหรือใจเอ๋ย)..... **คุณวิภา**

ศยามล บ่นมาแต่ว่าคิดถึงบ้านอย่างเอนกอนันต์จริง
(จะจริงหรือ?) ใคร ๆ ก็ทราบดีว่า **คุณสมบัติ**

วงศ์ยืนน้อย เขาเป็นพี่เข้มนิวิทยาลัย **คุณสมบัติ**

วงศ์เนตร รู้สึกว่าที่บ้านมีดอกบัวมากใช้ไหมชะ?
คุณสถิตย์ แขน้เจียม พี่ที่ตของน้อง ๆ ได้ข่าวว่าปี

เทอมนี้ จะพา..... ไปดูพระจันทร์ตกน้ำหรือชะ
สุภาพบุรุษ จากมคทายเห็นจะได้แก่ **คุณอิทธิพร ศรียมก**

และ คุณจอมเทพ อ่อนน้อม เศรษฐีน้ำใจของวิทยาลัยแห่งนี้ ต้องยกให้กับ คุณ
 ปรีชา ไตรถาวร..... หลายต่อหลายคนอยากฟังแฉ่ลาวของคุณสุพรรณ คงคำศรี
 (เล่นตัวจิ้งชะ)..... เอมัน คุณสำลี โสรรัตน์ พิศมากจริงเชียว จะตามไปประสานมิตร
 หรือชะ ?..... นุ่มน่ม อ่อนหวานปานน้ำผึ้งรวง ในโลกของบุรุษเพศเห็นจะไม่มีใครเกิน
 คุณประสาท วงษ์สวัสดิ์ พอลักษณ์ มาใหม่เป็นเจ้าชายสายน้ำผึ้ง แหม่องุ่น สวย
 ซึ้งเป็นเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก (เหมาะกันจริง)..... ระวีงหน่อชนะชะ คุณสุรินทร์ คุณ
 บุญเกิด คุณปรีชาญ ไดยินเสียงหมูร้องเรื่อยเชียว รังแกแม่กระทั่งหมูเชียวนะ..... คุณสุกิจ
 เหมหงษา รำเบิกโรงได้อ่อนช้อยน่ารักจริง.... "เกิดเป็นหญิงเหมือนลิงหลอกเจ้า" (จริง
 หรือชะ คุณทองลั่น ปี ๑)..... "อยากให้โลกนี้มีขนมและฉันเท่านั้นเป็นพอ" นึกเสียง
 ร้องของ คุณนที คุณชัมมะนาค และ คุณรวีวรรณ แห่งปี่ ผู้ที่ยังคร่ำครวญถึง บัว
 สีน้ำเงิน อยู่อย่างไม่สร้างซาเห็นจะได้แก่ คุณพนม เข้มมสุข..... หัวเราะคังฟังชัด น่ารื่น
 อยู่ตลอดเวลา เห็นจะได้แก่ คุณวีระพันธ์ พิงสมภาร (ใช้สบู่อะไรนะ ? นะกันบ้าง)....
 เห็นยายทองประศรี (หงษ์ยศ) ทำให้ทุก ๆ คนลืมหายกาศเสียสนิท เอมัน คุณวิเชียร
 สารีกุล ดูกระชุ่มกระชวยเหลือเกิน คงเป็นเพราะได้ไปเที่ยวเขาวงพระจันทร์ สมใจนึก.....
 คุณบุญเลิศ ปี ๒ นักบาสมือกาของเรา มักจะทำใจลอยบ่อย ๆ (ชม อะโร เพลิน ไปหรือ
 เปล่า) คุณสมภพ ไตรทอง ไปอยู่ชนบทเสียนานกลับมาเป็นหนุ่มขึ้นดั่งयेอะ..... ๘ ส.ค.
 คุณไพโรจน์ ขุนอ่อน และ คุณอัจฉริรัตน์ ภิรมย์ธรรม (A.F.S.) กลับจากสหรัฐอเมริกา
 ถึงไทยแล้วด้วยความปลอดภัย ลูกทุ่งทองทุก ๆ คน ขอต้อนรับด้วยความยินดี สวัสดิ์ชะ.

□ ดอกประดิษฐ์

● ก ด

คลองแควแม่น้ำคด ควรจร
 เหล็กคดทำเคียวจอน เกี้ยวข้าว
 ไม้คดโก่งคันศร มีประ-โยชน์นา
 คนคดเจ็บปวดร้าว อย่าไถลึงจำ

● ย ม

ยมแยมคราสุขไชร์ ยินดี
 ยมเยาะยังบัณฑิต หมั่นไ้
 ยมเหยข่นราศี ข้องจิต
 ยมยั่วชวนขิดไถ่ เลือกยมเอาเอง

น้อยหนา.

- กิจกรรมวิทยาลัยประจำ
ภาคต้น ปีการศึกษา 2509
- รวบรวมโดย
“พวงทอง”

ปัจจุบันนี้จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือการจัด
ประสพการณ์ให้กับเด็กให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อให้
เยาวชนของประเทศได้เจริญงอกงามทางด้านจิตใจ อารมณ์
และสังคมพร้อม ๆ กับการเจริญเติบโตของร่างกาย ซึ่งเป็น
ไปตามธรรมชาติ ฉะนั้นจึงเกิดมีคำว่า “กิจกรรมนอก
หลักสูตร” “กิจกรรมเสริมหลักสูตร” หรือ “กิจ-
กรรมร่วมหลักสูตร” ขึ้น ทั้ง ๓ คำนี้มีความหมาย
ทำนองเดียวกัน หมายถึงการจัดให้เด็กได้ลงมือกระทำด้วย
ตนเองจริงๆ นอกไปจากการเรียนในชั้น วิทยาลัยของเรา
ตระหนักในความสำเร็จเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็น
สถานศึกษาของนักเรียนครู นักเรียนควรมีประสพการณ์
อย่างกว้างขวางในทุก ๆ ด้าน อันจะนำมาใช้ประโยชน์ใน
การปฏิบัติงานสอนและงานพิเศษต่าง ๆ เมื่อนักเรียนสำเร็จ
การศึกษาทำหน้าที่ครูที่สืบไป ทางวิทยาลัยจึงได้จัด
กิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นหลายประเภท กิจกรรมที่จัดให้
นั้นเป็นไปในรูปของชุมนุมต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ชุมนุมแรกที่จะกล่าวถึง คือ **ชุมนุมนาฏศิลป์**
อันเป็นศิลป์ที่ชาวไทยทุกคนพึงสนใจและสงวนไว้เพราะเป็น
ศิลป์ประจำชาติโดยเฉพาะ ชุมนุมนี้มีความมุ่งหมายที่จะ
ให้สมาชิกของชุมนุมมีความรู้พิเศษทางนาฏศิลป์พอสมควร
และเพื่อส่งเสริมให้เกิดความนิยมยกย่องในศิลป์ของไทย
อาจารย์ยุพา วัฒนศิริ เป็นผู้ให้คำแนะนำและการฝึก
ซ้อม ส่วน **อาจารย์นิกร นนทวงศ์** ผู้มีความสนใจเกี่ยว
กับเพลงพื้นเมืองเป็นพิเศษได้ **เปิดชุมนุมเพลงพื้นเมือง**
เพื่อให้สมาชิกมีประสพการณ์ในการแสดงเพลงพื้นเมือง
และเพื่อส่งเสริมเพลงพื้นเมืองอันเป็นมรดกล้ำค่าของไทย

เรา นอกจากนั้นเพลงพื้นเมืองของไทยยังมีท่วงทำนองและลีลาการร่ายรำที่ครื้นเครง เหมาะที่จะแสดงเพื่อความรื่นเริงได้ในโอกาสต่าง ๆ ต่อไปคือ **ชุมนุมดนตรีไทย** และ **ชุมนุมขับร้องเพลงไทย** ชุมนุมดนตรีไทยนั้น อาจารย์บุญ พงษ์ผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมุ่งจะส่งเสริมให้สมาชิกรักและสนใจในดนตรีไทย ส่วนชุมนุมขับร้องเพลงไทย อาจารย์ดวงเพ็ญ คลายานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ชุมนุมนี้ต้องการส่งเสริมให้สมาชิกมีความสนใจในการฟังและฝึกสมาชิกให้ขับร้องเพลงไทยง่าย ๆ ที่เหมาะสำหรับนำไปฝึกสอนนักเรียนชั้นประถม อาจารย์พิศวง ศิวีโล เป็ด **ชุมนุมละคร** เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีความเจริญอกงามในด้านจินตนาการเกิดความซาบซึ้งในศิลปการแสดง ให้มีความสามารถเล่นละครได้พอสมควรและฝึกสมาชิกให้พูดได้ฉลาดฉลาดด้วยซัดคำ พอที่จะไปพูดให้นักเรียนฟังได้สะดวกและจดจำไปพูดเองให้ชัดเจนอย่างครู อาจารย์วัฒนา ถนอมวัฒน์ เป็ด **ชุมนุมศิลป์** เพื่อฝึกให้สมาชิกมีความสามารถในการเขียนภาพและตัวอักษร ฝึกการใช้ศิลป์ให้เป็นประโยชน์ เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ เพื่อสร้างจินตนาการและการแสดงออกริเริ่มสร้างสรรค์ทางศิลป์ นอกจากนี้ยังมุ่งที่จะเผยแพร่ความรู้ทางศิลป์อีกประการหนึ่งด้วย **ชุมนุมอุตสาหกรรมศิลป์** มีอาจารย์หวน พันธุ์พันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ชุมนุมนี้ประสงค์จะฝึกให้นักเรียนของชุมนุม รู้จักใช้ เก็บ รักษา และซ่อมแซมเครื่องใช้ต่าง ๆ ทำเครื่องปั้นดินเผา และทำงานโลหะเบื้องต้น **ชุมนุมวรรณศิลป์** เป็ด สำหรับสมาชิกที่สนใจและรักงานในด้านการเขียนทั้งประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง ส่งเสริมให้สร้างทักษะและจินตนาการในการบรรยายออกให้ผู้อื่นเกิดความซาบซึ้งและเกิดอารมณ์คล้ายตามผู้เขียน นอกจากนี้ยังแนะนำการอ่านและเผยแพร่ความรู้ในเชิงวรรณคดีด้วย อาจารย์พวงทอง เสนะวัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมอีกอย่างหนึ่งที่ทางวิทยาลัยจัดให้นักเรียนคือ **ชุมนุมดนตรีสากล** ชุมนุมนี้มี อาจารย์สุรัตน์ วรากรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ในด้านการดนตรีสากลทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ และสามารถร้องเพลงสากล เพลงไทยสากลได้บ้าง เพื่อนักเรียนจะได้นำความรู้ไปใช้สอนหรือเป็นพื้นฐานประกอบสำหรับศึกษาต่อเพื่ออาชีพตนสืบไป

ในด้านวิชาการได้จัดขึ้นหลายชุมนุม เช่น **ชุมนุมภาษาอังกฤษ** มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งในด้านการฟัง อ่าน พูด และเขียน เพื่อให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของชาติที่พูดภาษาอังกฤษด้วย ชุมนุมนี้ อาจารย์หอม คลายานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ในหมวดวิทยาศาสตร์ได้เปิด **ชุมนุมวิทยาศาสตร์** โดย อาจารย์

บรรจบ **สุคประเสริฐ** เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ทางด้าน ฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยาเพิ่มเติมจากที่เรียนในชั้น นอกจากนี้ยังต้องการฝึกให้สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ และรู้จักจัดปัญหาโดยวิธีวิทยาศาสตร์ด้วย **ชุมนุมนักอ่าน** มีความประสงค์ที่จะส่งเสริมในด้านการอ่านหนังสือ ให้อ่านหนังสือให้รู้จักใช้เวลาว่างในการอ่าน และการวิพากษ์วิจารณ์หนังสือทุกชนิด มีการแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ แนะนำนักประพันธ์ และศึกษางานประพันธ์ของนักประพันธ์ที่มีชื่อ นอกจากนี้ยังมุ่งให้รู้จักบันทึกรวบรวมจากการอ่าน การอภิปราย และการโต้วาทีด้วย **ชุมนุมอาจารย์สุวิทย** **สังโยคะ** เป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำ **ชุมนุมที่น่าสนใจอีกชุมนุมหนึ่งคือชุมนุมโสตทัศนศึกษา** มี **อาจารย์สมบูรณ์** **สงวนญาติ** เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา **ชุมนุมจัดบริการออกเสียงตามสายทุกวัน** แบ่งเป็นภาคเช้าและเย็น ส่วนเวลาอื่นให้บริการในด้านการสื่อสารทางเสียงตามสายภายในวิทยาลัย นอกจากนี้ยังบริการทางด้านแสงและเสียงทุกครั้งที่มีกิจกรรมของวิทยาลัยและของชุมนุมต่างๆ **วัตถุประสงค์ของชุมนุมนี้** มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้เครื่องมือและอุปกรณ์ในด้านโสตทัศนศึกษาประเภทต่างๆ ให้สมาชิกรู้จักการใช้ การเก็บ และการซ่อมแซมเครื่องมือดังกล่าวด้วย **ต่อไปคือชุมนุมไฟฟ้า-วิทยุ** โดยมี **อาจารย์วัฒนา บำรุงกิจ** เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา **ชุมนุมนี้** มุ่งให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในวิชาไฟฟ้า และวิทยุทั่วไป เช่น ฝึกให้รู้จักการต่อวงจรไฟฟ้าภายในบ้าน การซ่อมแซมแก้ไขเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น เตารีด พัดลม เต้าไฟฟ้า เป็นต้น และให้รู้จักป้องกันอันตรายอันจะเกิดจากไฟฟ้าด้วย ส่วนทางด้านวิทยุ สอนให้มีทักษะในการประกอบวิทยุและเข้าใจวงจรวิทยุแบบง่ายๆ นอกจากนี้ยังแนะนำให้รู้จักแก้ไขเมื่อชำรุดเสียหายให้ดังเดิม **ชุมนุมที่มีแนวแปลกและใหม่อีกชุมนุมหนึ่งคือชุมนุมดาราศาสตร์** โดย **อาจารย์สุขจิตต์ เหวียนระวี** **ชุมนุมนี้** ส่งเสริมให้สมาชิกสนใจ ศึกษา และค้นคว้าเกี่ยวกับวัตถุต่างๆ ที่อยู่บนท้องฟ้า ซึ่งครั้งหนึ่งเป็นสิ่งที่เร้นลับ แต่ปัจจุบัน อาจารย์สุขจิตต์สามารถคลี่คลายความเร้นลับเหล่านั้นโดยสอนให้สมาชิกรู้จักดาวต่างๆ บนฟากฟ้าจากการอ่านแผนที่ดาว ให้อ่านเครื่องมือที่ใช้ดูดาว และถึงคราวหลงทางอยู่กลางป่าก็จะได้รู้จักหาทิศทางกลับถิ่นฐานได้โดยอาศัยดวงดาว นอกจากนี้สมาชิกบางคนอาจจะเกิดความสนใจในวิชาโหราศาสตร์ต่อไปในอนาคตได้ เพราะชุมนุมนี้สอนให้รู้จักดาวในจักรวาลทั้ง ๑๒ ราศี อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับโหราศาสตร์ต่อไป **อาจารย์สาระ การะเวก** **จัดชุมนุมศึกษานานาชาติ** เพื่อให้นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดี

กับประเทศต่างๆ นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานแล้วยังส่งเสริมความรู้ทางด้านสังคมศึกษาด้วย นักเรียนที่มีความสนใจในด้านการแต่งกลอนก็มี **ชุมนุมนักกลอน** โดย **อาจารย์นิกร นนทวงศ์** เป็นที่ปรึกษา ชุมนุมนั้นจะฝึกให้สมาชิกมีทักษะในการแต่งคำกลอนประเภทต่างๆ ทั้งกลอนขับร้อง กลอนสุภาพ และกลอน นอกจากนั้นยังมีการค้นคว้าและรวบรวมคำกลอนที่ไพเราะและที่เป็นคติจากวรรณกรรมต่างๆ มาศึกษาด้วย เนื่องจากชาวไทยนับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก **อาจารย์ขุ่อม ทศสิน** จึงจัดให้มี **ชุมนุมยุวพุทธ** ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อศาสนาพุทธ และเข้าใจในพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง ทั้งยังมุ่งที่จะส่งเสริมให้เป็นผู้มีศีลธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา และให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสนพิธีต่างๆ ตามสมควร **ชุมนุมหนังสือพิมพ์** มีนโยบายที่จะฝึกสมาชิกให้มีประสิทธิภาพในด้านการจัดทำหนังสือพิมพ์ ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมในด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง พร้อมทั้งส่งเสริมให้รู้จักการทำหนังสือพิมพ์ โดยการออกหนังสือพิมพ์เป็นเล่มๆ ละ ๑ ฉบับ มี **อาจารย์พวงทอง เสนะวัต อาจารย์อัมภา พิชิตการคำ และ อาจารย์ฤกษ์ดี จินตสนธิ** เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา **ชุมนุมอาสาสมัครห้องสมุด** จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมที่ตนถนัด เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสิทธิภาพเกี่ยวกับห้องสมุด เพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบและเสียสละ **ชุมนุม อาจารย์วัลลภ สวัสดิวัลลภ** เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา **ชุมนุมเกษตร** มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในงานด้านเกษตร เพราะประเทศไทยต้องอาศัยการเกษตรเป็นหลัก เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นเกษตรกรที่ขยัน อดทน มีความมานะหมั่นเพียร ให้รู้จักการปลูก เพาะ ชำ และบำรุงรักษาพืช อาจารย์ที่ปรึกษาคือ **อาจารย์จรรยา สุขเกษม**

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีชุมนุมเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น **ชุมนุมกีฬา** มี **อาจารย์คำรงค์ชาติ บุญศิริ MISS PATRICIA JOHNSON และ อาจารย์พัลลภ วีระบูล** เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ชุมนุมนั้นมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ถึงกฎ และการเล่นเกมส์ต่างๆ ให้ศึกษาเกี่ยวกับการเล่นต่างๆ ของไทย และนำไปรู้จักนักกีฬาคนสำคัญๆ ของโลก ให้ทราบถึงประวัติและความเป็นมาของ SEAP GAMES, ASIAN GAMES และ OLYMPIC GAMES และให้สมาชิกมีโอกาสรู้จักกับนักกีฬาทีมชาติไทยบางคน เพื่อเป็นการเร่งเร้าให้เกิดความสนใจในด้านกีฬา ส่งเสริมให้เล่นกีฬา โดยการจัดให้มีการแข่งขันกับทีมโรงเรียนอื่นๆ ประการสำคัญคือต้องการฝึกให้สมาชิกทุกคนมีน้ำใจเป็นนักกีฬาที่แท้จริง ชาวไทยเรานั้นนอกจาก

จะได้ชื่อว่าเป็นเมืองพระพุทธศาสนา มีน้ำใจงามแล้วยังได้ชื่อว่าเป็นมารยาทอันงาม แต่
ขณะนั้นวัฒนธรรมตะวันตกกำลังหลั่งไหลเข้ามา และมีอิทธิพลมากจนเกือบจะเปลี่ยนมารยาทอันงาม
ของคนไทยเราไปเสียแล้ว อาจารย์สุวิทย์ จิตรพลี จึงจัดให้มี **ชุมนุมมารยาท** เพื่ออบรม
สั่งสอนให้นักเรียนช่วยกันรักษาขนบทำเนียมประเพณีและวัฒนธรรมทางมารยาทของไทยให้คงอยู่
ต่อไป มีการฝึกและอบรมให้รู้วิธีปฏิบัติ และนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามกาลเทศะพร้อมทั้งทาง
กาย วาจาและใจด้วย เพื่อฝึกฝนวิชาแม่บ้านการเรือนให้กับนักเรียน ทางวิทยาลัยได้เปิด **ชุมนุม
คหกรรมศาสตร์สาขาคอกไม้สด** โดย อาจารย์ศรีวิพรรณ กุณฑลวรรณ สาขาการ
แต่งกาย โดย อาจารย์อ้อมทรัพย์ คำอาจ และ สาขาการประกอบอาหาร โดย
อาจารย์สมจิต จันทรมหา เพื่อให้สมาชิกมีทักษะและความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์
คอกไม้สดเป็นพวงมาลัย จัดแจกัน จัดพาน ฯลฯ สาขาการแต่งกายฝึกให้รู้จักตัดเย็บเสื้อผ้าง่าย ๆ
ขึ้นใช้เอง และสาขาการประกอบอาหารฝึกและส่งเสริมในการประกอบอาหารหวานคาวต่างๆ ชุมนุม
ถ่ายรูป อาจารย์โรจน์ ดุลยากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยประสงค์ให้สมาชิกรู้จักการใช้ การ
เก็บ และรักษาเครื่องมือพร้อมกันนั้นจัดให้ฝึกเพื่อให้เกิดทักษะในการถ่ายภาพเป็นบริการแก่ผู้ที่
สนใจด้วย **ชุมนุมอาสาสมัครสหการ** มุ่งให้นักเรียนรู้จักการซื้อขาย การทำบัญชีรับจ่ายง่าย ๆ
และมีความรู้ทางวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ชุมนุมนี้ได้ฝึกให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานจริงๆ โดย
เปิดห้องสหการบริการขายอุปกรณ์และเครื่องใช้ในวิทยาลัยเป็นประจำทุกวัน ชุมนุมนี้ อาจารย์
อุไรวรรณ อมาตยกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และชุมนุมสุดท้ายคือ **ชุมนุมพิมพ์สัมผัส** มี
วัตถุประสงค์ให้สมาชิกฝึกพิมพ์ดีดภาษาไทยเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านส่วนตัวและราช-
การ อาจารย์สุจิตรา สีหาพงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับในเทอมต่อไปจะเปิดอีก ๓
ชุมนุมคือ ชุมนุมมัลลเทศก์ ชุมนุมละครภาษาอังกฤษ และชุมนุมเคมีประยุกต์

ชุมนุมต่างๆ ดังกล่าวมานี้ทางวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนสมัครได้ตามความสนใจ
โดยจัดให้แต่ละชุมนุมมีเวลาพบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามเวลาในตารางสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ
๑ ครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนในชุมนุมได้รับคำแนะนำและความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากกิจกรรมที่
ปฏิบัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา และให้มีการเก็บเวลาเข้าเรียนของแต่ละชุมนุมด้วย โดยกำหนดว่า
สมาชิกของชุมนุมใดจะมีสิทธิ์เป็นสมาชิกอันแท้จริงของชุมนุมนั้น จะต้องใช้เวลาเข้าชุมนุมอย่างน้อย
๖๐% ถ้าต่ำกว่าที่กำหนดไว้จะถูกตัดสิทธิ์

การที่วิทยาลัยจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างกว้างขวางนี้ เป็นคำริของท่านผู้อำนวยการ เพื่อที่จะได้ทราบถึงความสนใจและความสามารถเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละคน เพราะนักเรียนของวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนประจำซึ่งมาจากต่างอำเภอ ต่างตำบล และต่างจังหวัดกันออกไป จึงยากที่จะทราบว่าใครมีความถนัดทางใด ฉะนั้นจึงได้จัดให้มีชุมนุมต่าง ๆ ขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความสนใจ ความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคลทางวิทยาลัยหวังจะฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้ความสามารถพิเศษของตนและให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทั้งกับตนเองและหมู่คณะ ประการสำคัญคือนักเรียนจะได้นำประสบการณ์เหล่านั้นไปใช้ปฏิบัติในตำแหน่งงานสอน เพื่อเป็นครูที่ดีของประเทศสืบไป

อนึ่งทางวิทยาลัยได้ออกประกาศนียบัตรให้กับนักเรียนที่มีความสามารถเป็นพิเศษในแต่ละชุมนุมด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นหนังสือสำคัญแสดงให้เห็นว่านักเรียนผู้นั้นมีความสามารถพิเศษในด้านนั้น ๆ จริง นอกจากจะเป็นเกียรติประวัติอันดีงามของผู้ได้รับแล้วยังเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาต่อ หรือเข้ารับราชการด้วย.

■ ผลงาน ของ ชุมนุมต่าง ๆ

■ ในปีการศึกษา ๒๕๐๕

■ รวบรวม โดย “พวงทอง”

ปีการศึกษาที่แล้วมา วิทยาลัยของเราได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียน โดยจัดชุมนุมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้นักเรียนจะได้มีประสบการณ์ตามความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดชุมนุมต่าง ๆ ขึ้นนับว่าได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ ดังจะนำผลงานของชุมนุมต่าง ๆ ในปีการศึกษา ๒๕๐๕ มากล่าวโดยย่อ ดังนี้

ชุมนุมภาษาอังกฤษ อาจารย์หอม กลาปานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

- ก. กิจกรรมประจำ จัดให้มีหนังสือพิมพ์แผ่น ๒ สัปดาห์ต่อครั้ง ให้สมาชิกที่สนใจฝึกฝนภาษาอังกฤษได้เข้าใช้ห้อง Sound Lab เป็นพิเศษ ร่วมกับชุมนุมโสตฯ จัดรายการเสียงตามสายเป็นประจำ เช่น รายการเพลงบทสนทนาภาษาอังกฤษสอนร้องเพลงให้กับสมาชิก และจัดให้มีรายการยืมหนังสือในห้องภาษาอังกฤษด้วย
- ข. กิจกรรมพิเศษ ได้จัดวัน English Day ขึ้นในภาคปลายของปีการศึกษา โดยมีการศึกษาวัฒนธรรมของชาวตะวันตก และมีการเลี้ยงน้ำชาระหว่างสมาชิก นอกจากนี้ได้มีการแสดงผลงานของชุมนุมโดยจัดให้มีการร้องเพลง Folk Songs, Square Dances และ Games.

ชุมนุมเพลงพื้นเมือง อาจารย์นิกร นนทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผลงานที่ได้กระทำมีดังนี้

๑. ผักซ้อมเพลงพื้นเมืองให้แก่สมาชิก

๒. จัดแสดงเพลงพื้นเมืองต้อนรับคณะอาจารย์และนักเรียนวิทยาลัยครูนครราชสีมา โรงเรียนฝึกหัดครูพระนครศรีอยุธยา และโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี ในคราวที่มาเยือนวิทยาลัย
 ๓. แสดงเพลงพื้นเมือง ณ โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูนครปฐมในคราวนำนักเรียนฝึกหัดครูชุนบทไปศึกษานอกสถานที่
 ๔. แสดงเพลงพื้นเมืองให้คณะครูอบรมชม ในคราวเปิดอบรมครูพี่เลี้ยงที่สอนชั้น ป. ๑ ณ ห้องประชุมของภาคศึกษา ๖
 ๕. นำนักเรียนไปแสดงเพลงพื้นเมือง ณ โรงเรียนพิบูลสงครามที่ ๑ เพื่อหารายได้บำรุงการศึกษาของโรงเรียนนั้น
 ๖. พิมพ์เอกสารเนื้อเพลงพื้นเมืองให้แก่สมาชิกทุกคน
- ๑๖ ก.พ. ๐๕ อาหารกลางวัน แจก ๒๒๐ คน เลี้ยงวันเปิดคอนเสิร์ต สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และจัดเครื่องเสวยสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- ๒๒ ก.พ. ๐๕ อาหารเช้า แจก ๘๐ คน เลี้ยงนายทหารปืนใหญ่ ที่ศูนย์ปืนฯ
- ชุมนุมห้องสมุด** อาจารย์วัลลภ สวัสดิวัลลภ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผลงานของชุมนุมที่ได้ปฏิบัติ มีดังนี้
๑. การช่วยเหลืองานห้องสมุด นับว่าแข็งขันและได้ผลดีมาก งานที่กระทำมีแผนกบริการและจัดหนังสือ มีหนังสือให้ยืมออกตลอดปี เป็นจำนวน ๓๕,๒๒๔ เล่ม แผนกสถิติ มีผู้เข้าห้องสมุดตลอดปี เป็นจำนวน ๑๑๕,๒๑๐ คน แผนกซ่อมหนังสือ ทำปกและเย็บเล่มวารสารรวม ๑,๒๗/๓ เล่ม แผนกพิมพ์ พิมพ์บัตรรายการหนังสือต่างๆ
 ๒. กิจกรรมอื่น ๆ
 - ก. วันที่ ๒ ต.ค. ๐๔ จัดงานสังสรรค์ เพื่อความบันเทิงและสามัคคี
 - ข. วันที่ ๕ พ.ย. ๐๔ จัดทัศนศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อชมห้องสมุดต่างๆ
 - ค. วันที่ ๑๖-๒๑ ม.ค. ๐๕ จัดนิทรรศการแสดงวิธีซ่อมหนังสือ
- ชุมนุมดนตรีไทย** อาจารย์ชุน พงษ์ผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ทำการฝึกซ้อมและนำเครื่องสายผสมและอังกะลุงไปแสดงเนื่องในงานต่อไป

๑. งานไหว้ครู ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๒. งานสังสรรค์ยุงทองน้องพี่ ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๓. งานต้อนรับนักเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีและโรงเรียนฝึกหัดครูพระนครศรีอยุธยา ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๔. งานต้อนรับแขกต่างประเทศ ที่ศาลาประชาคม
๕. งานพิธีเปิดหน่วยอนุชาต ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๖. งานของชุมนุมภาษาไทยร่วมกับชุมนุมดนตรีไทย ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๗. งานรื่นเริงปีใหม่ ที่หอประชุมโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
๘. งานเลี้ยงเนื่องในวันคล้ายวันเกิดของท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ที่จวนผู้ว่าราชการจังหวัด
๙. เล่นประกอบละคร เรื่อง มัทนะพาธา ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๑๐. ชุมนุมดนตรีไทยร่วมจัดงานแสดงเนื่องในวันภาษาไทย ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๑๑. งานวันเด็ก ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๑๒. เล่นงานวันสภาของนักเรียน ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๑๓. งานวันชาวหอ ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๑๔. งานรับประกาศนียบัตร ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี
๑๕. งานมาฆบูชา ที่วัดวิศราราม

ชุมนุมช่างเครื่องยนต์ อาจารย์วัฒนา บำรุงกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แบ่งการดำเนินงานเป็น ๒ ชั้น คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ภาคทฤษฎี สอนเกี่ยวกับทฤษฎีเครื่องยนต์ เครื่องดีเซล และแก๊สโซลีน

ภาคปฏิบัติ ซ่อมแซมเครื่องตัดหญ้า และเครื่องยนต์ของวิทยาลัยที่ชำรุด และได้ถอดเครื่องยนต์ออกเพื่อให้สมาชิกได้ศึกษาดูด้วย

ชุมนุมคหกรรมศาสตร์ อาจารย์อ้อมทรัพย์ คำอาจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนมากผลงานของชุมนุมนี้เป็นการช่วยเหลือวิทยาลัย เช่น ช่วยทำอาหาร จัดโต๊ะเสิร์ฟอาหารทั้งในและนอกวิทยาลัย การตัดเย็บเสื้อผ้าละคร ทำให้นักเรียนได้

มีโอกาสดังกล่าวจริงๆ ส่วนทางด้านดอกไม้ ได้ทำดอกไม้ในโอกาสต่างๆ เช่น
จัดแจกัน พาน ที่บูชาพระ พวงมาลา และโคมวันมาฆบูชา เป็นต้น กิจกรรม
ที่ได้ปฏิบัติมีดังนี้

๑. ได้จัดแสดงแบบเสื้อ ๒๐ ชุด ณ หอประชุมวิทยาลัย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจใน
การแต่งกายให้ถูกต้องกับโอกาสหรือลักษณะของงาน
๒. ช่วยตัดเย็บเสื้อผ้าละคร เรื่อง "มัทนพารธา" และ เรื่อง "หนูน้อยเจนเนอร์"
และ เรื่อง "ยังเป็นรอง" ซึ่งแสดงเนื่องในงานวันรับประกาศนียบัตร
๓. เย็บและปักเสื้อละครไทย ๓ ชุด
๔. ช่วยทำอาหาร จัดอาหาร จัดโต๊ะ และเสิร์ฟอาหารทั้งในและนอกวิทยาลัย
ดังนี้

๑๗ ก.ย. ๐๘ อาหารเย็น แยก ๔๙๙ คน เลี้ยงส่งผู้ตรวจการศึกษามหาศึกษา ๖ ที่
วิทยาลัยครูเทพสตรี

๒๗ ก.ย. ๐๘ อาหารกลางวัน แยก ๒๒๕ คน เลี้ยงรับรอง พณฯ ร.ม.ต. ช่วยว่าการกระ-
หรวมหาดไทย ที่บ้านรับรองนิคมสร้างตนเอง พระพุทธบาท สระบุรี

๖ ธ.ค. ๐๘ อาหารเย็น แยก ๑๐๐ คน เลี้ยงฝรั่ง ซึ่งเป็นแขกของกรมป่าไม้ ที่ศาลา
ประชาคม

๒๕ ธ.ค. ๐๘ อาหารน้ำชา แยก ๑๐๐ คน เลี้ยงนักศึกษา ว.ป.อ. ที่ศาลาประชาคม

๓๑ ธ.ค. ๐๘ อาหารเย็น แยก ๔๐๐ คน เลี้ยงงานวันปีใหม่ ที่ ร.ร. พิบูลวิทยาลัย

๑๖ ม.ค. ๐๙ อาหารกลางวัน แยก ๔๐๐ คน เลี้ยงงานวันครู ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี

ชุมนุมดนตรีสากล อาจารย์สุรัตน์ วรางค์รัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ชุมนุมนี้ได้จัดการ
ฝึกซ้อมนักเรียนที่สมัครเป็นสมาชิกโดยจัดเป็นรายบุคคล ผู้ที่เป็นดนตรีมาแล้ว
ผู้ที่พอจะเล่นได้ และผู้ที่ยังไม่เคยเล่นมาก่อนเลย ผลงานที่ได้กระทำมีดังนี้

๑. ได้บรรเลงเพลงชาติในการเชิญธงขึ้นสู่ยอดเสา
๒. ได้จัดวงดนตรีบรรเลงในวันที่ ๑๐ มิ.ย. ซึ่งเป็นวันยูงทองน้องที่ ที่วิทยาลัยครู
เทพสตรี
๓. ได้จัดตรวจในวันที่ ๑๓ ก.ค. แห่งเทียนพรรษาไปวัดเสาชิงช้า

๔. ได้จัดตรวจในวันที่ ๑๔ ก.ย. เดินพาเหรดในการแข่งขันกีฬาสาย และแห่รอบตลาดลพบุรี
๕. ได้จัดรายการวันดนตรีสากล ในวันที่ ๒ ต.ค. เพื่อหารายได้ซื้อเครื่องแต่งกายชุดสากลให้นักดนตรี
๖. จัดตรวจในวันที่ ๔ พ.ย. เพื่อร่วมในการเปิดการแข่งขันกีฬาของโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูเทพสตรี
๗. จัดตรวจในวันที่ ๔ พ.ย. เพื่อแห่กระทงไปวัดมณีชลขันธ์

ชุมนุมนาฏศิลป์ อาจารย์ยุพา วัฒนศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทางชุมนุมได้ทำการฝึกซ้อมและนำนักเรียนออกแสดงในสถานที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. ฟ้อนเทียน แสดงใน B.O.Q. เนื่องในวันเกิด จ.ป.ร.
๒. ระบำไก่ แสดงที่วัดเสาชิงช้า เนื่องในวันวิสาขบูชา
๓. รำอวยพร ระบำไก่ ฟ้อนเทียน แสดงในวันเกิดท่านผู้บังคับการกองรบพิเศษ (ป่าหวาย)
๔. รำฉุยฉายพราหมณ์ แสดง ณ หอประชุมวิทยาลัยครูเทพสตรี เนื่องในวันเลี้ยงส่งผู้ตรวจการศึกษากภาค ๖
๕. ฟ้อนเมือง แสดงที่วัดหน้าพระลานวันกรฐินของ พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์
๖. รำฉุยฉายพราหมณ์ แสดง ณ ศาลาประชาคม เนื่องในวันเลี้ยงรับรอง นักสำรวจทรัพยากรชาวต่างประเทศของกรมป่าไม้
๗. รำรองนุกาชาด แสดง ณ หอประชุมวิทยาลัยครูเทพสตรี เนื่องในวันทำพิธีเข้าประจำหมู่ นุกาชาด
๘. ช่วยฝึกซ้อมละคร เรื่อง มัทนะพาธา
๙. รำกฤษดาพินิทาร ณ หอประชุมโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่

ชุมนุมศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วัฒนา ถนอมวัฒน์
ผลงานของชุมนุมมีดังนี้

๑. การแสดงภาพประจำภาคกลาง ๑ ครั้ง
๒. จัดแสดงนิทรรศการศิลปะ และหัตถศึกษา (การออกแบบและเขียนแบบ)
๓. จัดงานสังสรรค์พาโชค วันที่ ๔ ม.ค. ๑๙
๔. ช่วยเหลืองานของวิทยาลัยในด้านการเขียน Poster โฆษณา และจากต่างเวทีตามโอกาส
๕. สรวางจากละคร เรื่อง มัทนะพาธา

นักมวย—นักเรียน

นักมวยเตรียมฝึกซ้อม	อย่างดี
ชนสู่กลางเวที	ฮึกกล้า
นักเรียนหมั่นเพียรมี	มานะ
คราวสอบตอบข้อ	ย่อมได้สมประสงค์
นักมวยขาดฝึกซ้อม	เห็นผล
ถูกน็อกพ่ายแพ้จน	บอบช้ำ
นักเรียนบ่อดทน	หากเกียจ—คว้านา
สอบพลาดอาจเรียนซ้ำ	จิตเศร้าโศกศัลย์

เสียงระฆัง

สักวาระฆังปลุกลุกอืดอาด	ระฆังแควนวยนาควิ่งไม่ไหว
ระฆังงานเพ่นพ่านไม่ว่องไว	ระฆังเรียนท้อใจให้ระอา
เสียงระฆังเลิกเรียนแหมหาย่วง	ไม่เป็นท่วงระฆังนอนตีหนักหนา
เสียงระฆังสวดมนต์ดูเฉื่อยช้า	วิ่งออกหน้าระฆังควิวข้าวเอย.

— น้อยหนา.

ท่านที่รัก

ก่อนที่ วารสารเทพสตรี ประจำภาคต้น จะเป็นรูปเล่ม ออกมาให้ท่านเห็นทางชุมนุมของเราพบอุปสรรคต่างๆ มากมาย เนื่องจากชุมนุมหนังสือพิมพ์เพิ่งเริ่มก่อตั้ง เมื่อ กลางเทอม มิฉะนั้นคงไม่ล่าช้าถึงเพียงนี้ แต่รู้สึกขอบอกใจ ที่ได้รับความกรุณาจากคณะอาจารย์และน้ำใจจาก ชาวอุงทองทุกคนที่ได้ส่งเรื่องลงพิมพ์ในวารสารของเรา แต่ เรื่องของท่านที่ส่งมาไม่สามารถจะลงพิมพ์ได้หมด เพราะ หน้ากระดาษของเราจำกัด คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกๆ ท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสามท่าน คือ อาจารย์พวงทอง เสนะวัต อาจารย์อัมภา พิษิตการคำ, อาจารย์อุษต์ จินตสนธิ ที่กรุณาให้ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ตลอดจนถึงติดต่อโรงพิมพ์ อนึ่ง ชุมนุมหนังสือพิมพ์ขอขอบพระคุณ คุณวินัย งามสมทรัพย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนสละเวลามาช่วย เหลือในการจัดรูปเล่มวารสารฉบับนี้ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอผิดพลาดในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ทางชุมนุมขอรับไว้พิจารณา แก้ไขและปรับปรุงในคราวต่อไป และหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากทุกท่านด้วยดีตลอดไป.

วินัย สมมิตร
(สาราณียากร)

▲ คณะผู้จัดทำวารสารเทพสตรี

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์พวงทอง เสนะวัต
อาจารย์อัมภา พิษิตการคำ
อาจารย์อุษต์ จินตสนธิ

สาราณียากร

นายวินัย สมมิตร

ผู้ช่วยสาราณียากร

นายสมบัติ เกิดสมบูรณ์

เลขานุการ

นางสาวนิรมล อุดมเวช

เหรัญญิก

นางสาวอรุณี ขะระเสม

ศิลปิน

นายฉัตรชัย พงศ์กระวี

ภาพ

นายวินัย สมมิตร

ธุรการ

นางสาวประนอม คำจูน

